

ВОДИЧ КРОЗ ПРОГРАМ

ПРАЗНИК СВЕТЛОСТИ

Церемонија отварања
српске престонице културе

ОДСЈАЈ ТЕОДОСИЈЕВЕ СВЕЋЕ

Рђанско четворојеванђеље
у новом издању

ЛУЧОНОШЕ

Малиша Атанацковић
Љубомир Стојановић
Мага Магазиновић
Милутин Ускоковић
Стојан Стив Тешић

ДУХ И ЗНАЊЕ

195 година Прве основне школе
185 година Ужичке гимназије
180 година Цркве Светог Ђорђа

СТАЗА СВЕТЛОСТИ

Од СтаПарка до Старе хидроцентрале

ЖИВОТ КАО УМЕТНОСТ

Ретроспектива
Слободана Ере Миливојевића

ПРЕМИЈЕРА У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Путујуће позориште Шопаловић

ЕРА КУЛТУРЕ
УЖИЦЕ

ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ
СРБИЈЕ 2024.

ЕРА КУЛТУРЕ
УЖИЦЕ

ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ
СРБИЈЕ 2024.

ВОДИЧ КРОЗ ПРОГРАМ

ПРОГРАМСКИ КОНЦЕПТ
РЕАЛИЗУЈЕ СЕ КРОЗ ЧЕТИРИ
ТЕМАТСКЕ ОБЛАСТИ КОЈЕ
ОБУХВАТАЈУ КУЛТУРНО-
ИСТОРИЈСКО НАСЛЕЂЕ,
САВРЕМЕНЕ УМЕТНИЧКЕ
ПРАКСЕ И ПЕРСПЕКТИВЕ У ДУХУ
СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА КУЛТУРЕ
ГРАДА УЖИЦА.

ЛУЧОНОШЕ

темељи вере, науке, историје и уметности
у наслеђу оличеном кроз ствараоце који
су својим прегалаштвом обележили и
обележавају општи и аутохтони
културни идентитет Ужица и ужичког
краја, без обзира на порекло, место
бивствовања и делања.

ПЛЕМЕНИТЕ БАКЉЕ

тема која окупља све пројекте који се
фокусирају на хуманост, инклузију, децу,
младе, образовање и екологију, а заснивају
се на принципима развојности,
отворености, транспарентности и
доступности.

ШАРЕНА СВЕТЛА РЕФЛЕКТОРА

целина којом указујемо на идеје
аутентичности и различитости,
мултикултуралности, сарадње. Сусрети
уметничких светова.

САЈБЕР ЕРА

тематско подручје које обједињује
пројектне активности оријентисане на
модернизацију, дигитализацију,
визионарство у оквиру постојећих и
нових културних простора у Граду.

ЕРА КУЛТУРЕ УЖИЦЕ – ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2024.

ПРЕСТОНИЦА КУЛТУРЕ СРБИЈЕ 2024.

Престоница културе Србије је
развојни стратешки пројекат
Министарства културе, усмерен ка
децентрализацији културног живота,
равномерном културном развоју и
једнакој доступности културних
садржаја у целој земљи.

Кроз овај пројекат локалне
самоуправе добијају могућност да
изграде и обнове инфраструктуру у
области културе, развију иновативне
и квалитетне уметничке садржаје и
спроведу нове праксе културних
политика. Током вишегодишњег
процеса припреме и спровођења
пројекта, изабрана престоница
позиционира културу у средиште
стратешког развоја града, не само у
културном већ и у економском и
социјалном аспекту.

Пројектом је предвиђено да након
завршетка године реализације буде
јасно видљив легат спроведеног
процеса, као и да се настави
дугорочни план развоја локалне
заједнице у области културе. То се
обезбеђује усвајањем Стратегије
културног развоја, која је један од
предуслова за добијање титуле.

Град који постане престоница
културе постаје и центар уметничког
стваралаштва Србије. Тиме добија
прилику да представи разноврсност
традиције и форми културе, као и да
афирмише све што локалну
заједницу и околину чини
аутентичном и привлачном.

Република Србија
Министарство културе

УВОДНА РЕЧ МИНИСТАРКЕ КУЛТУРЕ МАЈЕ ГОЈКОВИЋ

Престоница културе Србије једна је од најважнијих програмских активности Министарства културе, којом желимо додатно да допринесемо децентрализацији културе и истакнемо велику важност равномерне доступности квалитетних садржаја културе у свим деловима наше земље. Град Ужице дочекао је 2024. годину као други по реду носилац престижне титуле Престонице културе Србије, што ће, искрено верујем, бити један од најважнијих догађаја у граду на Ћетињи не само у овој години већ и у текућој деценији. Током годину дана у Ужицу и околини биће одржани бројни културни догађаји, и у исто време у знатној мери биће побољшана инфраструктура у култури – изградњом нових и реконструкцијом постојећих установа. Ово је изузетна прилика да читав Златиборски округ покаже своју јединственост, на прави начин искористи бројне предности живота у њему и засија пуним сјајем у области културе. То ће допринети не само јачању културне сцене, већ и укупне туристичке понуде и квалитету живота у овом прелепом делу Србије.

Званични програм под слоганом „Ера културе“ почеће 21. марта, симболично првог дана пролећа, церемонијом отварања на Градском тргу. Уметнички концепт програма развијен је под мотом

светлости, дубоко утемељеном у локалној традицији и недовољно познатој чињеници да је Ужице међу првима у Европи имало хидроцентралу, засновану на принципима великог српског и светског научника и проналазача Николе Тесле.

Своју инспирацију читав програм добрим делом нашао је у чувеном Ерском хумору, ефектно повезујући нематеријално и материјално наслеђе ужичког краја. Слоган „Ера културе“ односи се и на овај аспект програма, као и на идеју да Престоницом културе Србије започиње нови период у културном животу града, који ће бити обележен обновом инфраструктуре у култури, покретањем више од 200 нових уметничких програма и развојем нове генерације стваралаца у култури.

Програми су подељени у четири целине које се баве различитим темама од значаја за град, регион и целу Србију: традицијом и религијом, знаменитим ствараоцима ужичког краја, децом и младима, хумором и аутентичним говором овог краја, и у складу са савременим глобалним трендовима теме су и мултикултуралност и дигитализација и примена нових технологија у култури.

За град Ужице и његову околину, али и за читаву културну сцену наше земље драгоцено је и важно то што ће посетиоци имати прилику да уживају у веома квалитетном и необично интересантном уметничком програму. Верујем да ће свако за себе пронаћи неке од бројних садржаја из програмске књиге који га највише интересују и инспиришу. Посебно сам поносна на чињеницу да ће кроз инфраструктурне пројекте у Ужицу бити изграђени културни центар намењен деци и нови Музеј керамике, чиме ће први пут на систематски начин бити приказана ова грана уметности, по којој је ужички крај надалеко познат.

Сигурна сам да ће становници Ужица и Златиборског округа бити поносни и на то и на све друге добробити које доноси овај важан и велики пројекат. Честитам Ужичанима престижну титулу, уз жељу да Престоница културе Србије 2024. године својим богатим и квалитетним садржајима испуни, па и превазиђе очекивања публике.

ПОРУКА ГРАДОНАЧЕЛНИЦЕ УЖИЦА ДР ЈЕЛЕНЕ РАКОВИЋ РАДИВОЈЕВИЋ

Ужице – престоница културе Србије 2024. године спремно је да са свима подели доживљај културе у најширем смислу и покаже како се на темељима најбоље традиције стварају нове културне вредности.

Мало је градова, посебно у унутрашњости Србије, који имају релевантне установе културе. Још мање је оних у којима се реализује завидан број међународних манифестација препознатљивих широм региона, а слободно можемо рећи и Европе и света.

Ужице је један од тих градова културе у коме су поникла велика имена уметничке и културне сцене Србије.

Поносни смо на међународне манифестације – Југословенски позоришни фестивал „Без превода“, Уметничку колонију керамике „Злакуса“, Бијенале „Сува игла“, Фестивал дечијег фолклора „Лицидерско срце“, дечји музички фестивал „Љубав наша је планета“, сусрете писаца „На пола пута“, Фестивал природе и културног наслеђа „Жестивал“ и многе друге манифестације које носе културни дух Ужица.

Велики подстрек културном амбијенту дају основна и средња музичка школа „Војислав Лале Стефановић“ и Уметничка школа, Балетски студио „Марија Мага Магазиновић“, културно-уметничка друштва са изузетном традицијом. Свако од њих, на свој начин, промовише културне вредности, са жељом да генерације које долазе следе и усавршавају своје таленате.

Култура је за Ужичане увек била однос према себи самима, оно што спаја људе уз уважавање свих различитости које треба ценити и поштовати као богатство цивилизације. У години престонице потрудићемо се да још више радимо на себи, следећи Чеховљево мисао да је за културног човека сујета недозвољено осећање и да је сваки изгубљени сат који смо могли посветити културном уздизању заувек изгубљено време.

Нека почне „ЕРА КУЛТУРЕ“!

ПРАЗНИК СВЕТЛОСТИ

Магичним и садржајним догађајем, праћеним најмодернијим аудио-визуелним елементима, отпочеће година културе у Ужицу

Званични догађај отварања под називом „Празник светлости“, којим ће Ужице понети титулу Националне престонице културе 2024. године, одржаће се 21. марта на Градском тргу. За овај магичан и садржајан догађај сценарио потписује Сташа Петровић, редитељ је Дарко Камарит, а извршни продуцент је Добривоје Марински. Мотив светлости, који је срж и тачка поласка, сусретања и заокруживања, води нас кроз аутентичну причу о Ужицу, културно-историјском наслеђу, почевши од неолитског периода, па све до данашње тачке, као симбола отпочињања једне нове ере – ере културе!

У циљу још раскошнијег и јаснијег приказа Ужица, историје, културе и носећих личности, сама манифестација води кроз пет локација на којима се, у различитим временским периодима, налазе

лучоноше, носеће личности, разговарајући о животу и будућности, долазећи до језгра, Градског трга, на коме отпочиње година једне нове светлости, уз оптимистичну и победоносну поруку да су нам, раније осветљеним путевима наших великих предака, трасирана даља деловања и нова поглавља у будућности.

Идеја саме манифестације јесте јаснија и разумљивија слика Ужица свим гледаоцима, уз тенденцију да Ужице прикаже као место у коме су се одиграли значајни почeci за културу и историју, и које је спремно да изнедри нове догађаје и личности.

Под вођством редитеља Дарка Камарита, догађај још величанственијим чине глумци: Ксенија Репић, Огњен Малушић, Марко Васиљевић, Богдан Костић, Мила Протић, Игор Боројевић, Хаци

Немања Јовановић, Ђуро Брстина, Марко Тодоровић и Дубравко Јовановић.

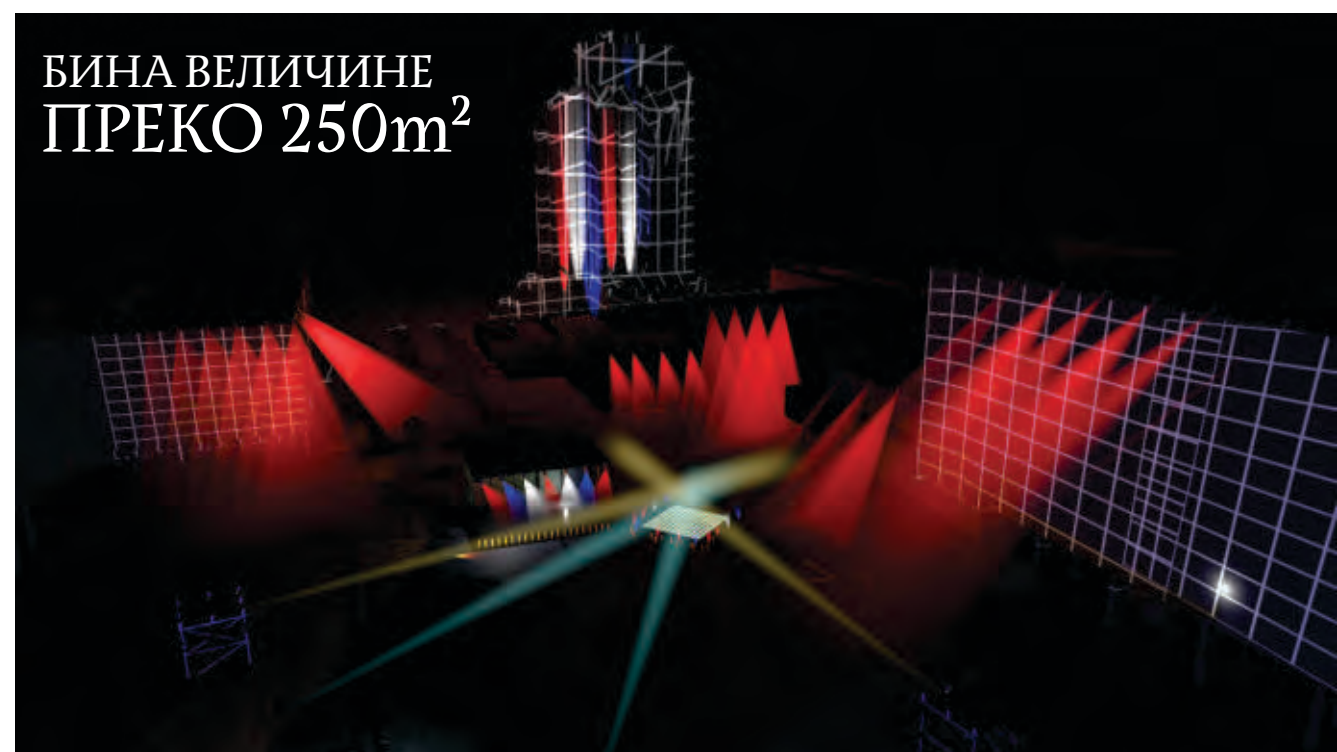
Део музичког програма су: чланови КУД-а „Ера“, Симфонијски оркестар РТС, хор РТС, маестро Дејан Савић и Дејан Петровић.

Екипу која је присутна на манифестацији отварања чине: графички дизајнер Ненад Сталетић, за мапинг је задужен Горан Балабан, Михаило Савић је директор фотографије, за видео-продукцију задужен је Филминг Београд, костимографиња је Сузана Глигоријевић, а техничку реализацију спроводе Stage System Production, Stage Pro и Zoom Media.

ПРАЗНИК СВЕТЛОСТИ

БИНА ВЕЛИЧИНЕ
ПРЕКО 250m²

УЧЕСТВУЈЕ ВИШЕ ОД
130 ИЗВОЂАЧА

8. ОКТОБАР

— ПРОМОЦИЈА

ФОТОТИПСКОГ

ИЗДАЊА "РУЈАНСКОГ

ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉА",

ПРВЕ ШТАМПАНЕ

КЊИГЕ У СРБИЈИ

ОДСЈАЈ ТЕОДОСИЈЕВЕ СВЕЋЕ

ЗАХВАЉУЈУЋИ САРАДЊИ ГРАДА УЖИЦА СА
АМБАСАДОМ РЕПУБЛИКЕ ЧЕШКЕ У БЕОГРАДУ И
НАРОДНОМ БИБЛИОТЕКОМ ИЗ ПРАГА, КАО И
САРАДЊИ УЖИЧКЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ И СРПСКЕ
АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ, НОВО
ФОТОТИПСКО ИЗДАЊЕ ЈЕДИНОГ КОМПЛЕТНОГ
ПРИМЕРКА "РУЈАНСКОГ ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉА" БИЋЕ
ОБЈАВЉЕНО У ГОДИНИ У КОЈОЈ СЕ И НА ОВАЈ НАЧИН
ДОКАЗУЈЕ ДА ГРАД НА ЋЕТИЊИ НИЈЕ СЛУЧАЈНО
КУЛТУРНА ПРЕСТОНИЦА СРБИЈЕ

У јулу 1456. године, када је током опсаде Београда разбијена турска флота на Дунаву, на левој обали Рајне у граду Мајнцу, светлост дана угледало је ремек-дело штампарства – Гутенбергова Библија или Библија у 42 реда, прва штампана књига у Европи, на латинском језику, у тиражу од 185 примерака, на папиру и пергаменту. Штампарија на Цетињу (Обод) инсталирана је 1493. године и радила је три године. Од 1521. до 1527. године радила је Горажданска штампарија у Цркви Светог Георгија у Сопотници, да би десет година касније у селу Врутци, у манастиру Рујно, словима ћирилске азбуке која су имала карактер уставног писма била одштампана прва књига у Србији – "Рујанско четворојеванђеље". Њен творац, монах Теодосије, знао је да су камени темељи и мермерни стубови уграђени у манастир крчка творевина која често не надживи ни ктитора ни творца. Али реч, писана реч – знао је то рујански монах – надживеће многе, а можда и време.

Једини познати целовити примерак "Рујанског четворојеванђеља", од три која се најчешће помињу, садржи 300 листова и налази се у Народном музеју у Прагу као део колекције старих књига Павела Јозефа Шафарика. Други примерак прве штампане књиге у Србији од 296 листова чува се у Националној библиотеци Русије у Санкт Петербургу у збирци Салтикова – Шчедрина, док једини примерак овог драгоценог националног блага у Србији садржи 92 стране и чува се у Архиву САНУ.

Познато је да је један примерак књиге чуван у Народној библиотеци у Београду, али је изгорео у пожару приликом бомбардовања Београда 1941. године. Примерци "Рујанског четворојеванђеља" нису све што нам је завештао рујански калуђер. Његова оставштина била је и изван његове воље: текстови и књиге који су о рујанској штампарији и манастиру покрај реке Ћетиње различитим поводима исписивани претходних векова. О "Рујанском четворојеванђељу", техници његове израде и посебно о значају књиге за српску и европску културу, писали су Иван Кукуљевић Сакцински, Ђура Даничић, Феликс Каниц, Стојан Обрадовић, Милан Ћ. Милићевић, Драгиша Лапчевић, Ђорђе Радојичић, Загорка Јанц, Дејан Медаковић, Новак Живковић, Лазар Чурчић и други. Свима

је заједничко позивање на Теодосијев запис на последњој страни Четворојеванђеља:

По вољи Оца и заповести Сина и наклоности Светога Духа, и помоћи Бога кога славимо у Тројици, и Пречисте Владичице Мајке Његове и наше, Богородице, написана је ова божанска књига године 7045 у манастиру који се зове Рујански, под поткриљем планине која се зове Поникве, на реци која се зове Беаска на селу које се зове Врутци, при храму Светога и славнога Великомученика и Победоносца Христова Георгија. Трудио сам се о овоме ја грешни, убоги умом, а богати грехом, и Христу слуга, монах Теодосије. Но о овоме молим се браћо вама, или ви који будете читали, или преписивали, исправљајте, а не куните, заради Бога и своје душе, јер ово није писао Дух Свети, ни анђео већ човек малоуман и слабоуман, и шта више сам. Слава свршитељу Богу, Амин.

О грађењу и рушењу манастира Рујно нема никаквих писаних трагова. Међутим, Теодосије даје тачне координате манастира, помиње топониме у околини, као да је слутио да када се његове речи буду тумачиле ,манастира можда и неће бити.

Почетком трећег миленијума сазрела је идеја да се Рујно обнови. Стари локалитет и остаци древног манастира били су одавно под водом. Зато се Рујно нашло на брегу са кога се виде и околна брда и река испод Поникава.

Рујанска духовност се примила и процветала на ливадама изнад језера, на месту новог манастира. Божија промисао била је дата владици жичком Хризостому, коме припада и огромна заслуга за поновљени манастир.

Заоставштина је кућа и окућница, књига и црква, лист папира исписан у невољи и гомила камења остала од рушевина спаљеног манастира. Да ли ћемо, откривајући их, и себе нешто боље спознати, да нас можда и огледало покаже у другој визури?

ПРОГРАМ

ПОНЕДЕЉАК,

14. ОКТОБАР У 12.00

Поводом 185 година Ужичке гимназије откривање спомен-обележја "Рујанског четворојеванђеља" на Тргу Светог Саве

УТОРАК,

15. ОКТОБАР У 12.00

Педагошки факултет Ужице

НАУЧНИ СКУП

"Рујанско четворојеванђеље" – прва штампана књига у Срба

СРЕДА,

16. ОКТОБАР У 12.00

Народна библиотека Ужице

РУЈАНСКИ КРАСНОПИС

Српска православна црква и Уметничка школа организују радионице за децу и младе: учење основа лепог писања и традиције израде рукописних књига, насталих у манастирским преписивачким школама, с нагласком на технику писања монаха Теодосија.

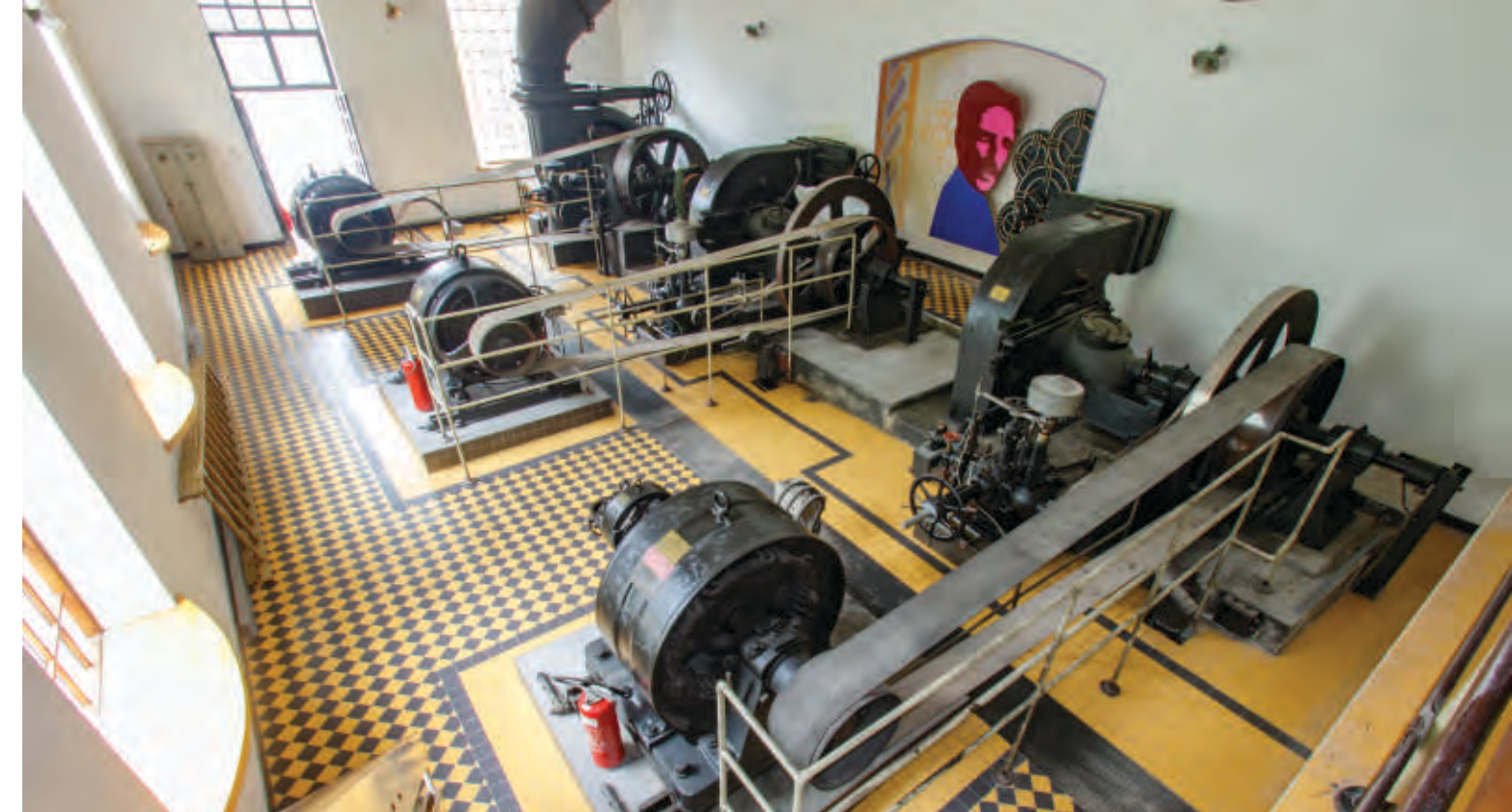
ОД 7. ДО 10. ЈУЛА
– ХИДРОЕЛЕКТРАНА
„ПОД ГРАДОМ“
ОТВАРА ВРАТА ЗА
ПРОМОЦИЈЕ,
КОНЦЕРТЕ,
ФИЛМСКЕ
ПРОЈЕКЦИЈЕ,
ТРЕБИНЕ,
ПРЕДАВАЊА
И РАДИОНИЦЕ
У ОРГАНИЗАЦИЈИ
УДРУЖЕЊА
„ТЕСЛА НА
ЋЕТИЊИ“

ГРАД СВЕТЛОСТИ

Хидроелектрана, која као прворазредна туристичка и историјска атракција ради у саставу ужичког Народног музеја, и њена непосредна околина проглашени су за културно добро од великог значаја 1977. године. Зграда је реконструисана 1990. и 2000. године и данас је у функцији. Од 2009. доступна је посетиоцима, а 2024. биће један од стубова културе националне престонице.

Прва хидроелектрана у Србији и међу првима у Европи по Теслиним принципима полифазних струја почела је са радом 1900. године, пет година после хидроелектране на Нијагариним водопадима где су полифазни принципи први пут примењени. Краљ Александар I Обреновић поставио је камен темељац 1899. Хидроцентрала је направљена за потребе Ткачке радионице и осветљење градских улица, док се вишак електричне енергије продавао грађанима за домаћинства.

Иницијатор изградње хидроцентрале био је професор и физичар Ђорђе Станојевић, а инжењер Аћим Стевовић изradio је пројекат који је обухватао зграду хидроцентрале, брану висине 5,7м и јаз у дужини 775,9м.

Могуће је да ће потомци поштујући култ предака, захваљујући њиховом материјално-културном и духовном наслеђу, осветлити културу својих и других, другачијих идентитета у негдашњој престоници светлости. Тесла је знао да препозна визионаре, а визионари добру ванвременску идеју. Од тада па до данашњих дана Град Ужице је отворен за идеје без обзира на то да ли су оне покренуте ужичким или неким другим, на пример, Сименовим турбинама.

У етру испуњеном светлошћу (свеће, лучи, бакље, сијалице, рефлектора...) Ере су традиционално пркосиле мраку,

верујући у идеју прогреса и слободе, другачијег виђења стварности. Светлост је њихов путоказ, идеја водиља и смисао постојања.

Ухвативши се у Теслино коло наизменичних струја, Ере у етру ужичке долине поновно загледање у будућност теже и надају се бежичном преносу културне светлосне енергије на свим меридијанима просторног бивствовања.

СПОМЕН-БИСТА МАЛИШЕ АТАНАЦКОВИЋА

Индустријалац Малиша Атанацковић (Заглавак, 1860 – Ужице, 1919), оснивач и утемељивач Ткачке радионице која је почела са радом 3. маја 1901, посебно се ангажовао на изградњи Хидроцентрале. Ужице је тако добило електрично осветљење, а Ткачница струју, као прва фабрика у Србији која је применила хидроелектричну енергију за индустријски погон.

Град Ужице у знак пијетета подиже спомен-бисту Малише Атанацковића која ће 10. јула бити свечано откривена у близини Хидроелектране „Под градом“.

ПРОМОЦИЈА РОМАНА О ТЕСЛИ

У оквиру четвородневног програма Удружења „Тесла на Ћетињи“, 8. јула биће представљен роман Владимира Пиштала „Тесла, портрет међу маскама“. Овај роман, награђен НИН-овом наградом за роман године, комбинује фреску и икону, сагу и интиму. Теслина биографија је надахнута хроника једне од највећих промена у људској историји, у неколико земаља, на два континента. Повест о Тесли је прича о повести епохе. Метро испод града и рекламе на крововима, његова су дела.

Мага.

Дух модерности.

ПОСВЕТА УЖИЧАНКИ КОЈА ЈЕ ШИРИЛА ВИДИКЕ КА НОВОМ И ДРУГАЧИЈЕМ СВЕТУ

Балетски студио „Мага Магазиновић“ организоваће Међународни дечји балетски фестивал, који се традиционално одржава на сцени Народног позоришта у Ужицу сваког маја од 2016. године.

Праизведба комада посвећеног Маги Магазиновић „Ритмика срца“ ауторке Јелене Кајго на репертоару Народног позоришта Ужице очекује нас почетком септембра.

Прошло је четрнаест година од прве и једине изложбе посвећене Марији Маги Магазиновић у родном Ужицу. Сутрађани су је дочекали са свечарским пијететом, не скривајући благу збуњеност пред „изненадним гостом“, јер ученица Макса Рајнхарта и Исидоре Данкан у родном граду није имала ни улицу, ни кућни број, чак ни скромно спомен-обележје. Из године у годину та неправда се полако исправља, а у години у којој је Министарство културе препознало Ужице као националну престоницу културе неколико догађаја биће у знаку зачетнице нове слободне игре двадесетог века у Србији.

Магино деловање, њене особене и савремене идеје исказивали су се на више планова. Као борца за савремену, образовану, ослобођену жену, као теоретичарку игре и кореографињу, за њу је игра инструмент људског општења. Била је прва жена новинар, филозоф, утемељивач модерне игре којом се преко телесне експресије исказује личност, а такође је транспоновала и стилизовала народну игру. Сматрала је да је за целовиту личност битан однос и равнотежа физичког и духовног. Актуелност њене мисли и авангардност ставова отварали су путеве и ширили видике ка новом и другачијем свету.

Кореограф, педагог, ауторка неколико књига о ритмици и балету једна је од оних малобројних жена, попут Анице Савић Ребац, Драге Спасић, Бете Вукановић и Љубице Марић, које су у Србији између два светска рата уносиле дух модерности и биле пионирке у областима културе и науке. У свом плесном изразу она је антиципирала народну традицију и савремени покрет и тако створила нови уметнички свет.

Корене интересовања за све оно по чему ће је културна историја Србије памтити Марија Мага Магазиновић налази у детињству проживљеном у Ужицу, о чему је оставила писане трагове укорићене у аутобиографску књигу „Мој живот“ (за београдску издавачку кућу Clio приредила такође велика српска балерина Јелена Шантић). Тако љубав према игри проналази на сабору на Јеловој гори. А своју потоњу борбу за женска права овако објашњава: „Ја сам усрдно до изнемоглости трчала, да се провучем испод дуге на небу, не бих ли постала дечак, па да будем и ја харамбаша! Али ми је дуга увек измицала, те никад нисам успевала да се провучем, ма и пала од умора трчећи. И ту је свакако корен мог потоњег феминизма.“

МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ БАЛЕТСКИ ФЕСТИВАЛ

Балетски студио „Мага Магазиновић“ организоваће Међународни дечји балетски фестивал, који се традиционално одржава на сцени Народног позоришта у Ужицу сваког маја од 2016. године. Уз наступ дечјих балетских ансамбала из Египта, Немачке, Црне Горе и Републике Српске, фестивалски дани биће продужени на целодневне манифестације: плесне радионице и предавања о Марији Маги Магазиновић.

Балетски студио „Мага Магазиновић“ основан је у новембру 2008. године, најпре у Београду, а убрзо затим и у Ужицу. Студио је основала Дуња Јукић, дипломирани играч класичног балета, педагог и кореограф. Кроз овај балетски студио прошло је преко 1000 девојчица и дечака, од којих је, не мали број, данас пронашао своје место на неким од позоришних сцена у Београду, али и у свету.

„РИТМИКА СРЦА“ ЈЕЛЕНЕ КАЈГО НА УЖИЧКОЈ СЦЕНИ

Сваки нови пројекат Јелене Кајго привлачи знатну пажњу и у Ужицу. Још памтимо плесну представу „Магбет“ по мотивима познате Шекспирове трагедије у извођењу Битеф денс компаније коју је потписала као драматург, али и као уметнички директор Компаније. Затим смо премијеру њеног комада „Невидљиви људи“ гледали на сцени ужичког позоришта у режији Немање Ранковића, а недавно и „Ролеркостер“ у извођењу Атељеа 212 на Југословенском позоришном фестивалу „Без превода“. Њене драме игране су на позоришним сценама Београда, Беча и Лондона. С нестрпљењем очекујемо праизведбу „Ритмике срца“ Народног позоришта Ужице, поглед на живот и дело Маге Магазиновић у драмском, али и у кореографском и плесном рукопису.

3. И 4. ЈУНА –
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ
И НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
ОРГАНИЗУЈУ НАУЧНИ
СКУП И ИЗЛОЖБУ
О МИЛУТИНУ
УСКОКОВИЋУ

Одавно је Милутин Ускоковић
заслужио статус значајног
прозног писца, посебно
романсијера, а поготово је
заслужио да му се два града која је
књижевно прославио – Ужице и
Београд – достојно одуже.

У години у којој се обележава 140 година
од његовог рођења, ужичка Народна
библиотека приређује изложбу о животу
и раду овог трагично преминулог писца, а
у сарадњи са Педагошким факултетом
организује научни скуп на коме ће се
сагледати Ускоковићев књижевни рад у
контексту нових наратолошких читања и
књижевноисторијских тумачења.
Поново ће се у фокус јавности вратити
лик и дело знаменитог Ужичанина за кога
је Јован Скерлић после објављивања
романа *Дошљаци* рекао: „Он ради један
важан књижевни посао који код нас сем
њего нико не ради, и ради га боље но што
га је ико пре њега радио.“

Није мали комплимент младом писцу
када један такав критичар, какав је био
Јован Скерлић у својој пуној зрелости,
ставља „оживљени опис Ужица у
Дошљацима“ раме уз раме са сликама
Врања Борисава Станковића. И данас је
Ускоковићева присутност у савременој
српској прози жива и привлачна. И по
доприносима на плану кратке, поетске,
фрагментарне прозе, и по причама, и по
преводу Ла Рошфукоових *Максима*, и по
„великој матури“ романа, и по тематском
усмерењу на град, и по томе што је творац
модерног градског и београдског романа,
и по дијалогу са савременом
књижевношћу.

Ако желите да се за тренутак вратите у
Ужице и Београд с почетка 20. века, онда је
најбоље да „ускочите“ у Ускоковићев
роман или причу.

ПИСАЦ, ГРАД И ВРЕМЕ

ИЗЛОЖБА НА ТРГУ

Поред података везаних за живот и
дело Милутина Ускоковића,
посебна пажња биће посвећена
визуелном идентитету изложбе.
Концепт поставке предвиђен је за
излагање на Тргу партизана. Аутори
изложбе су Анђа Бјелић, Илија
Смиљанић и Нела Томић
Богдановић, библиотекари ужичке
Народне библиотеке.

НАУЧНИ СКУП

О Ускоковићевом делу говориће
професори са Филолошког
факултета у Београду, Филозофског
факултета у Новом Саду,
Филолошко-уметничког факултета
у Крагујевцу, Филозофског
факултета у Нишу и Педагошког
факултета у Ужицу. Сви радови са
научног скупа биће публиковани у
зборнику.

БИБЛИОНЕТ 2024

ОД 12. ДО 14. СЕПТЕМБРА –
СТРУЧНИ СКУП
БИБЛИОТЕКАРА

Библионет је традиционална
научна и стручна годишња
манифестација у области
библиотечко-информационе
делатности.

Библионет промовише делатности
матичних библиотека организованих у
Заједницу матичних библиотека Србије и
других библиотека Србије и развој
научно-истраживачког и стручног рада у
библиотечко-информационој
делатности.

Поред ужичке Народне библиотеке,
организатори ове манифестације су
Заједница матичних библиотека Србије и
Народна библиотека Србије.
Библионет се ове године одржава у хотелу
„Оморика“ на Тари и у Ужицу.

**НОВО ВРЕМЕ
ЗА КЊИГЕ
СТАРОСТАВНЕ**

4. СЕПТЕМБАР – ОТВАРАЊЕ
ЛАБОРАТОРИЈЕ У
НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Радам Лабораторије за
конзервацију, рестаурацију и
преповез старих и ретких књига
ужичка Народна библиотека
потврдиће статус једног од
најважнијих и најживљих
културних средишта
Златиборског округа

Тридесет година после оснивања
Библиотеке Матице српске у Пешти, прве
јавне научне библиотеке у Срба, а само
једну деценију касније од Београдског
читалишта, с намером да се „изображава
дух и срце“ суграђана, 6. августа (на
Преображење, по старом календару) 1856.
године, основано је Ужичко читалиште.
Данас за ужичку Народну библиотеку, која
Читалиште узима као институционалну
претечу, можемо рећи да је најстарија
културна установа у Златиборском округу
и једна од најстаријих библиотека на тлу
Србије.

Данас ова матична библиотека за све
јавне, специјалне и школске библиотеке
на територији Златиборског округа
располаже књижном фондом од преко
180.000 књига. Међу њима и са 42
примерка старе и ретке књиге.
Од ове године почиње са радом и
Лабораторија за конзервацију,
рестаурацију и преповез старих и ретких
књига.

Набављени су опрема, алати и материјал,
адаптиран је постојећи простор, створени
су услови да се угрожена зубом времена
стара и ретка грађа заштити и сачува. За
генерације које расту, за генерације које
користе стару грађу и за генерације које су
прикупљале и стварале стару грађу.

МАРТ— ПРЕМИЈЕРА „ПУТУЈУЋЕГ ПОЗОРИШТА ШОПАЛОВИЋ“ У УЖИЧКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

ВЕК САЖЕТ У ДВА САТА

Милан Нешковић, један од најцењенијих позоришних редитеља средње генерације, режираће комад Љубомира Симовића *Путујуће позориште Шопаловић* у ужичком Народном позоришту.

Позоришне илузије негују су у Ужицу још од средине 19. века, када је 1856. Стојан Обрадовић, управитељ Читалишта, основао Театрално друштво. Позориште је до 1967. године, када је добило наменски изграђен објект на северном платоу Трга партизана, мењало адресе, али није одустајало од високе мере театарске уметности. Сведоче о томе бројне фестивалске награде и признања, незаборавне представе, сјајне улоге, репертоарска политика ослоњена на класичне и савремене драмске текстове, а посебну пажњу плени чињеница да се редовно на репертоару налазе дела ужицких писаца.

Тако су Милутин Ускоковић, Љубомир Симовић, Миленко Мисаиловић, Милован Витезовић, Миодраг Станисављевић, Љубивоје Ршумовић, Стив Тешић, Светислав Басара и други постали незаобилазан део театрографије ужичког Народног позоришта.

Са драмом *Путујуће позориште Шопаловић* Љубомира Симовића Ужице је уписано у националну и светску позоришну баштину. Овај комад не само што је преведен на француски, енглески, пољски, чешки, словачки, руски, румунски, бретонски, корејски, јапански, словеначки, македонски, шпански, шведски, бугарски и украјински језик већ је од 1990. до данас постављен на сцене

преко сто позоришта у Француској (Монталисон, Стразбург, Оранж-Камаре, Карамнатран, Сент-Етјен, Ескабо-Бријар, Тур, Каромб, Бисан, Мрли-л-Роа, Амијен, Ремс, Арас, Алансон, Поатје, Брест, Монпеље, Могои, Ниор, Ангулем, Шербур, Ним, Малосен, Бедарид, Гренобл, Кавајон, Клермон-Феран, Дижон итд., и на сцене париских позоришта, укључујући и елитни Theatre de la Ville, познат као позориште Саре Бернар).

Шопаловић су постављени и на сцене у Белгији (Анлоа, Витривал, Брабан), Швајцарској (Лозана, Женева, Монтеј, Нешател, Фрибур, Ла Шо, Сион, Вевеј), у некадашњој Чехословачкој (Братислава, Пешов, Кладно, Мартин), Пољској (Торуњ, Бидгошћ, Лођ), Канади (Монтреал, Торонто), Јужној Кореји (1998. у Сеулу, у Арка театру, 2010. у националном позоришту Мајеонгдонг), у Јапану (Блектент театар у Токију), Колумбији (Богота), у Шведској (Малме), као и у једном француском позоришту у Мароку (Казабланка).

Шопаловић су се играли пет сезона на сцени Југословенског драмског позоришта и гостовали широм бивше Југославије. После праизведбе, ова драма још двадесет пет пута је постављена у позориштима на простору бивше државе.

У години у којој је Ужице национална престоница културе, прва премијера ужичког Народног позоришта биће управо *Путујуће позориште Шопаловић* у режији Милана Нешковића.

Нешковић потписује трећу режију у ужичком Народном позоришту. На почетку каријере, 2009. године, режирао је „Црвенкапу“ Александра Поповића, а 2022. „Месец (дана) на селу“ Ивана Сергејевича Тургењева. Овај уметник дипломирао је позоришну и радио режију на Факултету драмских уметности у Београду у класи професора Николе Јевтића и професорке Алисе Стојановић. Добитник је награде „Јоаким Вујић“ за најбољу деју представу, награде „Љубомир Муци Драшкић“ за најбољег редитеља на београдским сценама у 2014. и 2015. години, Стеријине награде за режију и других.

Ова завеса скрива беду скупљу од злата, век сажет у два сата, бескрај на десет квадрата!

Драма Љубомира Симовића први пут је изведена 10. октобра 1985. године, у режији Дејана Мијача, на сцени Југословенског драмског позоришта. Тим поводом Јован Христић ће записати: „Нико не зна шта је Аристотел имао на уму када је рекао да трагедија прочишћава наша осећања, али после представе сви смо изашли у ноћ окупане душе. Јер *Путујуће позориште Шопаловић* не само што је досад најбоља драма Љубомира Симовића него је и једна од најбољих драма што су написане за ових тридесет година расцвета наше драмске књижевности, од *Небеског одреда* до данас.“

ЧИТАЊЕ СЛИКА

РЕПРЕЗЕНТАТИВНА ИЗЛОЖБА СРПКИХ СЛИКАРА И ВАЈАРА

ПО КЊИЗИ ЉУБОМИРА СИМОВИЋА У ГРАДСКОЈ ГАЛЕРИЈИ – 2. АПРИЛА

Захваљујући иницијативи академика Љубомира Симовића, од 2001. године ликовни живот Ужица редовно се обогаћује изложбама из фондуса Галерије Српске академије наука и уметности.

„Читање слика“ представља јединствену поставку на основу Симовићеве истоимене књиге есеја. Аутор поставке је Јелена Межински Миловановић, заменик управника Галерије САНУ.

Посвећено и пасионирано бављење ликовном критиком и есејистичким сагледавањем домета, значења и поступака савремених ликовних уметника Србије књижевник, академик Љубомир Симовић крунисао је књигом „Читање слика“ која је 2023. године у издању Српске књижевне задруге доживела треће издање, допуњено са 15 нових текстова.

Овај драгоцен прилог историји српске ликовне уметности нашег доба кроз културно-историјске и књижевне асоцијације предочава и сликовито илуструје њене највише домете. По књизи „Читање слика“ урађена је и телевизијска серија у реализацији Редакције за културу РТС-а 2013–2014. године.

Вајар и цртач Мрђан Бајић, један од заступљених уметника у књизи изјавио је да му је књижевник Љубомир Симовић, уз песника Васка Попу и приповедача Данила Киша, одувек био „формативни, сазнајни и поетски репер наше

традиције“. Он оцењује да је Симовић један од ретких који је успео да направи танку линију између књижевности и визуелних уметности, јер „уметничким делима нису потребни кључеви, већ отвори који ће нас водити ка непрегледним равнима и сазнањима“.

Изложба ће трајати до средине маја и биће повод да се у сарадњи са Педагошким факултетом, основним и средњим школама у Ужицу реализује едукативни програм о ликовној уметности намењен публици различитих генерација. Предвиђена је анализа ликовне уметности са професорима српског језика и ликовне културе. Концепт ових активности обухватиће и особе са инвалидитетом.

НА ИЗЛОЖБИ
„ЧИТАЊЕ СЛИКА“
У ГРАДСКОЈ ГАЛЕРИЈИ
УЖИЧКА ЛИКОВНА
ПУБЛИКА БИЋЕ У
ПРИЛИЦИ ДА
ВИДИ РАДОВЕ:

Миленка Шербана,
Милуна Видића,
Светомира Самуровића,
Небојше Митрића,
Радомира Рељића,
Виде Јоцић,
Олге Јеврић,
Младена Србиновића,
Марка Челебоновића,
Бате Михаиловића,
Душана Оташевића,
Владимира Величковића,
Недељка Гвозденовића,
Љубице Цуце Сокић,
Николе Коке Јанковића,
Тодора Стевановића,
Душана Старчевића,
Ксеније Дивјак,
Милана Туцовића,
Мрђана Бајића,
Радомира Верговића
и Љубе Поповића.

ОД 15. ДО 20.
ЈУЛА РАДИЋЕ
БИОСКОП НА
ОТВОРЕНОМ
КОД СТАРЕ
ЦЕНТРАЛЕ

Међу шест
америчких
филмова за које је
Стојан Стив Тешић
написао сценарио,
видећемо и
Breaking Away
Питера Јејтса, за
који је 1980. године
Тешић добио
Оскара

ЛЕТО СА СТИВОМ ТЕШИЋЕМ

Топле јулске вечери поред Ћетиње у националној престоници културе протећи ће у знаку Стојана Стива Тешића, Ужичанина који је за свој први оригинални филмски сценарио овенчан Оскаром. Свакој од шест пројекција претходиће мала трибина на којој ће бити речи о стваралаштву овог рано преминулог писца.

У вечерњим терминима од 9.00 до 10.30 часова биће приказани филмови *Breaking Away* (1979), *Eyewitness* (1981) и *Eleni* (1985) Питера Јејтса, *Four friends* (1981) Артура Пена, *The World According to Garp* (1982) Џорџа Роја Хила и *American Flyers* (1985) Џона Бедема.

Живот Стојана Стива Тешића чине мајка Гоја и сестра Нађа, источни Чикаго, Блумингтон, Чехов и Достојевски, бунтовне шездесете године, супруга Беки и ћерка Ејми, мала позоришта на Бродвеју, Холивуд, Бекет, планинска кућа у Новој Шкотској и наравно – Ужице.

У родном граду приређена је југословенска премијера једног његовог филма, ужичко Народно позориште играло је „Уметност и доколицу“, објављена је биографска књига са преводом три Тешићеве драме, постављена спомен-плоча на почетку улице у којој је живео, приређена је изложба у Народној библиотеци поводом двадесет година од његове изненадне смрти.

Ваљало би ове гестове добре воље разумети као стазе које воде у Улицу Стојана Стива Тешића, јер његово уметничко и животно завештање представља залог једне херојске будућности у којој, миљковићевски речено, слобода можда коначно научи да пева.

У једном интервјуу Стојан Стив Тешић каже да је великодушност једина особина која је потребна свим успешним писцима. Данас, можда и више него у

време највећих стваралачких узлета овог писца, ту великодушност препознајемо у свакој његовој реченици, као и у присећању на (ауто)биографски карактер његовог драмског, романсијерског и сценаристичког опуса.

Он који се родио и рано дечаштво провео у Ужицу, формативне године књижио у Чикагу, а у зрелом добу до преране смрти 1996. године шпартао улицама Њујорка; он који је вазда био заглављен у пролазнике са Невског проспекта из златне епохе руског романа, ниједног тренутка географију није претпостављао духовној исповести. Где год да се налазе, његови јунаци полажу најважнији испит – испит из човечности.

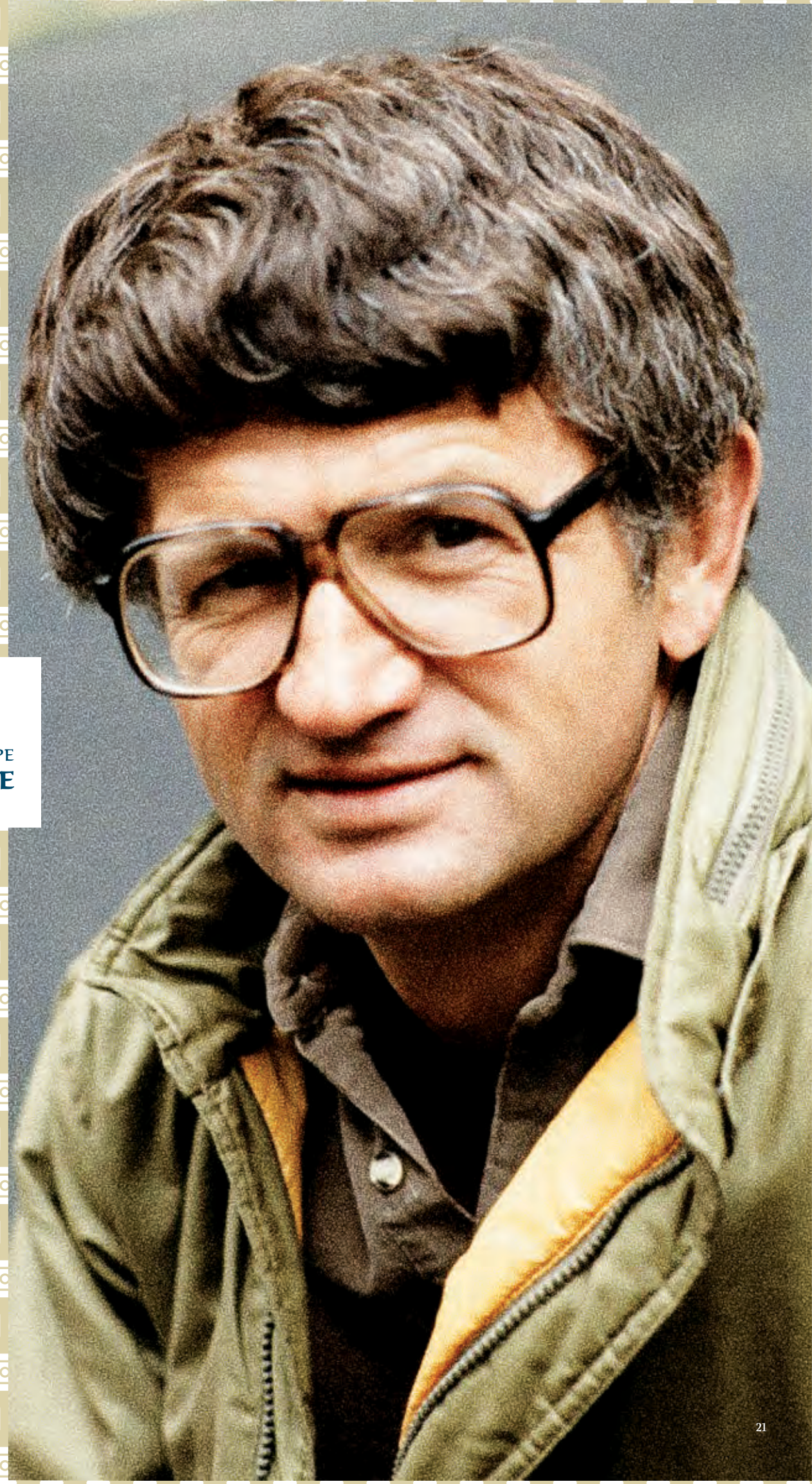
Истовремено, у основи његовог рукописа је и драма идентитета. Можда Ужице, Чикаго и Њујорк све мање личе на градове у којима је Тешић живео, али у њима и даље живе исти они људи из његових књига и сценарија, људи који се у потрази за властитим идентитетом с мање или више успеха ослобађају терета колективне хистерије.

Религији, идеологији, захукталој цивилизацији и слепом прогресу Тешић је претпостављао уметност. Веровао је да једино уметност може да ослободи суспрегнуту стваралачку енергију сваког човека. У тој вери није посустајао ни када је његов амерички сан постао интимна мора.

Преживео је макртизам, презирао империјалну охолост и исфорсирани глобализам, али није заборављао великодушност коју му је Америка пружила када је као досељеник освајао шансу за нови почетак. Иако му је до краја живота мелодија матерњег језика „одзвањала у глави“, заменио је језик и постао писац светског формата.

Године 1942. и 1996. омеђују његов живот.

ЕРА КУЛТУРЕ
УЖИЦЕ

29. МАЈ У 12.00
— ОТКРИВАЊЕ
СКУЛПТУРЕ
МИЛУНА
ВИДИЋА У
ЈАВНОМ
ПРОСТОРУ
ГРАДА ЊЕГОВЕ
МЛАДОСТИ

УЖИЦЕ ДОБИЈА РАД
ИЗ ЗАОСТАВШТИНЕ
ЈЕДНОГ ОД
НАЈЕМИНЕНТНИЈИХ
СРПСКИХ
СКУЛПТОРА ДРУГЕ
ПОЛОВИНЕ ХХ ВЕКА

ДАЛЕКИ ПРЕДЕЛИ У БЛИСКИМ СВЕГОВИМА

„Боравак у Ужицу за мене је можда најважнији део живота у трасирању даљег тока живљења и оног најтананијег што чини нашу личност и наша хтења. У Ужицу је тада било врло занимљивих људи које сам упознао. Били су, а и данас су врло угледне личности, поготово када је реч о песницима и новинарима. Преко њих сам ушао у свој почетак духовног живота.“

Тако је говорио вајар, редовни професор Факултета примењених уметности и дизајна у Београду Милун Видић (Пожега, 1939 – Београд, 2007) о Ужицу, граду у коме је похађао Учитељску школу. Ликовној јавности Видић се први пут

представио 1967. године на Октобарском салону. Прву самосталну изложбу приредио је 1968. године у Штипу, а самостално је још излагао у Београду, Аранђеловцу, Новом Саду, Ужицу, Зрењанину...

Иако се није одрицао локалног, његови животни ставови, идеје и лична поетика су доминантно имали и имају глобални и космополитски контекст и карактер. Био је посвећен и предан исконском – природи, окружењу и, наравно, материјалима.

За свој ликовни рад, Видић је добио више награда, међу осталима и награду

за скулптуру на Другој изложби југословенског портрета у Тузли (1971), премију на Првом бијеналу југословенске скулптуре у пленеру у Врњачкој Бањи (1973), награду за скулптуру на 17. Октобарском салону (1976), Политикину награду „Владислав Рибникар“ за самосталну изложбу скулптура у Салону Музеја савремене уметности (1980), награду за скулптуру 27. Октобарског салона (1986) и награду из Фонда „Иван Табаковић“ Српске академије наука и уметности за самосталну изложбу скулптура у Галерији Културног центра Београда (1986).

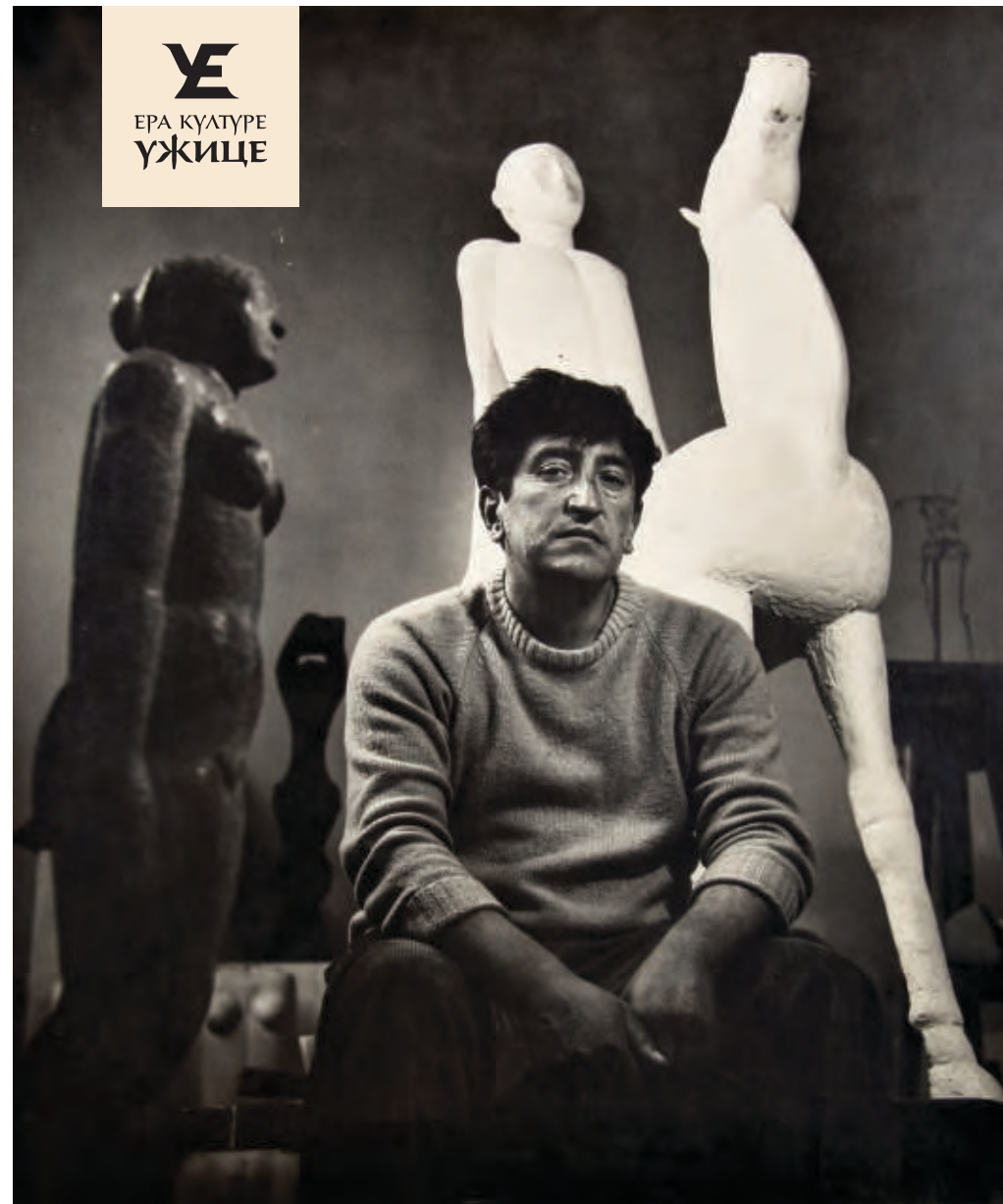
Дела Милуна Видића налазе се у више музеја и збирки у земљи и иностранству.

Од ове године његова скулптура „Кућа-знак“ биће постављена у јавном простору града његове младости.

АРХЕТИПСКИ ОБЛИЦИ

Поред две Видићеве изложбе у ужичкој Градској галерији, Градски културни центар прошле године објавио је књигу његових разговора са Милошем Јевтићем под називом „Пределу Милуна Видића“ у познатој Колекцији *Одговори* и приредио изложбу његових радова из заоставштине. Ове године, поред скулптуре у јавном простору, Ужичани ће имати прилику да виде и Видићеву скулптуру на великој изложби „Читање слика“ у организацији САНУ и Градске галерије, чија концепција се темељи на истоименој књизи есеја академика Љубомира Симовића који је пишући и о Видићевом делу записао и то да „Видић у дрвету покушава да открије, и формулише, слутње и зачетке архетипског облика“.

Из познате уметничке фамилије Верговић поникли су учитељи, писци, сликари и први академски вајар Милан Верговић. Из његове заоставштине која се чува у ужичком Народном музеју, скулптура „Мазепа“ биће изливена и постављена на место које јој одавно припада у његовом родном граду

Милан Мишо Верговић је рођен у Ужицу 1928. године, али је после студија на Академији ликовних уметности живео и стварао у Београду све до преране смрти 1980. године. Па ипак, његове породичне, пријатељске, генерацијске и професионалне везе са родним градом остале су нераскидиве.

Није прихватао естетику апстрактне уметности, али ни социјалистичког реализма. Верговић је, како је у ужичким Вестима 1958. године написао академик Љубомир Симовић, „износио на свет фигуре и портрете обрађене зрело, брижљиво, са пуно живота и маште, на један начин који га не одваја од традиције, али га њој и не подређује“.

Његова дела се налазе у Музеју савремене уметности, Музеју историје Југославије у Београду, Народном музеју у Ужицу и у многим другим галеријама и музејима.

27. ЈУН У 19.00
СВЕЧАНО
ОТКРИВАЊЕ
„МАЗЕПЕ“,
СКУЛПТУРЕ У
БРОНЗИ МИЛАНА
МИША ВЕРГОВИЋА
У АТРИЈУМУ
НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА

ПОСВЕТА ПРВОМ УЖИЧКОМ АКАДЕМСКОМ ВАЈАРУ

Аутор је спомен-биста књижевника Милутина Ускоковића, народних хероја Душана Јерковића, Наде Матић, Цвете Дабић, Слободана Пенезића Крцуна, Миодрага Миловановића Луна, портрета Јосипа Броза Тита, као и споменика палим борцима НОБ-а у Ариљу. Један од његових „Мазепа“ у бронзи налази се на Златибору, а скулптура „Орфеј“ на Новом Београду.

Више година, на иницијативу академског сликара Драгана Димића, у ужичком Народном музеју организоване су изложбе ужичких вајара под називом „Меморијал Милану Верговићу“, у знак сећања на првог академски образованог вајара у ужичком крају. У националној престоници културе 2024. године уметност Миша Верговића добила је и конкретно место у јавном простору.

10. ОКТОБАР – РЕТРОСПЕКТИВА СЛОБОДАНА ЕРЕ
МИЛИВОЈЕВИЋА У ГРАДСКОЈ ГАЛЕРИЈИ УЖИЦЕ

ЖИВОТ ЈЕСТЕ УМЕТНОСТ

Осамдесет година од рођења Ере Миливојевића, једног од родоначелника концептуалне уметности у Србији и Југославији, Ужице обележава његовом првом изложбом у родном граду. Поставка обухвата Миливојевићеве радове из колекција галерија New Moment и Б2, Музеја савремене уметности у Београду, Галерије савремене уметности у Смедереву и приватних колекција

У мемоарској књизи под називом „Пролазим кроз зидове“ (код нас у преводу Ивана Радосављевића објављена 2017. у издању Самиздата Б92) Марина Абрамовић каже да ју је као изразито надарен и занимљив Ера подсећао на „словенског Дишана“. Инспиративно поређење. Ако ни због чега другог а оно због тога што је са Марселем Дишаном делио љубав према шаху. Сматрао је да је број комбинација у шаху већи од броја секунди од настанка света. У неколико перформанса изведених на крову биоскопа „Одеон“, у биоскопу РЕКС и на позорници Битеф театра, тој древној игри давао је онтолошки смисао, јер су „фигуре“ имале посебно значење: топ је, рецимо, био машина, ловац човек, краљ је имао значење универзума, а краљица природе.

За перформанс „Машина против човека“, изведен у време НАТО бомбардовања 1999. године, био је инспирисан чувеним мечом Каспарова против компјутера Deep Blue. Шест линеарно изведених партија са селотејп тракама на стаклима Филозофског факултета у Београду сведоче не само о поразу човека од машине, већ о уметничкој пракси којој, како је говорио, идеја сама по себи није довољна већ треба да буде идеја-контекст. Фотографија са поменутог перформанса, на којој видимо Еру како левом руком повлачи фигуру пешака на минијатурној табли док поред селотејп траке на столу у десној руци држи скалпел, искоришћена је за корице једине монографије о његовом раду коју је приредио Јован Чекић а објавила београдска Геопоетика 2001. године.

Наслов те монографије „Art Sessions“ могао би у широком луку да покрије читав уметнички опус Ере Миливојевића, али и да истовремено заведе на погрешан траг на путу до суштине његове уметности. Истина је да је све што је радио: видео-филмове, фото-инсталације, телесне експозиције, менталне уобразиље, системе и манифестације, артикулације и предвиђања, реконструкције и репродукције, доживљавао као неку врсту перманентне процесуалности. За њега је бављење уметношћу била стална промена.

Такав драстичан и далекосежан приступ уметности од студента Академије ликовних уметности, на којој је 1971.

године на Одсеку за сликарство дипломирао у класи Стојана Ђелића, није се очекивао. Међутим, исте године, у Студентском културном центру, Ера Миливојевић, Марина Абрамовић, Раша Тодосијевић, Неша Париповић, Зоран Поповић и Гергељ Урком низом радова отвориће ново поглавље у историји савремене уметности у дослуху са светским токовима концептуализма и перформанса. То је већ историја о којој се увелико пишу студије, али важно је напоменути да је управо Ера Миливојевић био најизразитија фигура фамозне шесторке. Његовој доследности и бескомпромисности, будности и запитаности над животом и уметношћу тешко да има равних.

Неколико његових инсталација сачињено је од фотографија Лондона, Фиренце, Будимпеште, Санкт Петербурга и других светских градова где је дуже или краће време боравио. Такође, међу њима је и фото-инсталација посвећена Ужицу, документ мапиран црно-белим фотографијама снимљеним аналогним Сапон апаратом, које представљају „оно што ћете свакако пропустити у једном граду“, али и оно што ће, повезујући их, први пут открити о њему у некој врсти бескрајне колажне приче. Поред

споменика, делова познатих зграда, контејнера, из Ериног ракурса видели су се пси луталице, графити, мурал, али и лица кавгација, конобара, уметника... Правећи те портрете, покушавао је да објасни одређену врсту сећања на људе и њихово вредновање које нема везе са официјелним системом вредности.

„У историји сваког народа трајно у свести могу остати људи који чак никада нису ни постојали, личности из литературе какви су, рецимо, Хамлет код Енглеза или Швејк код Чеха. И у једном граду као што је Ужице постоји такав сплет личности који на разне начине остају у сећању, имају нека чудна зрачења. Ту није важна професија, ни титула. Ми смо као клинци обожавали Пера Мораву, Цвркоту, да не причам о браћи Мифе Дејанца, шустеру Богдану, Пујдовцима... Сећам се када Дејанци играју крајцарице а пре тога су јели прасеће печење, па онај најстарији масним рукама залиже косу да би добио фризуру као они рокери из педесетих. То је реалност, а не „етика“ и идеолошко фолирање. О томе је мало ко писао, али се и такви људи памте“, објашњавао је Ера.

Његова дела чувају се у колекцији Музеја савремене уметности у Београду, у Музеју града Београда и у другим јавним и

У ЧАСТ ЕРЕ МИЛИВОЈЕВИЋА

На зиду зграде поред Малог трга, мурал на основу Ериног рада „Човек против машине“ урадиће београдски уметник и један од највећих колекционара Ериних радова Лазар Сакан.

У Доситејевој улици, на месту где се родио и где је живео Слободан Ера Миливојевић до одласка на школовање у Нови Сад, биће постављена спомен-табла са Ериним ликом. Неколико перформанса на тему Ерине животне и стваралачке филозофије извешће на више јавних простора у граду троје младих уметника-перформера из Ужица.

Трибина „Живот јесте уметност – стваралачки портрет Ере Миливојевића“ одржаће се у ужичкој Градској галерији. О Ери ће говорити ликовни критичари, историчари уметности, његови пријатељи и поштоваоци.

приватним колекцијама у Србији и иностранству. Миливојевићеве радове су од 2014. до 2019. били део сталне поставке Галерије New Moment која му је 2016. године приредила и својеврсну ретроспективу под називом „Непокретне слике“.

Писци Светислав Басара и Жарко Радаковић посветили су му романе „Ера“ и „Контраендорфин“. Волео је да цитира Дишана који је сматрао да уметник не може да има више од десет идеја. За себе је говорио да је у животу имао можда тек две-три идеје. Када је овај велики уметник у питању, наша најважнија идеја била би да га коначно „помиримо“ са родним градом. Престони град националне културе ове године неће пропустити историјску шансу да то и уради.

Љубинка Добријевић

Ужице via Париз

УЖИЦЕ
9. АПРИЛА
ОДАЈЕ
ПОЧАСТ
ЉУБИНКИ
ДОБРИЈЕВИЋ
ПОВОДОМ
90 ГОДИНА
ОД ЊЕНОГ
РОЂЕЊА

Балет у два чина „Копелија“, на музику Леа Делиба, у кореографији Љубинке и Петра Добријевића, премијерно је изведен 15. децембра 2015. године на Великој сцени Народног позоришта у Београду. У главним улогама наступили су Ана Павловић (Сванилда), Јован Веселиновић (Франц) и Дејан Коларов (Копелијус). У представи је учествовао целокупни ансамбл Балета Народног позоришта у Београду. Оркестром је дириговао Ђорђе Павловић.

„Држећи се предивне музике Леа Делиба, а уз извесне измене либрета Шарла Нуитера, направили смо балет *Копелија*, уверени да је ово дело једно од најлепших комада, савршено у својој суштини. Сан чудног доктора Копелијуса да удахне живот својој креацији, једној лутки, превазилази причу и постаје универзална тема о некоме ко је другачији од нас“, записаће у програму чувени балетски, кореографски, педагошки и брачни пар Љубинка и Петар Добријевић.

У међувремену, Љубинка и Петар Добријевић су преминули, а Ана Павловић, данас уметничка директорка Балета Народног позоришта, одлучила је да 2024. године обнови чувени балет „Копелија“. После београдске премијере, Ужичани ће имати прилику да виде балет на сцени Народног позоришта Ужице у част Љубинке Добријевић.

Рођена је у Бајиној Башти 1934. године. После губитка оца у ратном вихору, њено детињство се наставља у избегличким домовима за децу у Србији и Бугарској, да би тек од првих разреда ниже гимназије у Ужицу добила шансу да покаже таленат за игру. Открио ју је хоровађа и музички педагог Културно-уметничког друштва „Алекса Дејовић“ Драгољуб Јовашевић.

„Преко пута наше куће била је књижара у којој сам једном видела књигу о руском балету. Пронашла сам ту књигу и одједанпут сам видела да се игра на

прстима, јер смо ми играли фолклор на полупрстима; видела сам како плеше млада Маја Плисецкаја, па је ту била Ана Павлова, Олга Лепешинскаја... Видела сам слике тих славних руских балерина и рекла: *Ја ћу бити балерина*!“ присећала се Љубинка Добријевић у разговору за ужице „Вести“ неколико година пред њену смрт у Београду 2018. године.

„Прву годину сам провела у интернату, а друге године узела ме је код себе Мага Магазиновић. Предавала ми је ритмику и фолклор. Ваљда зато што сам била Ужичанка и што сам била сама, довела ме је код себе, у свој скромни стан. Имала је кухињу и једну собу, али је имала клавир, где сам могла да вежбам. Ја и њена ћерка Рајна спавале смо у кухињи. У близини

Балетски ансамбл Народног позоришта из Београда извешће балет „Копелија“ у Ужицу, одакле је по светску славу кренула Љубинка Добријевић, врхунска уметница, играчица, кореографкиња и педагошкиња

Народног позоришта, поред зграде где је живела тета Мага, тако сам је звала, налазила се менза. Ишла сам сваки дан по храну, делиле смо једну порцију. Такво је време било, нигде ништа, УНРА нас је облачила и обувала. Мага је у то време писала њену фамозну *Историју балета*, коју сам са неким љубичастим мастилом преписивала. Нисмо имале машину, ниси могао ни да замислиш машину у оно доба. Мој рукопис је отишао у штампарију. Мага је иначе имала великог утицаја на мене. Некако ме усмерила. Пуно сам читала, она је имала доста балетских часописа, поготово из Немачке, где је живела извесно време. За мене је то био нови свет који ми је отворио неке шире погледе на балетску уметност и на оно за шта сам се спремала.“

По завршеном школовању, ангажована је у Хрватском народном казалишту у Загребу, где остварује низ мањих и већих улога. Са супругом Петром Добријевићем одлази у Париз где започињу значајну међународну каријеру. Анагажована је у „Theatre D'Art du Ballet“, као солисткиња и прва балерина, што јој омогућава даљи развој у балетима Фокина, Мјасина, Жанин Шара, као и у раду са врским педагозима као што су Виктор Ђзовски, Олга Преображенска, Љубов Јегорова и други.

Велика прекретница у њеном професионалном животу започиње сусретом са Морисом Бежаром у Паризу, као и оснивањем његове трупе „Балет XX

кореографију за *Incontro can la Danza* и *Класичну симфонију* Прокофјева. За Фестивал „Фјорентински мај“ поставља праизведбу балета *Actus Terzo* који доживљава 150 извођења широм Италије, у Римској опери, „Театро ређо“ у Торину и у многим европским земљама. По повратку у Брисел, као асистент и кодиректор у „Балету XX века“ Мориса Бежара, поставља *Други бранденбуршки концерт*. Са Петром Добријевићем, као својеврсни амбасадор Бежаровог кореографског опуса, поставља *Четири последње песме* Рихарда Штрауса у Париској опери, а затим и у Будимпешти, Антверпену и Мадриду.

Са Наталијом Макаровом радила је на многим пројектима, међу којима и припреме сезоне за „Јурис театар“ на

века“ у Бриселу. Та сарадња трајала је шеснаест година, а у том периоду Љубинка Добријевић је одиграла све значајне улоге у балетима овог генијалног кореографа: *Посвећење пролећа*, *Девета симфонија*, *Краљица Маб*, *Actus Tragicus*, *Жар-птица*, *Нижински*, као и чувени *Болеро* у којем је наступала са четрдесет мушкараца. Преносила је Бежарове балете радећи са најистакнутијим звездама тог времена као што су Маја Плисецкаја, Наталија Макарова, Карла Фраци... По завршетку играчке каријере посвећује се педагошком раду, као доцент у школи миланске Скале где формира многе играче, данас значајне личности у свету балетске уметности. За „Teatro Comunale“ у Фиренци поставља *Силфиде* Михаила Фокина, потписује

Бродвеју, рад на реализацији балета *Бајадера* у Рио де Жанеиру, рад на новој поставци *Бајадере* у кијевској Националној опери, 2013.

Са Петром Добријевићем је била директор Балета у Сарбрикену у Немачкој, где поставља балете: *Франческа да Римини* Чајковског, *Скитска свита* Прокофјева, *Преображена ноћ* Шенберга, *Шест прелида* Рахмањинова, *Копелија Делиба*, *Игра* Дебисија...

Умрла је 12. децембра 2018. у Београду.

ЦРТЕЖИ СЛАВНОГ МАЈСТОРА ИЗ ШИДА

У сарадњи са Народним музејом Србије, у ужичкој Градској галерији биће отворена изложба под називом *Исходиште слике: цртежи Саве Шумановића из збирке Народног музеја Србије*, ауторке Драгане Љубеновић.

Шумановићеви цртежи из Кабинета графике Народног музеја повезују се у значајном броју (50) са одговарајућим сликама из Галерије слика „Сава Шумановић“ у Шиду, као и Галерије Матице српске у Новом Саду и у приватном власништву.

На радовима из ове Збирке, посматраним у међусобној вези са подударним остварењима у уљу, преовладава утисак о непроменљивом приступу ликовној проблематици, доводећи нас ближе славном мајстору из Шиде.

Веома марљив и дисциплинован на студијама у Загребу, најбољи ђак Лотове Академије у Паризу где улази у стил

посткубизма везујући се тако за доминантан израз епохе, по коначном повратку у Шид обједињује претходна искуства у стил који ће сам назвати *како знам и умећем* – Сава Шумановић је увек на темељан и ревностан начин прилазио сликарском чину, у којем је цртеж константно исходиште и ослонац у грађењу структуре, а неретко и тонских вредности слике.

Ужичани и њихови гости биће у прилици да ову изложбу посете од 11. јуна до 1. јула.

У Збирци цртежа и графика југословенских аутора 20. века у Народном музеју чува се седамдесет осам цртежа Саве Шумановића (1896–1942), фонд који по броју радова премашује све друге музејске и приватне колекције цртежа овог значајног уметника међуратног сликарства.

ОД 11. ЈУНА ДО 1. ЈУЛА – У
ГРАДСКОЈ ГАЛЕРИЈИ
ИЗЛОЖБА „ИСХОДИШТЕ
СЛИКЕ: ЦРТЕЖИ САВЕ
ШУМАНОВИЋА ИЗ ЗБИРКЕ
НАРОДНОГ МУЗЕЈА
СРБИЈЕ“

СНОВИ О СВЕТЛОСТИ

ОД 5. СЕПТЕМБРА ДО 5.
ОКТОБРА – ИЗЛОЖБА
ГРАВУРА ВЛАДИМИРА
ЕЛВИЈЕРИЈА И МАРИЈЕ
КЈАРЕ ТОНИ У ГРАДСКОЈ
ГАЛЕРИЈИ

Програм „Снови о светлости“ промовише медиј графике и аутентичну графичку дисциплину *сува игла*.

Уметници Владимир Елвијери (Vladimiro Elvieri) и Марија Кјара Тони (Maria Kiara Toni) су графичари из Италије, учесници, лауреати и чланови селекционе комисије на неколико Међународних графичких бијенала „Сува игла“ у Ужицу. Они су својеврсни промотери ове престижне манифестације.

Захваљујући њима, 2013. године у Градској галерији је формирана јединствена збирка графика „Савремени италијански графичари“ (Incisori Italiani contemporanei).

ПРАТЕЋИ САДРЖАЈИ
Планирани пратећи садржаји изложбе су: трибина о графичкој уметности и манифестацији „Сува игла“, у Атељеу графика (приземље Градске галерије) предвиђена је реализација графичких радионица за децу, омладину и одрасле, које ће одржати професор Владимир Елвијери.

УЖИЦЕ – ВАЖНО МЕСТО НА ГРАФИЧКОЈ МАПИ СВЕТА

ОД 27. ФЕБРУАРА ДО 19. МАРТА – У ГРАДСКОЈ ГАЛЕРИЈИ ИЗЛОЖБА ЛАУРЕАТА
МЕЂУНАРОДНОГ ГРАФИЧКОГ БИЈЕНАЛА „СУВА ИГЛА“

Међународни графички бијенале „Сува игла“ у Ужицу одржан је шеснаест пута до данас и увршћен је међу двадесет најзначајнијих графичких манифестација у свету.

Најзначајнија манифестација ужичке Градске галерије, поред најеминентнијих домаћих уметника, окупља и значајан број угледних имена европске и светске графичке уметности.

Бијенале је први пут организован 1993. године под покровитељством СО Ужице и Министарства културе Републике Србије. Један од оснивача, академски сликар-графичар Младен Јевђовић, директор

Градске галерије, организовао је и прву изложбу.

Бијенале је јединствен по томе што је посвећен специфичној графичкој техници *сува игла*, а током протеклих шеснаест манифестација поклонима уметника формирана је значајна колекција „Сува игла“ у оквиру које се издвајају дела добитника награда: Гран-при, Златна, Сребрна и Бронзана игла. Ево прилике да се на изложби лауреата Међународног графичког бијенала „Сува игла“ уверимо зашто је Ужице важно место и на графичкој мапи света.

ПЛЕТИЉАМА У ЧАСТ

10. ЈУН – ТРАГОМ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА
У МУЗЕЈУ НА ОТВОРЕНОМ
„СТАРО СЕЛО“ СИРОГОЈНО

Низом концерата традиционалне музике, промоцијом монографије „Добрила“ на енглеском језику и пројекцијом филма „Плетиљама у част“ Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно и Градски културни центар отварају ризницу културне баштине златиборског краја.

Њујорк, Париз, Рим, Токио, Брисел, Москва, Беч... где све нису стизали џемпери сирогојнских плетиља које су у стопу пратиле визију модне креаторке Добриле Смиљанић!

Животна прича Добриле Смиљанић представља сведочанство оне врсте стваралаца чија креативна воља, упркос тешким околностима, досеже до неслућених висина.

Њени уметнички и пословни домети обавезују тим више када се зна да су остварени у духу најбоље просветитељске традиције.

То могу само несебичне и даровите личности неисцрпне радне енергије, јунаци оне древне метафоре о путнику који је — када га је талас високо подигао — угледао читав свет. Са таквом далековидошћу тешко их је пратити, иако смисао њихове визије налази потврду у свакодневном напретку заједнице коју им је судбина доделила.

Једина жена са ових простора којој је Унеско 1997. доделио признање „World Rural Women's Day“ и идејни творац пројекта „Сирогојно стајл“, чије су моделе носиле многе краљице, супруге

председника и јавне личности широм света, све успехе приписује колективу. Одбила је понуду чувеног Пјера Кардена, који је предложио да купи целу серију џемпера, али да са њих скине етикету „Сирогојно“ и стави своју.

Пројекат „Сирогојно стајл“ проистекао је као спој традиционалне културе, изворног уметничког стваралаштва и данас популарног етно-туризма.

На први поглед, културолошки и привредни феномен „Сирогојна“ иза кога стоји Добрила Смиљанић настао је на

Монографија „Добрила“ биће представљена и у Градском културном центру, уз пратећу изложбу ариљске Народне библиотеке „Добрило Ненадић“ о животу и делу познате модне креаторке.

таласу убрзане изградње новог југословенског друштва после Другог светског рата. Међутим, до Добрилиног одласка у златиборску забит ништа није обећавало такав наставак пионирских корака у развоју туризма и домаће радиности.

О томе и још много више говори монографска публикација „Добрила“ која у преводу на енглески језик доживљава друго издање иза кога као издавач стоји Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно.

Ова књига биће премијерно представљена у оквиру пројекта „Ужице - престоница културе Србије 2024“ у Музеју „Старо село“. Промоција представља само једну у низу програмских целина којима се одаје почаст и славе плетиље златиборског

краја. Оне су на челу са Добрилом Смиљанић задивиле свет својим јединственим џемперима. Промоцији ће присуствовати званичници из културног живота Србије, као и најбољи познаваоци овог задивљујућег успеха златиборских плетиља.

Након промоције, одржаће се „Уметничко прело“, мултимедијални концерт еминентних извођача чији репертоар је базиран на најпознатијим златиборским и шумадијским песмама. Дођите у Музеј „Старо село“ да слушамо, гледамо, читамо и дивимо се креативној енергији Добриле Смиљанић и њених плетиља.

180 ГОДИНА ЦРКВЕ СВЕТОГ ЂОРЂА У УЖИЦУ

На Ђурђиц, 16. новембра, у ужичком Историјском архиву биће отворена изложба о свештенству Цркве Светог Ђорђа у Ужицу.

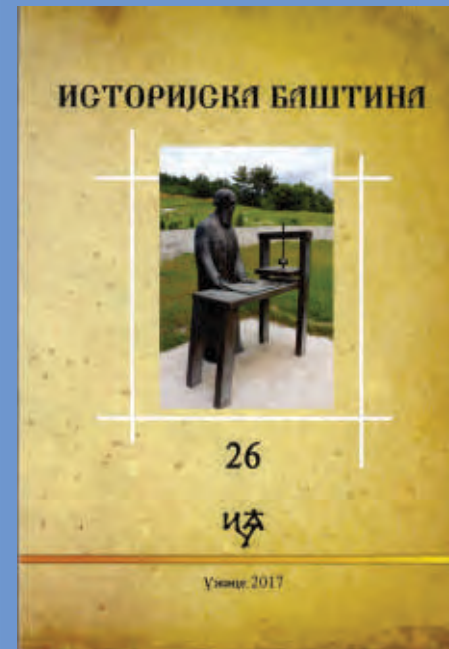
Поводом овог значајног јубилеја, Архив ће истог дана представити монографију „Црква Светог Ђорђа у Ужицу – 180 година“.

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ У ГОДИНИ ПРЕСТОНИЦЕ КУЛТУРЕ

КУЛТУРА ИСТОРИЈСКОГ ПАМЋЕЊА

Из богатог овогодишњег програма Историјског архива издвајамо постављање спомен-обележја *Рујанског четворојеванђеља* на Тргу Светог Саве у сарадњи са Градом Ужицем и организовање научног скупа Res Public „Ужице 1941, 1944“

ФЕБРУАР

На Срећење, у партнерству са Архивом Републике Српске, отварање изложбе Архива Косова и Метохије „Слике живота“ – фотографије Албера Кана – Приштина, Призрен, Липљан и Грачаница 1913. године

МАРТ

Изложба „Права жена у културном наслеђу Србије“

АПРИЛ

Гостујућа изложба поводом Дана Архива и Дана сећања на жртве Холокауста, геноцида и друге жртве фашизма у Другом светском рату

МАЈ

Промоција књиге Момчила Вуковића Бирчанина „Ђенерал Дража Михаиловић“

ЈУН

Изложба „Епидемије у Србији у деветнаестом веку“ – у оквиру промоције књиге „Мокрогорски контумац 1836–1842“, приређивач др Весна Милојевић. Промоција *Историјске баштине* – специјални број посвећен досадашњим редовним годишњим културним манифестацијама у Ужицу

АВГУСТ

У оквиру манифестације „Жестивал“ – гостовање Историјског архива Неготин са пригодном изложбом и дегустацијом неготинских вина

СЕПТЕМБАР

На Дан српског јединства, слободе и националне заставе – 15. септембра – изложба поводом 110 година од почетка Великог рата, посвећена Српском војничком гробљу у Алжиру, у месту Дели Ибрахим. Коорганизатор је Друштво пријатеља Алжира

ОКТОБАР

Дан града – изложба „Државни сликар“ посвећена примењеном сликарству Ђорђа Андрејевића Куна. Промоција књиге Момчила Вуковића Бирчанина „Краљ Александар Карађорђевић“ – поводом 90 година од атентата

НОВЕМБАР

Зборник радова са научног скупа Res public „Ужице 1941, 1944“. У оквиру публикација биће објављен дневник Милке Смиљанић, вођен у Ужицу у периоду 1941–1944. под називом „Опкољена намрштеним брдима“; приређивач Жељко Марковић

„ЖЕСТИВАЛ“
- МЕЂУНАРОДНИ
ФЕСТИВАЛ
ПРИРОДЕ И
КУЛТУРНОГ
НАСЛЕЂА ОД
26. ДО 31. АВГУСТА

БЛАГА ДУХОВНЕ РИЗНИЦЕ УЖИЦА

„Жестивал“ се темељи на најбољој традицији града на Ћетињи, вреднованој доприносом данашњих генерација које овим фестивалом показују његова нова богатства на културном, привредном и туристичком плану

У
ГРА КУЛТУРЕ
УЖИЦЕ

„ЖЕСТИВАЛ 2024“ ЈЕ
ПРИЛИКА ДА СЕ ЈОШ
ЈЕДНОМ ПОКАЖЕ ЛЕПОТА
ОБНОВЉЕНОГ СТАРОГ ГРАДА,
СИМБОЛ ВЕКОВНОГ
ОПСТАНКА УЖИЦА НА
ЛИТИЦИ ИСТОРИЈЕ

Један град чини градом његова стварност, али и митови о његовој прошлости. Један град чине улице, тргови, библиотеке, музеји, галерије... Град чине улице и сокаци, људи и њихове приче које међусобно стварају. Све то заједно чини дух једног града, а ако нестане дух једног града, онда град постаје град духова – речи су Бранислава Митровића, председника Организационог одбора „Жестивала“, Међународног фестивала природе и културног наслеђа у Ужицу, који се ове године одржава девети пут.

Манифестација је први пут одржана 2006. године као Фестивал воћних ракија, са циљем да промовише квалитетне, аутентичне домаће производе и допринесе њиховој видљивости и препознатљивости на глобалном тржишту.

Обновљен је 2016. године са ширим циљем истог карактера – показати све вредно што обележава овај тренутак града и афирмише природу и културно

наслеђе. И потврђује трајност опредељења да и нови дани буду достојни сећања нових генерација Ужичана, таквих рођењем, али и радом и стварањем, за још богатију материјалну и духовну ризницу свога града.

Ову идеју организатори обједињују поруком: Традиција је све оно најбоље из прошлости што ће преживети данас и дочекати сутра. Кад то сутра постане јуче, и оно ће за неко ново сутра црпети снагу из најбоље традиције.

Овакву амбицију прати и програмско богатство фестивала – промотивни и едукативни садржаји, културно-уметнички програм (концерти, књижевне вечери, изложбе), увек пожељна валоризација великих дела која обележавају историју града, као путоказ да се смело и зналачки закорачи у неизвесност убрзаног времена.

„Боемско вече“ је дуг ужичким легендама којима је „боемија постала филозофија,

мерни инструмент вредности и издржљивости“, са неодољивим шармом градских кафана и уживања у разговору и дружењу.

„Жестивал 2024“ је прилика да се још једном покаже лепота обновљеног Старог града, симбола вековног опстанка Ужица на литици историје, ратова и друштвених мена. Да се на осам векова трајања Беле цркве Каранске жупана Брајана подсетимо да има идеја и посвећености које никакви зуби времена и непријатеља не могу саломити.

Шест дана „Жестивала 2024“ нека буду дани пријатељства и дружења, окупљања на лепим догађајима који успуњавају програм још једног издања ове значајне манифестације Града Ужица и станара његове садашњости!

ЈУБИЛЕЈИ „ПРВЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ КРАЉА ПЕТРА II
КАРАЂОРЂЕВИЋА“ У ГОДИНИ ПРЕСТОНИЦЕ КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

ДОБРОЧИНСТВО Илије Неранџића

ПОРЕД НИЗА ПРОГРАМА КОЛИМА
ЋЕ ОБЕЛЕЖИТИ НЕКОЛИКО
ОВОГОДИШЊИХ ЈУБИЛЕЈА,
ЗАКЉУЧНО СА СВЕЧАНОМ
АКАДЕМИЈОМ 29. МАРТА У
НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ, „ПРВА
ОСНОВНА ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА
II“ У САРАДЊИ СА ГРАДОМ
УЖИЦЕМ КАО ПРЕСТОНИЦОМ
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ ОРГАНИЗОВАЋЕ
ИЗЛОЖБУ И СВЕЧАНО
ОТКРИВАЊЕ СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА
ДОБРОТВОРУ ИЛИЈИ НЕРАНЏИЋУ

„ПРВА ОСНОВНА
ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА
II“ ОБЕЛЕЖАВА 195
ГОДИНА ПОСТОЈАЊА,
140 ГОДИНА ОД
ЗИДАЊА ЗГРАДЕ У
КОЈОЈ И ДАНАС РАДИ
И 220 ГОДИНА ОД
РОЂЕЊА ДОБРОТВОРА
ИЛИЈЕ НЕРАНЏИЋА,
ЗАХВАЉУЈУЋИ КОМЕ
ЈЕ ТА ЗГРАДА НА
ДОЊОЈ ЧАРШИЈИ
ПОДИГНУТА

„Прва основна школа краља Петра II“ је
најстарија образовна установа у Ужицу.
Постоји од октобра 1829. године, када је
проглашена за „правитељствену“,
односно државну. Најпре је била
смештена у Демировом хану, потом на
Липи и на крају у данашњој згради на
Доњој чаршији.

Када је Илија Неранџић 1837. године из
својих Грбеша у Херцеговини дошао у
Ужице, мало ко је очекивао да ће то
означити нови период у развоју школства
и културе овога града. Угледни, богати и
образовани трговац, једини Ужичанин
претплатник на Вуков „Српски рјечник“
из 1852, био је познат као „љубитељ
књижевства и просвештенија“.

Тестаментом из 1869. скоро сву своју
имовину у вредности од 6000 дуката
одредио је за изградњу прве школске
зграде од тврдог материјала у Ужицу.
Захваљујући овом добротвору, на Доњој
чаршији, до Дрварске пијаци, подигнута је
1884. приземна зграда са седам учионица,
канцеларијом и собицом за послужитеља.
На згради је био натпис Народна основна
школа. Оно што је Илија Коларац за
Београд, то је Илија Неранџић за Ужице.

Непун век касније, 1932. године, дограђен
је спрат и још једно крило. Пред Други
светски рат на печату школе стоји
„Државна народна школа краља Петра II у
Ужицу, срез Ужички, бановина Дринска“.
Педесетих година 20. века званични назив
школе је Државна основна школа, а
школске 1955/56. добија ново име
Осмогодишња школа „Андрија Ђуровић“.
Нови део зграде и престижну Вукову
награду школа добија 1984. године.

Прва основна школа изнедрила је многе
знамените Ужичане међу којима су:
Љубомир Стојановић, Љубомир Каљевић,
Милутин Ускоковић, Марија Мага
Магазиновић, Љубица Чакаревић, Славко
Вукосављевић, Жарко Петровић,
Љубомир Симић Стојан Стив Тешић,
Радомир Антић, Оливера Јевтић, Весна
Читаковић и други.

ОНО ШТО ЈЕ ИЛИЈА
КОЛАРАЦ ЗА
БЕОГРАД, ТО ЈЕ
ИЛИЈА НЕРАНЏИЋ
ЗА УЖИЦЕ

ОД ОВЕ ГОДИНЕ БОГАТ И РАЗНОВРСТАН КУЛТУРНИ ПРОГРАМ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

ПРВИ ДЕЧЈИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР У УЖИЦУ

Адаптацијом постојећег простора у оквиру зграде Градског културног центра, Ужице добија Дечји културни центар

Овим пројектом омогућава се реализација најразличитијих програма, попут креативних радионица, едукативних трибина и предавања, представа за децу и дечјих изложби и других садржаја намењених првенствено деци и младима.

Најмлађи Ужичани овим добијају јединствен простор у коме могу да се окупљају, планирају и остварују своје идеје, развијају своје културне потребе и квалитетно употпуњују своје слободно време.

185 ГОДИНА УЖИЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ

НАЈВАЖНИЈЕ СТРАНИЦЕ КУЛТУРНЕ ИСТОРИЈЕ ГРАДА

Културна историја Ужица незамислива је без једне од најстаријих просветних институција у западној Србији. Из ње су потекле многе стваралачке личности чија дела су утемељена у националну културну ризницу.

У националној престоници културе током 2024. године кроз предавања, трибине, књижевне вечери, изложбе и гостовања бивших ученика обележиће се 185 година рада Ужичке гимназије.

Створена је у најзначајнијем историјском периоду борбе за независност и самосталност Србије: у првој половини XIX века, уз велике жртве и напоре. Плодови те борбе су национална аутономија, управа и судство, финансијска самосталност, слободна црквена и просветна делатност. Признавањем аутономије стварају се повољни услови да се на читавој

територији почну отварати школе. Министарство просвете Намесништва књажевског достојанства доноси коначну одлуку и објављује у Српским новинама број 40, од 9. септембра 1839. године да се Полугимназија у Ужицу оснује и заведе. Полугимназија траје две године.

Први постављени наставник је Милан Мијатовић, а 2. октобра 1839. године почела је са радом Ужичка полугимназија. Тај датум, по новом календару 14. октобар, када је почео да ради први разред „граматикалне класе“, одабран је као дан школе.

Ужице у то време има 106 домаћинстава са 687 православних житеља и улази у ред образовних центара. Државни савет 9. јуна 1865. године одлучује да се у вароши ужичкој оснују по два најнижа разреда гимназије-реалке за наступајућу школску.

Школске 1875/1876. Ужичка реалка прераста у потпуну нижу средњу школу са четири разреда. Указом књаза 26. марта 1881. године Ужице добија потпуну Реалку – нижу и вишу, а Министарство просвете 1887/88. године доноси решење о отварању потпуне гимназијске реалке у Ужицу.

За данашњу зграду Ужичке гимназије постављен је камен темељац 29. јула 1891. године, а свечано је отворена и почела са радом 7. октобра 1893. године. Други спрат је дограђен школске 1924/1925. године. Од 1898. до 1902. године због укидања Ужичке реалке у гимназијској згради са већином професора Реалке ради Приватна шесторазредна гимназија.

Осморазредна гимназија почиње да ради 1902. године са преузетим ученицима и већим бројем професора Приватне шесторазредне гимназије. Осморазредна гимназија има и нови наставни план. Под окупатором у Првом светском рату Гимназија је радила само 1918. године, а у току Другог светског рата у континуитету али нередовно све четири године. После Другог светског рата Гимназија непрекидно ради уз измене наставних планова и програма, законских одредби до 1977. године.

У овом периоду Ужичка гимназија отворала је и издвојена одељења у Пожеги, Ивањици и Ариљу, која су касније била основ за формирање самосталних гимназија у тим градовима. Ужичка гимназија од 1977. до 1989. године

доживела је трансформацију, по тадашњим школским законима, у „заједничку основу“, а касније су уведени нови образовни профили: природно-математички, текстилни и личне услуге.

Законом о средњем образовању донетим 1990. године рестаурисана је гимназија. Генерација ученика Ужичке гимназије уписана је школске 1990/1991. године по новом гимназијском плану и програму и почела је своје школовање на друштвено-језичком и природно-математичком смеру.

Ужичка гимназија у последњих 20 година посвећује велику пажњу професионалном усавршавању наставног особља, како на националном, тако и на интернационалном нивоу. Учесник је бројних пројеката и програма од регионалног, државног и међународног значаја. Кроз ове пројекте, ученици и наставници упознају се са културом и традицијом европских земаља, као и са европским вредностима у целини, а истовремено унапређују компетенције и вештине у смислу припреме и примене пројеката у неформалном образовању.

УЖИЧКИ ГИМНАЗИЈАЛЦИ

Љубомир Стојановић,
Душан Поповић,
Димитрије Туцовић,
Милутин Ускоковић,
Милош Перовић,
Тадија Костић,
Драгиша Ђурић,
Здравко Поповић,
Милош Т. Јањушевић,
академик Недељко Дивац,
академик Миладин Пећинар,
академик Данило Рашковић,
Кирило Савић,
Славко Вукосављевић,
Милан Верговић,
академик Љубомир Симовић,
академик Зоран Герзић,
академик Милосав Тешић,
Милован Витезовић,
Љубивоје Ршумовић,
Миодраг Станисављевић,
Радомир Андрић,
Гојко Тешић...

МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА „ЛИЦИДЕРСКО СРЦЕ“

ВИШЕ ОД ИГРЕ

ОД 15. ДО 19. АВГУСТА

НА ФЕСТИВАЛУ ЋЕ УЧЕСТВОВАТИ ОКО 1200 ДЕЦЕ ОД 10 ДО 16 ГОДИНА ИЗ СРБИЈЕ И ЈОШ 16 ДРЖАВА СА ЧЕТИРИ КОНТИНЕНТА

Традиционалним дефилеом учесника и концертном на Градском тргу у Ужицу 15. августа и ове године започеће Међународни децји фестивал фолклора „Лицидерско срце“, највећа децја смотре оваквог типа у југоисточној Европи.

Удружење грађана „Ера“ шеснаести пут организује Фестивал који ће се током пет августовских дана одржати у Ужицу, на Златибору и у Вишеграду.

У години у којој Ужице носи титулу националне престонице културе позвани су и фолклорни ансамбли из градова побратима, затим ансамбли из Печуја и Новог Сада (бивше европске престонице културе), Чачка (прошлогодишња национална престоница културе) и Бањалуке (град-партнер за 2024. годину).

Већ дужи низ година заредом Фестивал се одржава под покровитељством председника Републике Србије.

Деца ће током четири дана у Ужицу, на Златибору и у Вишеграду учествовати у фолклорним играоницама и на концертима, а на затварању Фестивала заједно ће на Градском тргу у Ужицу заиграти ужичко коло.

На свим локацијама, поред радионица и концерата, одржаваће се и изложбе народних ношњи земаља учесника, изложба фотографија Фестивала и грнчарских радова деце учесника претходних фестивала.

И ове године биће организована хуманитарна акција „Лицидерско срце

деци“, а средства прикупљена продајом лицидерских срца и фестивалских сувенира биће усмерена ка Националном удружењу родитеља деце оболеле од рака – НУРДОР.

Фестивал организује Удружење грађана “Ера” уз подршку Министарства културе и информисања и Министарства спољних послова Републике Србије (Управа за сарадњу са дијаспором и Србијом у региону), Представништва Републике Српске у Србији, Града Ужица, општина Чајетина и Вишеград и Туристичке организације Златибор.

Пријатељи Фестивала су Телеком Србија и ужичка компанија Textil која ту манифестацију подржава од њеног оснивања.

ЈЕЗИК МУЗИКЕ, ПЛЕСА И ИГРЕ

„Важно је да од заборавачувамо оно што нам је у наслеђе остављено и да се потрудимо да нас игра увек спаја. Зато играјте, певајте и учините Ужице најрадоснијим и најшаренијим градом на планети“, речи са прошлогодишње добродошлице градоначелнице Ужица Јелене Раковић Радивојевић могу и ове године у сусрет „Лицидерском срцу“ послужити као путоказ кроз манифестацију која окупуља децу из читавог света и која говоре једним језиком – језиком музике, плеса, игре.

РАДОСТ У ДЕЧЈЕМ ОСМЕХУ

„Верујемо да је срећа у дружењу, величина у чувању друга, али и познавању и поштовању другачијег. Радост је у децјем осмеху, а снага је у овом нашем колу и заједништву. Хвала свима што сте део фестивала“, поручује Ивана Цветковић, потпредседница Удружења грађана „Ера“ и организатор Фестивала.

МАРТ

ЉУБОМИР СИМОВИЋ:
„ПУТУЈУЋЕ ПОЗОРИШТЕ ШОПАНОВИЋ“
– ПРЕМИЈЕРА

17. АПРИЛ

МИЛОШ НИКОЛИЋ:
„КОВАЧИ“ – ПРЕМИЈЕРА

13–20. МАЈ

60. ФЕСТИВАЛ ПРОФЕСИОНАЛНИХ
ПОЗОРИШТА СРБИЈЕ УЖИЦЕ 2024
„ЈОАКИМ ВУЈИЋ“

24. СЕПТЕМБАР

ЈАСМИНКА ПЕТРОВИЋ:
„ЛЕТО КАД САМ НАУЧИЛА ДА ЛЕТИМ“ –
ПРЕМИЈЕРА

29. ОКТОБАР

ЈЕЛЕНА КАЈГО:
„РИТМИКА СРЦА“
– ПРЕМИЈЕРА ПРЕДСТАВЕ
ПОСВЕЋЕНЕ ЖИВОТУ И РАДУ
МАРИЈЕ МАГЕ МАГАЗИНОВИЋ

1–8. НОВЕМБАР

29. ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПОЗОРИШНИ
ФЕСТИВАЛ
„БЕЗ ПРЕВОДА“

18–25. НОВЕМБАР

17. ФЕСТИВАЛ ПРОФЕСИОНАЛНИХ
ПОЗОРИШТА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ
„МАЛИ ЈОАКИМ“

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ УЖИЦЕ У ГОДИНИ
ФЕСТИВАЛА, ПРЕМИЈЕРА И ЈУБИЛЕЈА

ПРАЗНИЦИ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ

Град који има позориште, има душу. А град који има позоришни фестивал – има и срце и душу! Народно позориште Ужице од 1. до 8. новембра домаћин је 29. Југословенског позоришног фестивала „Без превода“, али ће и два фестивалска „Јоакима“, „мали“ и „велики“, узбудити срце и испунити душу ужичке публике

На сцени ужичког позоришта свих ових година били смо у прилици да видимо најнаграђиваније представе у европским оквирима, различитих естетских опредељења: од класичног, преко психолошке драме на једној страни и комедије дел арте на другој, до неке врсте документарног и постдрамског позоришта као и политичког театра новог типа.

И ове године биће додељено девет Ардалиона – за најбољу представу, режију, глумца, глумицу, сценографију, костимографију, епизодну улогу, младог глумца и специјални Ардалион за неки од елемената представе који није обухваћен ранијим наградама.

Кроз ерос за креацијом и истраживањем, кроз мудрост посматрања, луцидност, критичко промишљање и хумор изабране представе одсликавају време и простор у којем су настале.

Фестивал је основан са идејом да прикаже најбоља театарска остварења у претходној домаћој сезони, без ограничења на жанр и порекло аутора. Тако је публика у

прилици да и ове године гледа седам најбољих представа из Хрватске, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Србије.

Повезују нас успомене, језици, историја, пејзажи, мостови, корени, музика, обичаји, рођаци, успеси, падови, доказивања, интереси... Можемо ли се, опет, разумети? Живети, радити, певати, играти... заједно?! Ужице каже: „Можемо!“

Град Ужице је један од осам градова оснивача Сусрета професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“ 1965. године. Поред тога што се показао као добар домаћин када је за то по фестивалском календару било време, на том фестивалу ужичко Народно позориште освајало је награде за врхунске домете у бројним представама.

За једну од тих представа – „Како засмејати господара“, коју је по тексту Виде Огњеновић режирао Кокан Младеновић 1998. године, а улогу Јоакима тумачио Слободан Љубичић – можемо засигурно рећи да представља једну од најлепших театарских посвета „оцу српског позоришта“.

Стога је више него лепа и пригодна околност та да се у години у којој је Ужице заслужено понело титулу националне престонице културе управо у њему одржава 60. Фестивал професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“ и 17. Фестивал професионалних позоришта за децу и младе „Мали Јоаким“.

„Ја када сам кроз ову варош на моме белом хату коњу јашио био, а хат би гдигод коње опазио, то би он из све крепости његове рзао, како да иде какав постилијон“, записаће Јоаким Вујић у свом „Путешествију по Србији“ пролазећи почетком XIX века кроз Ужице.

Постилијон ове године доноси добре вести на ужичко позорје. Додуше, нема Јокима на белом хату, али доброг духа позоришне уметности за коју је живео има. И те како!

ОД МАРТА ДО МАРТА У ГОДИНИ ПРЕСТОНИЦЕ
- КОНЦЕРТНА СЕЗОНА МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ
„ВОЈИСЛАВ ЛАЛЕ СТЕФАНОВИЋ“

УЖИЧКУ КЛАСИКУ, МОЛИМ!

Овогодишња концертна сезона Музичке школе „Војислав Лале Стефановић“ одвијаће се као низ концертних и едукативних активности са циљем обogaћивања и унапређивања културног и уметничког живота Ужица.

Од 1977. године, најпре Школу за основно музичко образовање „Петар Коњовић“ а онда десет година касније Музичку школу „Војислав Лале Стефановић“ похађало је на десетине талентованих ученика из Ужица и ужичког краја.

На одсецима за клавир, хармонику, гитару, флауту, виолину и соло певање многи од њих не само што су показали изванредне резултате, већ су свој таленат потврдили на музичким академијама и студијским усавршавањима у земљи и иностранству.

Данас су већ угледни уметници и педагози у музичким школама, чланови филхармонија, симфонијских оркестара и оперских кућа.

Ове године у оквиру концертне сезоне Музичке школе „Војислав Лале Стефановић“ предвиђено је петнаест солистичких концерата. Предвиђено је петнаест солистичких концерата и шест концерата камерне музике проминентних професионалних извођача и студената музичких академија на којима ученици из града Ужица и региона најчешће настављају своје музичке студије.

На Фестивалу хорске музике учествоваће дечји, мешовити, женски и универзитетски хорови, а предвиђена су и три концерта оркестарске музике студентских и професионалних оркестара.

Важан сегмент овогодишњих активности Музичке школе представља пет предвиђених мастер-класова еминентних професора-извођача класичне музике на различитим инструментима (клавир, гудачки инструменти, дувачки инструменти, хармоника) са концертном завршницом најуспешнијих полазника.

Прилику да узму учешће на мастер-класовима добиће ученици основних и средњих музичких школа из Ужица и целе Србије. Тим поводом, пре реализације мастер-класова, планирано је одржавање онлајн аудиција. Сваки од наставника-предавача направиће селекцију и одредити број полазника. У оквиру сезоне планирана је и организација концерта у сарадњи са музичком школом из Љутомера (Словенија), са којом већ дуго година Музичка школа „Војислав-Лале Стефановић“ остварује успешну сарадњу.

СОЛИСТИЧКИ КОНЦЕРТИ СТУДЕНАТА МУЗИЧКИХ АКАДЕМИЈА, НЕКАДАШЊИХ УЧЕНИКА МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ

- Лука Фаулиси, виолина и Бјанка Фаулиси, клавир
- Дејан Гаврић, флаута
- Андријана Аћимовић, флаута
- Александар Тасић, кларинет
- Весна Дамљановић, клавир
- Владимир Милошевић, клавир
- Соња Шарић, сопран

3 – 6. АПРИЛ
ПИЈАНИСТИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ
Међународно клавирско такмичење „Војислав Лале Стефановић“ из године у годину привлачи све већи број учесника из земље и иностранства. Као својеврстан регионални центар, Музичка школа „Војислав Лале Стефановић“ увиђа своју улогу у развоју културе и пијанизма и одговорно улаже у даљи развој младих талената из целе Србије. О значају овог такмичења говори велико интересовање младих пијаниста, које ће оцењивати стручни жири састављен од врхних педагога и извођача.

28. ЈУН – НА ТРГУ ПАРТИЗАНА
„ОХРИДСКА ЛЕГЕНДА“ СТЕВАНА ХРИСТИЋА
У ИЗВОЂЕЊУ СИМФОНИЈСКОГ ОРКЕСТРА
И ХОРА РТС / ДИРИГЕНТ БОЈАН СУЂИЋ

22 – 27. АПРИЛ

МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ СТРИПА
У ГРАДСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ

УЖИЧКИ СТРИП СУСРЕТИ

Изложбе, панел дискусије, промоције нових издања, штандови издавача и креативне радионице намењене деци и младима у славу „девете уметности“ током шест дана

Међународни фестивал стрипа „Ужички стрип сусрети“ окупља најзначајније ауторе и ауторке – писце, цртаче, колористе и издаваче – из Југоисточне и Западне Европе.

Сарадња са Француским институтом у Београду, познатим ауторима и реномираним издавачима из Србије и региона отворила је међународну перспективу „Ужичких стрип сусрета“.

На трећем фестивалском окупљању стрип мајстора у Градском културном центру посебну пажњу изазива долазак Бранислава Бана Керца, чији се стрипови објављују широм света и којег већина историчара стрипа сматра за најутичајнијег српског и југословенског цртача модерног доба, Игора Кордеја, хрватског стрип цртача, сценаристе, сликара и графичара светског угледа, Ужичанима познатог и по сарадњи са писцем Драганом Филиповићем, Дејана Ненадова, аутора култног југословенског стрипа „Елазар“, и Зорана Јањетова, о коме је, уз велики број светских референци, можда најбоље рећи да је од 1986. наследник француског мајстора Жана Жироа Мебијуса на серијалима о Џону Дифулу.

На трибини посвећеној женама у стрипу учествоваће такође афирмисане ауторке – Јана Адамовић, Нина Буњевац и Даница Јевђовић.

Поред изложби стрипа у Градском културном центру, предвиђене су изложбе у јавном простору – на Тргу партизана. Посебна програмска целина односи се на радионице стрипа за ученике ужичких основних и средњих школа, за које је обезбеђена неопходна техничка опрема (лаптоп рачунари и интерактивне табле), намењена и за друге програме Градског културног центра. Као и ранијих година, бираће се најбољи стрип-каиш, а најуспелији радови биће објављени у ужичком недељнику „Вести“.

Сви догађаји у оквиру „Ужичких стрип сусрета“ су бесплатни.

Добродошли у Ужице, град стрипа!

ТЕСЛА КАО СТРИП ЈУНАК

У оквиру „Ужичких стрип сусрета“ биће објављен стрип посвећен Николи Тесли. Градски културни центар овај део фестивалског програма реализује у сарадњи са Удружењем „Тесла на Ћетињи“.

ПРОГРАМ

Промоција албума „Тексас Кид мој брат“ Игора Кордеја

Изложба „Пре и после Инкала“
Зорана Јањетова

Панел дискусија „Жене у стрипу“.
Учествују: Јана Адамовић, Нина
Буњевац и Даница Јевђовић

Балкански стрип – изложба радова
савремених аутора из Србије,
Румуније, Северне Македоније и
Албаније

Радионица стрипа за децу и младе
Школе стрипа, илустрације и
концепт арта „Ђорђе Лобачев“ из
Београда (гости Владимир Весовић
и Петар Меселџија)

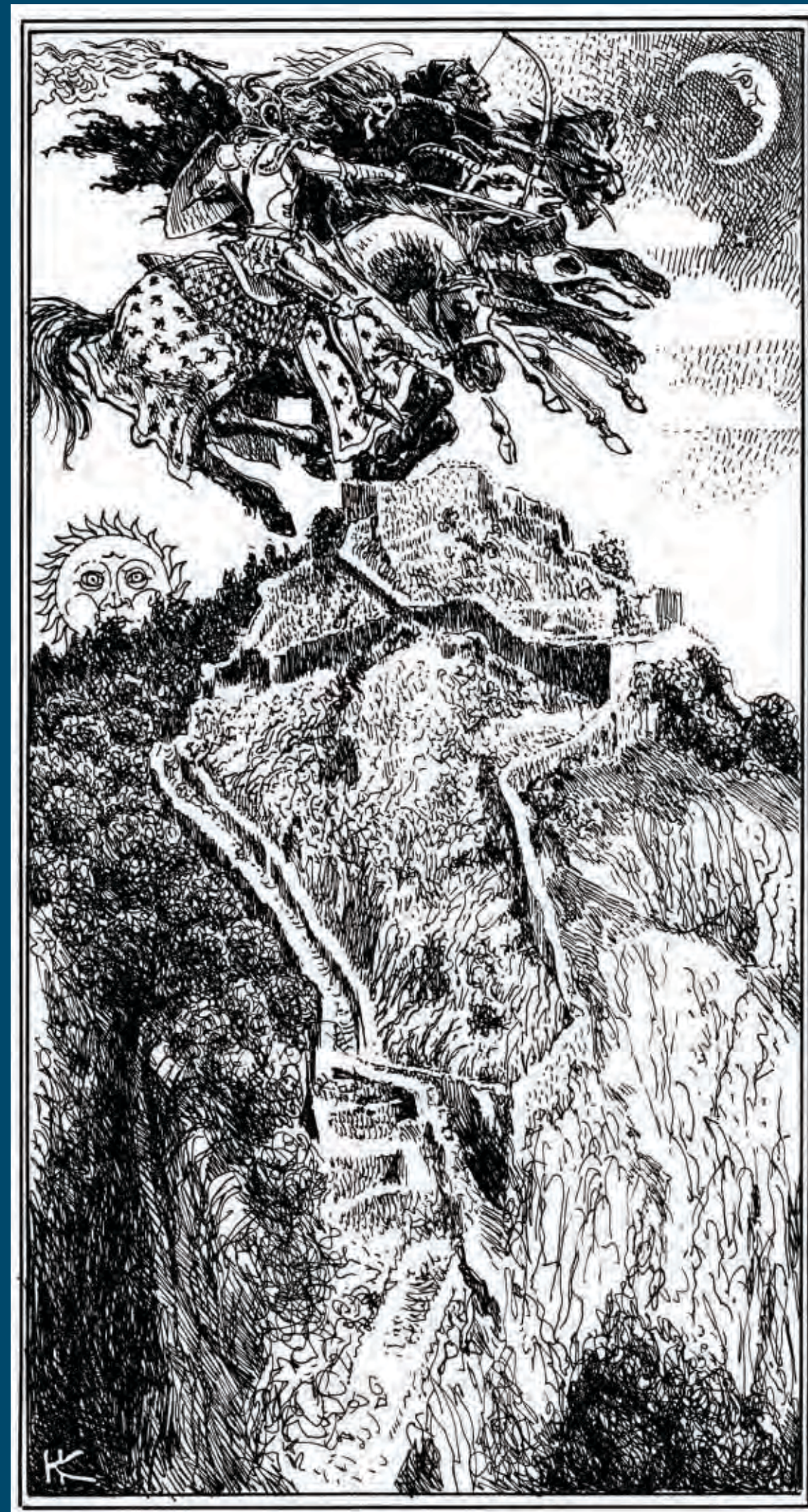
Панел дискусија „Ветерани у
стрипу“. Учествују: Игор Кордеј,
Бранислав Керац, Дејан Ненадов и
Зоран Јањетов

Сајам стрипа домаћих издавача.
Трибина „Пут од оловке до
објављивања стрипа“

Концерт- Creedence Clearwater
Revival tribute band „Best Moon
Rising“

Избор за најбољи стрип каиш

Производња и публиковање стрипа
посвећеног Николи Тесли

УЖИЧКИ СТРИП СУСРЕТИ

АПСОЛУТНО ФАНТАСТИЧНО

ОД 14. ДО 19. ОКТОБРА – ГРАДСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР И
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ПОЗИВАЈУ ВАС НА „ФАНТАСТ ФЕСТ“

Поред интердисциплинарности и промоције различитих
врста уметничког израза, оно што овај фестивал разликује
од других, који се организују широм земље, јесте
чињеница да има највише садржаја намењених деци и
младима

С обзиром на то да је жанр фантастике на
филму, у књижевности и ликовној
уметности код млађе публике веома
популаран, кроз промоције књига,
трибине, радионице креативног писања,
изложбе, презентације и турнире у
друштвеним играма на овогодишњем
Фантаст фесту биће за сваког „фантасту“
понешто занимљиво из богатог програма
у Градском културном центру и Народној
библиотеци. Дакле, од Станислава Лема
и Љубе Поповића до Горана Скробоње и
Дејана Стојиљковића и све тако до
фантастичног концерта Orthodox Celts,
распеваних „наших Ираца“, које већ дуго
нисмо слушали у Ужицу.

У Народној библиотеци гостоваће
познати писци епске фантастике,
организоваће се радионице за ученике
основних и средњих школа, док ће се
током шест фестивалских дана у Градском
културном центру водити панел
дискусије, реализовати програми
посвећени друштвеним и видео-играма,
организовати предавања за младе
дизајнере и програмере.

Програмске активности Фантаст феста
односе се на организацију различитих
садржаја жанровски умреженим у светове
епске и научне фантастике. На изложби
на Тргу партизана биће заступљени неки
од најпознатијих српских аутора у овој
области.

ВИДЕЋЕМО, СЛУШАЋЕМО НА „ФАНТАСТ ФЕСТУ“

Књижевни портрет Милоша
Петковића, писца фантастике за децу
и младе, аутора драмских текстова,
стрип сценаристе, предавача и
оснивача нишког Фестивала
фантастике. О Милошу Петровићу
говори Александар Петровић (Аца
Селтик), коаутор књиге „Уснули
змајеви“

Промоција романа „Два света“ Луке
Јерковића, седамнаестогодишњег
писца из Вршца. Разговор са
вршњацима на тему писања и
интересовања за фантастику

Сусрет са Гораном Скробоњом,
познатим, вишеструко награђиваим
српским писцем фантастике, стрип
сценаристом, преводиоцем,
уредником и издавачем

Промоција романа „Младенка
Костонога“ Желимира Перише,
познатог хрватског писца,
организатора фестивала културе,
предавача у школама креативног
писања и програмера

Разговори о књизи „Заборављена
гора – митска бића древног Балкана“
црногорског аутора Милисава
Поповића

Представљање саге Празник звери,
серијала Зорана Петровића,
психолога, компјутерског дизајнера,
музичара и писца

Сусрет са Дејаном Стојиљковићем,
писцем књига за децу и одрасле.
Представљање серијала о
Немањићима за децу и других
књига у које су уткани елементи
фантастичних догађаја –
„Константиново раскршће“, „Црне
ноћи и дуге заставе“, „Олујни
бедем“, „Дукат за лађара“...

Радионице илустрације и концепт
арта

Предавање на тему „Како до посла у
индустрији видео-игара“ (у сарадњи
са Ris HUB Ужице)

Изложба Љубе Поповића заснована
на презентовању и тумачењу
уметничких феномена који су у
уметности означени као
неофигурација и фантастични
реализам. Изложба се реализује у
сарадњи са Модерном галеријом
Ваљево и Градском галеријом Ужице.

Мултимедијално представљање
дела Станислава Лема. Сарадња са
Амбасадом Републике Пољске у
Београду

Радионица филмске и сценске
шминке, упознавање са савременим
материјалима и техникама у
професионалној филмској и
позоришној продукцији. Предавачи:
Мирослав Лакобрија и Исидора
Веснић

Изложба на отвореном (Градски трг)
илустратора Алексе Гајића

Зона посвећена видео и друштвеним
играма (Dungeons and Dragons,
Warhammer 40.000)

Концерт групе Orthodox Celts

ОД ЈАНУАРА ДО ДЕЦЕМБРА
- ДОСТУПНОСТ КУЛТУРНИХ САДРЖАЈА
СЛЕПИМ И СЛАБОВИДИМ ОСОБАМА

ДОДИРНИ СВЕТЛОСТ

Ова пројектна активност реализује се први пут, усмерена је
на доступност културе, оснаживање сензибилности
грађана, посебно деце и младих према другом и
другачијем, охрабривање слепих и слабовидих особа за
активно учешће у културном животу Града Ужица

У оквиру програмске активности Градског
културног центра развијена је
методологија а у току је и набавка
неопходне опреме за прилагођавање
слепих и слабовидих особа изложбама и
сличним културним садржајима. То
подразумева обезбеђивање уређаја
специфичне намене предвиђене за
снимање и репродукцију звучног записа,
уз неопходне слушалице, тактилну стазу у
сегментима, која се може поставити у
изложбеном простору по потреби, као и
постаменте неопходне за излагање
уметничких предмета, попут скулптура,
керамике и слично.

Предвиђено је обезбеђење адекватне
галеријске расвете у Градском културном
центру, што подразумева набавку и
уградњу контактних шина и неопходних
рефлектора у изложбеном простору. Ова
опрема је модуларна и може се
прилагођавати потребама изложбе.

Приликом организације изложби
прилагођених слепим и слабовидим
особама, биће ангажован кустос који
концептуално осмишљава изложбу, врши
одабир уметника и уметничких дела,
пише анализу сваког уметничког дела
понаособ, која се студијски обрађује у
одређеном формату и уноси у
одговарајући апарат. Апарати и
слушалице биће постављени уз сваки
изложени уметнички предмет, док ће
тактилне стазе водити посетиоца кроз
саму поставку.

На овај начин биће омогућена одрживост
пројекта и након завршетка пројектних
активности. О опреми која ће бити
доступна свим установама културе у
граду стараће се Градски културни центар.

РАДОСТ ПЕВАЊА

Изузетни уметнички домети донели хору „Колибри“ многе награде у земљи и иностранству, а Ужице као национална престоница културе доводи хор „Колибри“ као награду најмлађим Ужичанима.

„Колибри“ је јединствени дечји хор препознатљиве културе певања, допадљиве интерпретације и високо професионалног односа према музицирању гајеном у осмишљеној љубави према музици, активном примању музике чију поруку јединственим задовољством преноси на слушаоце.

Хор је школа са својеврсним предметима – бајка, развој говора и моторике, дисање, концентрација, изражавање мисли, учење нових појмова, социјализација, освешћивање детета, неговање пријатељства, несебичлука и поштовања личности, спознаја радости певања. Основан је 1963. године у оквиру Музичке продукције Радио-телевизије Србије. До сада је одржао преко стотину концерата у земљи и иностранству, учествовао у аудио-драмама, телевизијским емисијама и серијама, као и на филму.

15. ОКТОБАР – МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ

ЉУБАВ, НАША ЈЕ ПЛАНЕТА

Фестивал дечје поп музике, који организује ужичко Удружење љубитеља уметничког стваралаштва за децу *Лири*, окупља еминентне композиторе и децу солисте.

Текстови песама, поред забавног, имају и едукативни карактер, јер обрађују теме у вези са људским правима, борбом против расизма, екологијом, породицом, школом.

На Фестивалу наступају деца из Србије, Хрватске, Босне и Херцеговине, Румуније, Бугарске, Канаде, Италије и других земаља.

ПРЕМИЈЕРА

24. СЕПТЕМБАР 2024.
НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ УЖИЦЕ
РЕЖИЈА: ГОРАН ГОЛОВКО

«Лето када сам научила да летим» најнаграђиванији је домаћи роман за децу и младе, према којем је 2022. године снимљен и истоимени филм у режији Радивоја Андрића. Од септембра роман гледамо и на сцени Народног позоришта Ужице.

ОБОЈЕНИ ГРАД

УЖИЦЕ ЋЕ ПОНОВО БИТИ ГРАД МУРАЛА

ДА ЛИ СЕ СЕЋАТЕ АКЦИЈЕ
„УЖИЦЕ – ГРАД МУРАЛА“
КОЈУ ЈЕ 1995.
РЕАЛИЗОВАЛА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ
УЗ ПОМОЋ ДЕСЕТ
УЖИЧКИХ ЛИКОВНИХ
УМЕТНИКА?

ВРЕМЕ ЈЕ ДА НАСТАВИМО

За први ужички мурал „Риба која је појела свет“ — који је на Тргу Светог Саве, на зиду поред Техничке школе, реализован 1987. године — иницијатива је потекла од Културно-просветне заједнице Ужице. На конкурс је победио предлог у то време троје студената ликовних академија — Наташе Жилић, Љубише Димитријевића и Драгољуба Каплановића. После двадесет година тај мурал рестаурирали су студенти са Београдског универзитета, са студентима из Грчке, Бугарске и Македоније и двојицом професора са Ликовне и Примењене академије, а читав пројекат заузима значајно место у студији о уметности у јавном простору Ужица коју је објавила „Академика“. Намера Дирекције за изградњу да се слободне сиве површине градских фасада оплемене муралима пре готово три деценије уродила је плодом, па су познати ужички сликари доказали и показали како се у ужичкој котлини међу „обојеним“ зидовима заиста лакше дише.

Муралима је остало „прекривено“ десет зидних површина у граду, између осталих на скверу Слануша (рад Младена Јевђовића), на згради Апотеке у Улици Петра Ђеловића (рад Радомира Верговића), у улици Петра Ђеловића, на зиду изнад Банке (рад Драгана Димића), у улици Липа (рад Душана Старчевића), на Тргу Светог Саве, на зиду Војвођанске банке (рад Владана Терзића), на зиду Саобраћајне школе (рад Младена Јевђовића).

У оквиру пројекта „Покрени град“ НВО Киоск и Фондације Теленор у осам градова Србије, уз подршку Министарства за локалну самоуправу, академски сликар Александар Димитријевић реализовао је мурал „Склавко“ на згради Учитељског факултета 2007. године.

Било је још сличних пројеката којима су запуштени делови града очишћени и освежени уметничким радовима на неколико зидова. И ове године више

уметника, уз асистенцију ученика Уметничке школе, урадиће мурале на зидовима неколико стамбених зграда, као и на зидним површинама око Железничке станице и у Великом парку. Они искуснији у овом захтевном послу одржаће неколико радионица. Биће то залог једне распеване колоритне будућности града.

Тамо где је једна генерација ужичких ликовних стваралаца стала, продужиће нове у духу епохе којој припадају.

ИНТЕРАКЦИЈА 2024 – ФЕСТИВАЛ КРАТКОГ
ДОКУМЕНТАРНОГ ФИЛМА ОД 20. АВГУСТА

НЕПОНОВЉИВО ФИЛМСКО ИСКУСТВО

Користећи моћ документарног филма Интеракција инспирише људе да мењају свет набоље. Тако ће бити и ове године у организацији Независног филмског центра Филмарт из Пожеге и Градског културног центра Ужице.

Филм, више него било који медиј, пружа могућност људима да се међусобно разумеју, да преиспитују и утичу на свет око себе. Посебно место припада креативном документарном филму, а у оквиру њега кратком креативном документарцу.

Независни филмски центар Филмарт од 2006. године, под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, Филмског центра Србије и бројних организација и институција из земље и света организује Интеракцију, пројекат који се састоји из четири програма и који се истовремено реализују током августа.

У оквиру Студентског филмског кампа петнаест учесника, студената продукције, режије, камере, звука и монтаже из различитих делова света, подељених у три екипе, током седам дана, уз подршку ментора и локалних координатора продукције, снимају материјал за документарне филмове на територији Ужица, Пожеге и Чачка.

По завршетку снимања, учесници се окупљају у Ужицу, где наредних девет дана монтирају документарце. Кроз све фазе продукције, студенти раде под менторством Ефима Грабоја, редитеља из Израела.

Радионица документарног филма је интензивни седмодневни програм који учесницима омогућава да кроз предавања, панел дискусије, пројекције филмова и разговоре са ауторима унапреде знање и вештине из креативног документарног филма, као и да кроз консултације са туторима и сесије са другим учесницима развијају своје документарце.

Програм за развој и продукцију видео-уметности ИВА.лаб покренут је 2016. године са циљем да на једном месту окупи визуелне уметнике из Србије и региона са филмским професионалцима и студентима филмских школа из целог света. ИВА.лаб подразумева учешће двоје уметника који са туторима развијају своје пројекте за видео-радове.

Пратећи програм Meet2Talk намењен је упознавању и умрежавању Интеракције, као и покретању дискусија о важним темама за кратки креативни документарни филм.

У оквиру програма Заједница у 2024. години у Ужицу ће бити реализована регионална седмодневна радионица документарног филма за младе из пет земаља Западног Балкана под називом – *Interaction Teen Doc Workshop 2024 – Toward Better Region*.

Интеракција је искуство које је многим младим филмацијама променило живот и поглед на свет.

Настојећи да подржи продукцију, едукацију и промоцију у области креативног документарног филма, стављајући нагласак на краткометражне документарце, Интеракција успоставља нераскидиву мрежу сарадње, разумевања и толеранције која се протеже дуж свих континената.

СТУДЕНТСКИ ФИЛМСКИ КАМП

Студентски филмски камп реализује се од 2006. године и до данас је у његовој реализацији учествовало 295 студената филмских академија из 64 земље, који су снимили 59 остварења и освојили 27 награда на фестивалима широм света.

РАДИОНИЦА ДОКУМЕНТАРНОГ ФИЛМА

Од 2011. године, када је под називом Међународни мастерклас документарног филма Interdoc покренут овај седмодневни едукативни програм намењен филмским професионалцима, студентима филмских академија и свима који желе да унапреде знање и вештине из креативног документарног филма или да са реномираним туторима развијају своје документарне пројекте, Радионицу је похађало 164 учесника из 59 земаља. Предавачи су врхунски редитељи из Србије и региона – Желимир Жилник, Рада Шешић, Владимир Перовић, Драган Елчић, Небојша Слијепчевић, Младен Матичевић и Марко Грба.

ФЕСТИВАЛ КРАТКОГ ДОКУМЕНТАРЦА

Жеља оснивача и организатора Интеракције је да покретањем Фестивала ауторима који се баве кратким документарцима омогуће да успоставе комуникацију са публиком. Фестивал настоји да постане место сусрета публике, аутора и учесника осталих програма Интеракције, место приказивања кратких креативних документарца и дугих разговора о њима.

ДОБРИ ПИСЦИ И ДОБРА ПУБЛИКА

У Ж И Ч К
-A- ★ к њ
и ж е в н
а р е п у
Б Л И К А

По јединственој програмској структури, квалитету и значају аутора који су гостовали током осамнаест година овај фестивал је постао препознатљив и многи критичари га сматрају једним од четири најбоља књижевна програма на целокупном простору Западног Балкана

Књижевни фестивал „На пола пута“, заједнички пројекат удружења Ужичка књижевна република и Ужичке гимназије, један је од првих фестивала на територији Балкана који повезује писце истог говорног подручја, односно писце са територије бивше Југославије.

Фестивал је основан с циљем да се ужичким средњошколцима приближи регионална књижевност и реafirмише читалаштво међу младима, али и да се младима пружи прилика да се упознају са културним наслеђем региона. Идејни творци и оснивачи ове књижевне манифестације су Ружица Марјановић, професорка Ужичке гимназије, и Ненад Величковић, универзитетски професор и књижевник из Сарајева.

Од 2006. године када је започет, па до данас, Фестивал је остао програмски препознатљив: све активности у оквиру припреме и реализације носе средњошколци, пре свих ученици Ужичке гимназије, док су госте свих ових година представљала највећа пера постјугословенске књижевности: Дубравка Угрешић, Давид Албахари, Предраг Луцић, Светислав Басара, Борис Дежуловић, Божо Копривица, Виктор Иванчић, Владимир Пишталло, Дамир Каракаш, Синан Гуцевић, Милета Продановић, Филип Давид, Коља Мићевић и многи други.

Током дана писци држе предавања на тему по сопственом избору. За та предавања редовно влада велико интересовање, па су Ружица Марјановић и Дејан Илић приредили избор „Часови читања: школски часови одржани у Ужичкој гимназији у оквиру Фестивала

На пола пута“ (издање Фабрике књига и Ужичке књижевне републике).

Увече на Малој сцени ужичког Народног позоришта писци читају своје текстове и разговарају са средњошколцима, приређују се концерти, својеврсни читалачки перформанси, приказују занимљиви филмови и воде узбудљиве дискусије о књижевности.

„Ја верујем да добра књижевност људе чини бољима“, каже Ружица Марјановић.

Награда „Јелена Шантић“ за афирмацију уметничких и активистичких остварења која садрже поруке мира, толеранције, разумевања, солидарности 2010. године, затим награда Покретачи промене за допринос младих прекограничној и регионалној сарадњи 2020. године, као и градско признање за најзначајнији догађај у култури прве фестивалске године (2006) довољно говоре о препознатљивости афирмативног доброг духа књижевности који негује фестивал „На пола пута“ и који Ужице издава на регионалној фестивалској мапи.

И ове године фестивалски гости биће врхунски ствараоци у области књижевности (Оља Савичевић Иванчевић, Дарко Цијетић...) и филма (Рајко Грлић), а намера организатора је да у години у којој Ужице носи титулу националне престонице културе током јесени организује резиденцијални боравак једног аутора у Ужицу и да се у том периоду реализују све фестивалске активности – предавање гостујућег аутора у школи, вечерње јавно читање које воде средњошколци, а да аутор током борава или у наредним месецима

РАДОСТ ЧИТАЊА И РАЗГОВОРА О КЊИЖЕВНОСТИ

Током осамнаест година у Ужичкој гимназији је 138 гостујућих аутора одржало 190 часова, у граду су организована 53 јавна читања, приређено је пет изложби, организована су два концерта и гостовање четири позоришне представе, премијерно је приказано шест играних, документарних и анимираних филмова, уз пратеће разговоре са редитељима.

Уметничка школа у Ужицу основана је априла 2002. године, као резултат дугогодишњих настојања да Ужице, Златиборски округ и југозападна Србија добију једну специјализовану средњу стручну школу која би афирмисала традиционалне, културне и духовне вредности.

Програмски садржаји који подстичу креативан и организациони прилаз у раду са ученицима омогућавају Школи да окупи најталентованије ученике из Златиборског округа и других крајева Србије, Црне Горе, Републике Српске. Поред јавних часова на бројним градским локацијама, ове године у кабинетима ће цела школска година била посвећена теми “Ужице очима младих” – израда плаката, букмаркера, позивница, флајера, штампање графика, цегера... Испред манастира Рујно биће организовано штампање графика, а током маја месеца испред Хидроцентрале одржаће се јавни час цртања и сликања на тему која се односи на научна достигнућа Николе Тесле.

У оквиру Витешких дана на Старом граду одржаће се модна ревија средњовековних костима.

Радови настали на јавним часовима и у школи биће изложени на изложби у Градској галерији током октобра. Школа данас има на располагању функционалан простор који је прилагођен специфичностима образовно-васпитног рада. Језгро наставног кадра представљају академски образовани, афирмисани, креативни стручњаци, исказани у различитим подручјима уметничког стваралаштва. Од оснивања школе испуњени су услови за остваривање наставе у оквиру девет образовних профила: конзерватор културних добара, ливац уметничких предмета, гравер уметничких предмета, стилски кројач, дрворезбар, грнчар – уметничка керамика, техничар дизајна графике, техничар дизајна текстила и ликовни техничар.

Остварена је сарадња са свим важнијим институцијама културе у граду, а то су: Народно позориште, Народни музеј,

Градска галерија, Градска библиотека, Градски културни центар.

Остварен је контакт са одређеним бројем културних и научних институција, локалним медијима, специјализованим уметничким радионицама, индустријским предузећима чија је делатност везана за активност школе. Ученици показују своја знања и квалитет освајањем бројних награда на локалним и међународним такмичењима (конкурсима).

Завршетак школовања сваке генерације ученика Уметничка школа обележава изложбом матурских радова и доделом диплома. Особеност школе је и традиционални маскенбал на матурској вечери.

Слике, цртежи, скулптуре у глини и дрвету, гравуре, модели одеће и остали ученички радови изложени су у кабинетима и ходницима, тако да је Школа испуњена експонатима кроз које одише топлина ученичке маште. Уметност, дакле, обнавља и подмлађује свет.

УЖИЦЕ ОЧИМА МЛАДИХ УМЕТНИКА

ШКОЛСКА ГОДИНА УМЕТНИЧКЕ ШКОЛЕ У
ЗНАКУ НАЦИОНАЛНЕ ПРЕСТОНИЦЕ КУЛТУРЕ

Ученици и наставници Уметничке школе одржаће јавне часове на подручју читавог града (Плажа, Стари град, Стапарска бања, Неолитско насеље, Трг партизана...), где ће цртати, осликавати, фотографисати, вајати свој град и његове знаменитости, као и његове знамените личности.

КОЛОНИЈА У КУЋИ МИХАИЛА
МИЛОВАНОВИЋА

У години у којој Ужице носи титулу националне престонице културе, у обновљеној кући првог ужичког академског сликара Михаила Миловановића у Рибашевини одржаће се Колонија ученика ужичке Уметничке школе и уметничких школа, одељења из Краљева, Чачка и Бањалуке.

ЧАС ВИЗУЕЛНЕ АНАТОМИЈЕ

ОД 27. ДО 29. ЈУЛА
ФЕСТИВАЛ
САВРЕМЕНЕ
УМЕТНОСТИ
ВИДЕОПАРК

На више градских локација
биће представљено преко 30
филмских, документарних
и експерименталних
остварења уметника из
различитих делова света

Радећи са локалном заједницом,
подржавајући децентрализацију у
уметности и стварајући платформу за све
младе уметнике, Удружење визуелних
уметника из Ужица (УВУУ), покретач
Галерије Рефлектор и Фестивала
савремене уметности Видеопарк, има за
циљ да преусмери средиште са великих
културних центара, фестивала и сајмова
уметности на мања места, те да кроз
узајамно и заједничко подржавање створи
простор за све визуелне уметнике који
углавном користе видео као основни језик
уметничког изражавања.

Видеопарк у седмом издању представља
на више градских локација преко 30
филмских, документарних и
експерименталних остварења уметника
из различитих делова света, уз изложбу
радова уметника из Аустрије и Србије, као
и студентата Универзитета уметности у
Бечу.

Представљање експерименталних дела
која кроз широк спектар визуелних
форми, процеса и пракси доприносе
креативном и критичком разумевању
стварности, као и примена различитих

облика савремених дигиталних медија,
само су неки од аспеката савремене
уметности које промовише Видеопарк.

Отварајући питања идентитета, стварних
истина, политичке коректности,
колективних феноменологија, али и
алудирајући на проблеме миграната,
граница, индиферентности, уметници ће
покушати да рефлектују свој уметнички
рад кроз призму наведених случајева и
феноменологија.

Фестивал се одржава у Галерији Рефлектор,
као и у другим просторима у оквиру
Центра за визуелне уметности.

Уз учешће уметника из више земаља
региона и Европе, циљ Видеопарка је да
ширу јавност упозна са савременим
уметничким праксама на пољу видеа,
филма и покретних слика, као и да укаже
на недовољну афирмацију те врсте
уметничког израза.

Координатор фестивала је Милош
Вучићевић, а програмски тим
представљају Александар Димитријевић,
Душица Веснић и Дејан Клемент.

СЕПТЕМБАР
– КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ
ЉУБИВОЈА РШУМОВИЋА
У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ

ЗА ДЕЦУ У ЉУДИМА И ЗА ЉУДЕ У ДЕЦИ

У граду у коме је објавио
прве песме, провео
узбудљиве гимназијске
дане, боксовао и цртао
карикатуре за лист „Вести“,
Љубивоје Ршумовић биће
гост своје најверније
публике.

„Кад разговарам о поезији за децу, онда
обично у некој врсти самоодбране кажем
да пишем за децу у људима и за људе у
деци.
Нема теме о којој се не може са децом
разговарати и о којој се не може певати за
децу.
Деца имају инстинкт за поезију. Немају
још свест да је разумеју, али могу да је
осете, што одрасли најчешће не могу јер у
свему траже смисао.
Ја сам се као дете обрадовао кад сам код
филозофа Боже Ковачевића нашао
реченицу: Глупо је у свему тражити
смисао.“

Дете треба да посматраш,
ал' му немој на пут стати.
Што га пре човеком сматраш
пре ће човек и постати!

(Буквар дејих права)

22 – 23. ДЕЦЕМБАР – ПРЕДНОВОГОДИШЊИ УЖИЧКИ РОК ФЕСТИВАЛ

ОВДЕ СТАНУЈЕ БУДУЋНОСТ РОКЕНРОЛА

Као и претходних година, поред ужичких, свираће и бендови из Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине

Ужички рок фестивал већ осам година заредом промовише младе рок групе и ауторску музику. И ове године пружена је прилика бендовима да направе прве кораке у јавности и одсвирају прве ауторске песме. Уосталом, тако су многи млади рок састави стицали своја искуства на овдашњој сцени и побрали прве аплаузе.

Фестивал је један од ретких музичких фестивала у Србији који нема за циљ да буде профитабилан, већ се организује искључиво у функцији откривања младих талената, љубитеља рока, панка, алтернативне и метал музике и сличних жанрова.

На првом Ужичком рок фестивалу 24. и 25. децембра 2015. године у Градском културном центру наступило је дванаест бендова. До ове године преко сто састава изводило је своје композиције. Многи од њих наступали су у иностранству, наставили су да снимају своју ауторску музику и објављују албуме.

И нису само музичари допринели доброј фестивалској традицији рокенрола у Ужицу, поред њих значајан допринос дали су тон мајстори, фотографи, дизајнери и ужичка публика.

Добар глас се далеко чује, па музичари самовољно желе да наступају да би се упознали са другим музичарима, разменили искуства и слушали нове наде регионалне рок сцене.

И ове године у Градском културном центру проверите зашто будућност рокенрола станује у Ужицу. Long Live Rock 'n' Roll!

19. МАЈ – КОНЦЕРТ
УРОША ПЕРИЋА И БИГ БЕНДА РТС
У ВЕЛИКОЈ САЛИ ГРАДСКОГ
КУЛТУРНОГ ЦЕНТРА

НОВО ДОБА СТАРОГ ПОДИЈУМА ЗА ИГРУ

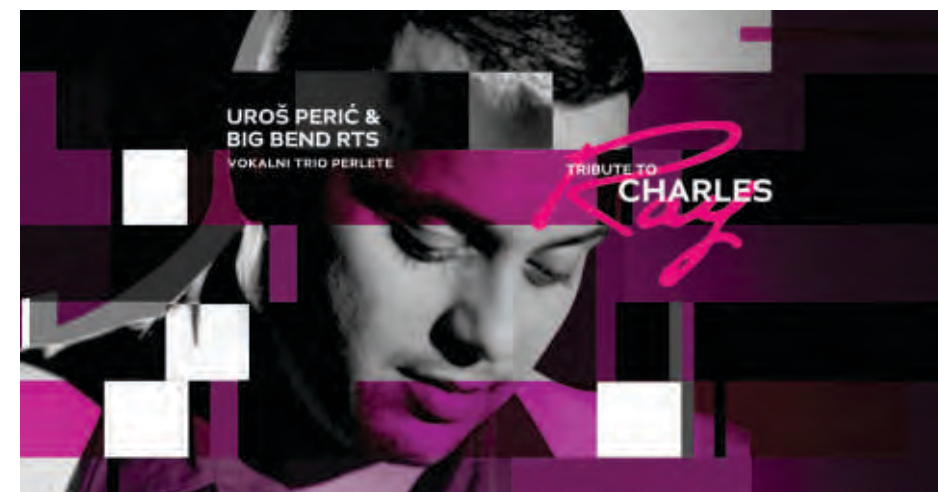
30. АВГУСТ
ТРГ ПАРТИЗАНА
БИГ БЕНД РТС
ЏОРџ ГЕРШВИН

Велика сала Градског културног центра биће свечано отворена 19. маја, а више од симболичног чина представља чињеница да ће отварање бивше сале Дома армије, где су одржаване незаборавне градске игранке више генерација Ужичана, бити у знаку евергрин, песама из златног доба блуза, соула и цеза.

БИГ БЕНД РТС

Основан 1954. године, издвајањем дувачког ансамбла из већ постојећег Забавног оркестра Радио Београда. Од самих почетака деловао као велики цез оркестар, у формацији Биг Бенда. Оркестар је изнедрио плеяду врхунских солиста који су познати и признати у свету – Миле Павловић, Бора Роковић, Душко Гојковић, Лала Ковачев, Стјепко Гут и други.

Током година, са оркестром су наступала највећа светска имена цез музике као што су: Кларк Тери, Бени Голсон, Џони Грифин, Мејнард Фергусон, Тони Скот, Ерн Вилкинс, Алвин Квин, Хенк Мобли, Рој Харгроув, Дајана Шур, Ренди Брекер, Џон Федис... а такође и звезде као што су: Жозефина Бејкер, Миреј Матје, Енрико Масијас, међу њима и Реј Чарлс на чије незаборавне хитове ће нас подсетити Урош Перић за кога кажу да је најбољи чувар наслеђа Реја Чарлса на свету.

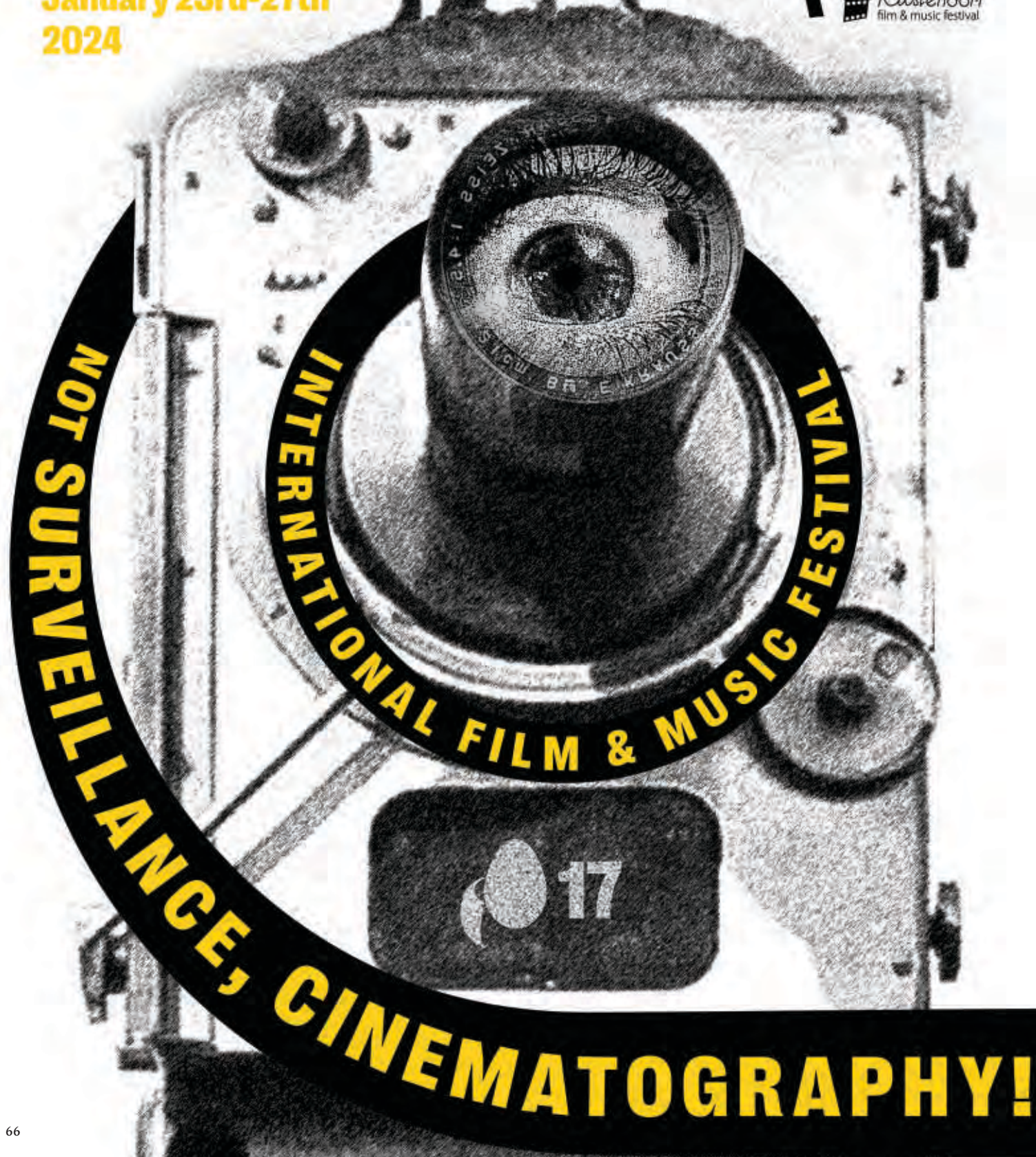
Словеначки певач, клавириста и композитор Урош Перић, у региону најпознатији по изванредним обрадама Реја Чарлса, одржаће у Великој сали ГКЦ-а концерт уз пратњу Биг бенда РТС. Поред Реја Чарлса, на његовом репертоару су песме које су изводили Били Холидеј, Арета Френклин, Отис Рединг, Нет Кинг Кол, као и композиције Квинсија Џонса, Дејвида Њумена и многих других.

Наступао је у концертним дворанама и на бројним фестивалима у Немачкој, Аустрији, Бугарској, Србији, Хрватској, Тунису, Мароку, Америци, Данској, Русији, Италији... Време је да у граду на Ћетињи отвори концертну сезону у Великој сали Градског културног центра и подсети на сентиментално васпитање Ужичана.

На старом месту, али у потпуно новом мултифункционалном амбијенту, Ужице ове година добија простор за културне садржаје који одговарају највишим концертним и галеријским стандардима.

KUSTENDORF

January 23rd-27th
2024

ФИЛМСКИ, МУЗИЧКИ И ПОЗОРИШНИ СВЕТОВИ „КУСТЕНДОРФА“ НИСУ ДАЛЕКО ОД УЖИЦА

КАД СВЕТСКЕ ЗВЕЗДЕ ШЕТАЈУ ИЗНАД УЖИЦА

Откако су се почетком 2000-их захваљујући филму „Живот је чудо“ а убрзо и Међународном филмском и музичком фестивалу „Кустендроф“ нашли у професионалном а онда и у животном видокругу Емира Кустурице, Мокра Гора, Ужице и ужички крај имају повлашћено место на светској филмској мапи.

И не само филмској!

Култивишући јединствено природно окружење и надограђујући постојећу туристичку понуду у Парку природе „Шарган – Мокра Гора“, прорадио је етно-културно-туристички комплекс Дрвенград, Национални еколошки центар „Чаробни брег“, скијалиште „Ивер“... и још много тога што је препознато као незаобилазна дестинација конгресног, еко-туризма, спортског туризма, културног туризма....

Фондација за архитектуру из Брисела због „репродукције оригиналне архитектуре његове земље као фактора пацификације, извора утехе и елана за туристичку економију региона“ доделила је Емиру Кустурици Европску награду за

архитектуру „Филип Ротије“ за његово село Дрвенград на брду Међавник у Мокрој Гори.

У Дрвенграду се од 2008. године, под покровитељством организације „Rasta International“ и Министарства културе Републике Србије, одржава Међународни филмски и музички фестивал „Кустендроф“, чији је оснивач, програмски селектор и директор Емир Кустурица.

„Кустендроф“ је у више програмских целина посвећен како великанима савременог ауторског филма, тако и будућим филмским ствараоцима. Следи фестивал класичне музике „Кустендроф класик“, „Позоришни Кустендроф“... Нема у свету много оваквих фестивала са атмосфером коју није лако пренети речима – општи је закључак посетилаца и са једне и са друге стране сцене.

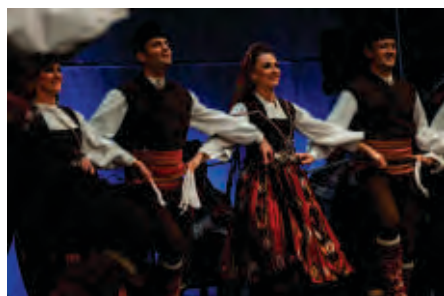
Од Ужица до Мокре Горе је тек нешто више од 40 километара. Таман толико да и Ужице добије део славе као филмска престоница света.

СВЕ ДОЛАЗИ ИЗ СРЦА...

24. ЈУН У 20.00 – КОНЦЕРТ АНСАМБЛА НАРОДНИХ ИГАРА И ПЕСАМА СРБИЈЕ „КОЛО“ НА ГРАДСКОМ ТРГУ

Откако је 29. новембра 1948. године премијерно ступио на сцену Народног позоришта уз пратњу оркестра Београдске опере и тамбурашког оркестра Радио Београда, Ансамбл народних игара и песама Србије КОЛО представља праву уметничку репрезентацију. Од првог дана окупља најеминентније стручњаке из области традиционалне игре, музике и песме.

У својству националне престонице културе 2024. године Град Ужице ће у оквиру пројекта „Ера културе“ угостити уметнике Ансамбла КОЛО. Они ће у најбољем саставу на Градском тргу извести кореографије наших најпознатијих кореографа.

Путујући по свету „Коло“ је наступало у највећим и најцењенијим концертним салама: Метрополитен, Карнеги хол, Палата Шајо, Фениче театар, Баљшој театар, Кембриџ театар, Опера Хаус у Сиднеју...

Критичари су листом писали у суперлативу о Ансамблу, али како је „Коло“ успевало и успева да одржи свој врхунски квалитет, на који начин и даље фасцинира публику и како осваја награде, можда је најбоље објаснио белгијски критичар речима: „У њиховим играма нема никакве извештачености, све је природно, све долази из срца и све иде право у срце.“

Право у срце Ужичана из срца заносног ритма игре и песме Ансамбла „Коло“!

1. ЈУН – НА ТРГУ ПАРТИЗАНА
МУЗИЧКИ ВАТРОМЕТ
ВИРТУОЗИ
МАЕСТРО БОЈАН СУЋИЋ

КОНЦЕРТ ЗА ПАМЋЕЊЕ

Фестивалски оркестар и хор „Виртуози“ чине најврснији одабрани инструменталисти из Београда и Новог Сада, професори Универзитета, лидери више професионалних оркестара и одабрани професионални певачи. Они се у „Виртуозима“ уједињују под диригентским вођством маистра Бојана Суђића.

Маестро Бојан Суђић своју професионалну каријеру изградио је на изузетно сложеном и богатом репертоару симфонијске, хорске, оперске и балетске музике. Већ више од једне деценије налази се на месту уметничког директора Музичке продукције РТС и шефа диригента Симфонијског оркестра и Хора РТС.

Препознатљив је, поред осталог, и по концертима на којима је на сцени окупио преко 500 извођача, у извођењу „Осме симфоније“ Густава Малера, Берлиозовог и Вердијевог „Реквијема“, Орфове

„Кармине Буране“... Редовни је професор дириговања на Факултету музичке уметности у Београду и шеф диригент Симфонијског оркестра ове институције. Поред Хелсиншке и Новосибирске филхармоније, симфонијских оркестара из Одензеа, Туркуа, Клагенфурта, Хелсиншке опере и многих других еминентних ансамбала, Суђић је већ десет година редовни гост диригент у сезонама Црногорског симфонијског оркестра и ОФУНАМ-а из Мексика. Сарађивао је са најистакнутијим светским уметницима, међу којима су Максим Венгеров, Вадим Рјепин, Најџел

Кенеди, Иво Погорелић, Денис Мацујев, Николај Лугански, Мишел Бироф, Шломо Минц, Емануел Паи, Пласидо Доминго, Жељко Лучић, Немања Радуловић.

Фестивалски оркестар и хор „Виртуози“ чине најврснији одабрани инструменталисти из Београда и Новог Сада, професори Универзитета, лидери више професионалних оркестара и одабрани професионални певачи. Они се у „Виртуозима“ уједињују под диригентским вођством маистра Бојана Суђића.

ОД 23. ДО 25. МАЈА НА ТРЕЋЕМ МЕЂУНАРОДНОМ
BAZZUM ЦЕЗ ФЕСТИВАЛА НАСТУПИЋЕ ГРАДСКИ,
СРПСКИ И СВЕТСКИ ЦЕЗ ВИРТУОЗИ

Сав. Тај.Цез

International
Jazz Day

MEĐUNARODNI
DAN DŽEZA

BRANKO
MARKOVIĆ
TRIO

23-4-2023 | 20h
GKC | ulaz slobodan

unesco
JAZZERE

ЛЕГЕНДАРНИ АМЕРИЧКИ ЦЕЗ И ФЛУЖН САСТАВ
YELLOWJACKETS, КОЈИ ИЗА СЕБЕ ИМА 45 ГОДИНА
РАДА, 25 АЛБУМА, ДВЕ GEMMY НАГРАДЕ И ЈОШ 17
НОМИНАЦИЈА ЗА НАЈВЕЋЕ ПРИЗНАЊЕ У МУЗИЦИ
– ПРЕДСТАВИЋЕ СЕ УЖИЧКОЈ ПУБЛИЦИ У
НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ

Иако су кренули као типичан фјуџн (или
цез рок) бенд, временом, и уз утицај свих
оних који су прошли кроз бенд – музика
Yellowjackets добијала је нове димензије,
тако да данас група функционише како у
домену звука по којем су одмах по
оснивању постали познати, тако и у
комплекснијем цез изразу „у ужем
смислу речи“. Yellowjackets чине
пијаниста и клавијатуриста Russell
Ferrante, саксофониста Bob Mitzer, бубњар
Will Kennedy и басиста Dane Alderson.
Клавиристу Russel Ferrante је на велика
врата музичке сцене ушао као
двадесетогодишњак пратећи на европској
турнеји чувеног блуз певача Џимија
Витерспуна. Наступао је, снимао,
компоновао и продуцирао за многе
велике музичаре (Џо Фарел, Џони Мичел,
Боби Мекферин, Ал Царо и други). Веома
је активан и као цез педагог на цез
академијама и мастеркласовима широм
света, а гостујући је професор и на
чувеним колеџима Беркли и У.С.Ц.

Боб Мицер – мултиинструменталиста на
дувачким инструментима са трском, али
и композитор, аранжер и диригент –
бенду се прикључио 1991. године, а од 2015.
године је, упоредо са ангажовањем у
бенду, и шеф диригент чувеног немачког
WDR биг бенда у Келну.

Удружења љубитељ цеза – Jazzere већ
деценијама култивишу цез сцену у
Ужицу. Круна њиховог рада је Bazzum цез
фестивал који, 2024, поред Yellowjackets,
доводи доводи, уз организациону
подршку Градског културног центра, и
низ других врхунских цез извођача.

А шта цез прича?

Шта би могла да значи она легенда о
Чарлсу Мингасу који је на опаску
власника клуба да треба да изађе на сцену
добацио трубачу Фетсу Навару: „Хајде,
Фетсе, наставићемо овај разговор кроз
музику“?

Којим језиком говори ова, наводно,
„музика музичара за музичаре“, препуна
ономатопеје, мимикрије, авантуризма,
меланхолије и правила која служе да би се
правила рушила, у потрази за свежином и
дубином једне ноте, у овладавању
умећем отимања од самозаборава?

Илузорно је одговоре на ова питања
тражити у речницима цеза.

ПРОГРАМ

ЧЕТВРТАК, 23. МАЈ, НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

19:30 ЈОВАН МИЛОВАНОВИЋ КВАРТЕТ

(СРБИЈА)

21:30 YELLOWJACKETS (САД)

ПЕТАК, 24. МАЈ, НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

19:30 ДУШАН ПЕТРОВИЋ ОКТЕТ (Србија)

21:30 БРАНКО МАРКОВИЋ СЕКСТЕТ (Србија)

СУБОТА, 25. МАЈ, НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

19:30 МАЈА ЈАКУ СЕКСТЕТ

(АУСТРИЈА, БРАЗИЛ, САД, СРБИЈА)

21:30 ЈЕЛЕНА ЈОВОВИЋ СЕКСТЕТ (СРБИЈА)

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМ

ЧЕТВРТАК, 23. МАЈ,

ГРАДСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ ЧЕТА БЕЛКЕРА

„КАО ДА САМ ИМАО КРИЛА“

(ХОПЛИТ, БЕОГРАД, 2023)

Учествују: Бранко Марковић, цез музичар и

Душко Ђукановић, издавач и преводилац.

Модератор: Зоран Јеремић

ПЕТАК, 24. МАЈ, МУЗИЧКА ШКОЛА

„ВОЈИСЛАВ ЛАЛЕ СТЕФАНОВИЋ“

16:00 „КАКО СЕ СЛУША ЦЕЗ“

- ЕДУКАТИВНА РАДИОНИЦА

Радионицу води др ум. Иван Илић, доцент на

Катедри за цез ФМУ у Београду

СУБОТА, 25. МАЈ, МУЗИЧКА ШКОЛА

„ВОЈИСЛАВ ЛАЛЕ СТЕФАНОВИЋ“

16:00 „ИСТОРИЈСКА УЛОГА ВОКАЛА У ЦЕЗ

МУЗИЦИ СА ОСВРТОМ НА VOODOO I BLUES

QUEENS, ЕРУ СВИНГА, ЗВЕЗДЕ АПОЛО

ТЕАТРА, БИ БАП, МОДЕРНИЗАМ“

Предавач: Јелена Јововић

ГРАДСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

СВАКО ВЕЧЕ У 23:30 JAM SESSION

- JAZZ BALLANCE (УЖИЦЕ)

Лексикографија је у овом случају чак
мање важна од митографије. Темпоралне
границе су избрисане: сваком цез
музичару историја дише за вратом, све
док искуство на које се ослања не
проживи и не употпуни дахом властите
креације.

Одговоре на постављена питања „знају“ и
музичари и љубитељи. Језик цеза се чује,
разуме и говори на сваком месту где
музичар нађе пријатеља.

У свакидашњој одомаћености
псеудоговора, у време када је свака вест
пре него што стигне застарела и када су
доносиоци вести важнији од саме вести,
управо је вест да се ове године по трећи
пут одржава Bazzum цез фестивал доказ да
се тај језик пријатељства, којим су
говорили Чарлс Мингас и Фетс Наваро у
једном цез клубу преко Атлантика, данас
добро разуме и све боље „говори“ и у
Ужицу.

КО ТО ТАМО ПЕВА

21. ЈУН – КОНЦЕРТ ХОРА
И НАРОДНОГ ОРКЕСТРА
РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈЕ
СРБИЈЕ НА
ТРГУ ПАРТИЗАНА

Хор и Народни оркестар Радио-телевизије Србије под управом Владе Пановића, уз маистра Ђорђа Станковића, одржаће концерт под називом „Ко то тамо...“. Сви који дођу на Трг партизана 21. јуна биће у прилици да уживају у извођењу најпознатијих или одабраних песама и нумера из домаћих серија и филмова као што су „Балкан експрес“, „Ко то тамо пева“, „Монтевидео“, „Музиканти“, „Камионџије“, „Зона Замфирова“ и других, у специјално рађеним аранжманима Константина Благојевића и Милана Недељковића.

Хор и Народни оркестар за наступ је припремио корепетитор Јаков Милутиновић. Дириговаће маестро Ђорђе Станковић.

ПРЕД СВОЈОМ ПУБЛИКОМ

5. ЈУЛ – НА ТРГУ
ПАРТИЗАНА КОНЦЕРТ
ИВАНА БОСИЉЧИЋА
УЗ ПРАТЊУ
УМЕТНИЧКОГ
АНСАМБЛА
МИНИСТАРСТВА
ОДБРАНЕ
„СТАНИСЛАВ
ВИНИЧКИ“

Ужичанин Иван Босиљчић поред богате филмске, телевизијске и позоришне каријере са великим успехом представља своје ауторске пројекте прожете антологијским стиховима и популарним мелодијама. Гостовао је у безмало свим позориштима у Србији, широм региона и на разним странама света. Као изврстан певач и плесач један је од најзначајнијих глумаца савременог музичког театра у Београду.

Његов програм музичко-поетске вечери комбинује различите уметничке форме, уз обраду познатих музичких тема од шездесетих година до данас. Филмска музика, руске романсе, савремена поп музика, испреплетана са поезијом Шантића, Ракића, Антића, Дедића, Јесењина, Бодлера, Радичевића и многих других.

На питање зашто су ове вечери толико вољене од стране публике, Иван увек са осмехом обично кратко одговори: „Дођите и видите!“

2. ЈУЛ – НА ТРГУ
ПАРТИЗАНА ВЕРДИЈЕВО
ВЕЧЕ СА БАРИТОНОМ
ЖЕЉКОМ ЛУЧИЋЕМ
ДИРИГЕНТ ДЕЈАН САВИЋ
УЗ ПРАТЊУ
УМЕТНИЧКОГ
АНСАМБЛА
МИНИСТАРСТВА
ОДБРАНЕ „СТАНИСЛАВ
ВИНИЧКИ“

СЕПТЕМБАР - ВЕЧЕРИ ЕРСКОГ ХУМОРА
У ГРАДСКОМ КУЛТУРНОМ ЦЕНТРУ

САТИРИКОН НА УЖИЧКИ НАЧИН

Нема разлога да Ужице не буде и престоница сатире, не само ове године. Тим поводом Градски културни центар организује Вечери ерског хумора, с погледом на будући међународни фестивал. За почетак, Слободан Симић с пријатељима подсетиће нас зашто је та идеја сасвим природна, и сасвим ужичка.

Раде Јовановић и Слободан Симић најизразитији су представници тзв. савременог ерског хумора. Шта то беше ерски хумор, запитаће се неко. То је хумор настао из трпног стања историје, врцави, луцидни дух испод бремена тешких невоља под којима је живео наш митски предак. Стваралачки напор Рада Јовановића и Слободана Симића на најбољи могући начин доказује да је тај мит данас и те како жив.

Кажу да ерски хумор умногоме дугује ерском менталитету. Нема сумње да је од брзог и пламеног језика наших предака, каткад склоних подруљивости и неславној шали, зазирала свака власт, али је исто тако несумњиво да је, када се наоружао иронијом, хиперболом, алузијом и пародијом, тај исти пламени језик оумудрао и ојачао.

Прошао је готово један век откако је последњи број *Ере*, „листа за озбиљну шалу и киселу збиљу“, како је гласио његов поднаслов, изашао у Ужицу. Двадесетак наредних бројева сатиричар Андрија Лојаница, оснивач и уредник листа, објавиће три године касније у Београду, да би исте 1928. године *Ера* неповратно отишао у историју. Када данас прелиставамо ретке примерке овог хумористичко-сатиричног листа, чији су први формални уредници били један тенећеџија, један бојација и један кројач, ми у ствари откривамо читаву ризницу ужичког духа у облику сатире. У тематско-мотивском смислу, оно о чему су тако духовито писали Андрија Лојаница и Миодраг Верговић не разликује се много од онога о чему су седамдесетак година касније писали Раде Јовановић, Слободан Симић, Владан Сокић, Митар Туцовић, Милан Никитовић и други.

Неки афоризми због превејане наивности аутора звуче као да их изговара Краљ Иби, други подсећају на преслишавање Илије Чворовића, трећи опет звуче као исповест лирског јунака у неким песмама Љубомира Симовића, а није мали број оних афоризама који подсећају на филозофску језгровитост зрелог Станислава Јежија Леца или Душка Радовића.

САТИРИЧНИ УЖИЧКИ ДУХ

Лист *Ера* са својим рубрикама и подрубрикама представља најбољу могућу књижевну баштину ужичког сатиричног духа. Није случајно то што се шездесет година касније тај исти дух појавио у Ужицу и најавио најбоље српске афористичаре и сатиричаре.

СЕЋАЊЕ НА РАДА ЈОВАНОВИЋА

Национална престоница културе у част Раду Јовановићу (1939–2016), задуго најпознатијем ужичком сатиричару, поставиће спомен-плочу на згради у којој је живео у Омладинској улици. Свечаним откривањем спомен-плоче у септембру ће симболично започети Вечери ерског хумора.

Међународни блуз и рок фестивал „In Wires“ током две деценије угостио је регионалне, европске и светске звезде блуза и рокенрола. Иза свега стоји Удружење „Vox Experience“, захваљујући коме је Ужице постало и национална престоница блуза.

КОНЦЕРТ „СИКАЦ И ГРУПА ТИНА“

МАЈ - ПРОМОЦИЈА МОНОГРАФИЈЕ И КОНЦЕРТ ПОВОДОМ ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ФЕСТИВАЛА „IN WIRES“

НАЈБОЉЕ ГОДИНЕ БЛУЗА У УЖИЦУ

На „In Wires“ фестивалу наступале су све респектабилне блуз групе и позната имена са домаће рок сцене, али и врхунске европске и америчке блуз и рок групе: Gregg Wright (САД), Bernard Allison (САД), Joshua Blue (Велика Британија), Little G. Weevil Band (Мађарска), St. Johnny Band (Република Чешка), Sonny And His Wild Cows (Мађарска), Blues Wire (Грчка), El Kachon (Словенија), Nick and The Backbone (Грчка), Ed Phillips and the Memphis Patrol (Мађарска), Prismojeni profesori bluzа (Словенија), Mississippi Queen (Хрватска), а 2012. и 2013. године Ужице је испратило наступе Big Brother and the Holding Company и Jefferson Starship, два легендарна америчка састава групе из Сан Франциска. Њихове наступе видело је преко хиљаду посетилаца, пратило је 20 акредитованих новинара и фото-репортера из Србије и окружења. Оба концерта су у том тренутку били највећи културни догађаји у Србији.

У оквиру пратећег фестивалског програма представљене су све важније преведене књиге из области рокенрола и рецентна издања домаћих аутора, оранизоване су радионице, конференције, а посебан вид сарадње успостављен је са групама из

Ужица и околине, као и са Уметничком школом из Ужица.

Град Ужице, Министарство културе Републике Србије и Амбасада САД у Београду подржавали су „In Wires“ фестивал.

О свему томе и још много више читаћемо у монографији, а својеврстан увод у читање историје ужичке блуз и рок сцене представљаће промоција на којој ће говорити Бранимир Локнер, познати рок критичар из Београда. У оквиру промоције биће приказан документарни филм о Међународном блуз и рок фестивалу „In Wires“.

ГЛАС ИСКУСТВА

Промоција и презентација стваралачког опуса чланова Удружења, популаризација, подстицање и координација активности на остваривању развоја блуз и рок стваралаштва, сарадња са другим удружењима, европским и светским асоцијацијама из сродних области, неки су од циљева ужичког Удружења „Vox Experience“ које успешно ради од 2002. године.

ТИНА

У низу музичких догађања током године у којој Ужице представља националну престоницу културе, поред концерата градских рок, цез и блуз музичара, пред ужичком публиком ће после дужег времена наступити Срђан Миливојевић, гитариста, текстописац, композитор и оснивач рок групе „Тина“.

Најпре ће бити представљен нови видео-спот његове песме „Моје Ужице“ која је у симфонијској обради обогаћена изванредном оркестрацијом и аранжманом.

Промоција његовог албума дечјих песама у извођењу хорова ужичких основних школа предвиђена је за септембар, а концерт „Сикац и група Тина“ са гостима биће одржан у децембру као круна његовог „повратка“ на музичку сцену. Рок група „Тина“ основана је 1986. године у првом тонском студију у Ужицу. Албум „Тина“, први албум једне ужичке рок групе, симили су 1988. године за „Сарајево диск“. Наредна четири албума објавили су у Продукцији грамофонских плоча Радио-телевизије Београд. Њихова песма „Врати је“ уврштена је у 100 најбољих песама југословенског рока.

УЖИЦЕ СПРЕМНО ДОЧЕКУЈЕ ГОСТЕ

Од гастрономије до кинематографије, од сликарства до стрипа, од музике до игре - у Ужицу се укрштају путеви културних садржаја из разних делова света

Ужице је одувек било отворен град не само по питању утицаја савремених уметничких парадигми на његову културну продукцију већ и по броју врхунских светских уметника из различитих области, који су учествовали на међународним фестивалским смотрима у граду и околини. У Народном позоришту могла се срести Елен Стјуарт, њујоршка икона авангардног позоришта нобеловац Петер Хандке за оближња Кремна рекао је да су „пупак света“, Париски јесењи салон гостовао је у Градској галерији, један од два последња концерта у каријери групе „Џеферсон старшил“, наследника звезда Вудстока „Џеферсон ерплејн“, одржан је у Ужицу, Никита Михалков и Андреј Кончаловски, Изабел Ипер и Моника Белучи, Џим Цармуш и Џони Деп, Паоло Сорентино и Асгар Фархади и многи други великани седме уметности били су гости Кустендорфа у Мокрој Гори...

На трагу те традиције Ужице као национална престоница културе у сарадњи са амбасадама и страним културним центрима у Београду током године организоваће дане културе више земаља са три континента.

ПРЕСТОНИЦА СПОРТА

ОД 10. ДО 14. ЈУЛА – 59. МОСИ ИГРЕ „УЖИЦЕ 2024“

Ужице је прошле године преузело од Колашина заставу Међуопштинских омладинских спортских игара. Са реконструисаним и новим спортским објектима ове године биће домаћин до сада најмасовније и најбоље организоване традиционалне спортске смотре – МОСИ

Није случајно то што ће после готово пола века овогодишња национална престоница културе бити и престоница аматерског спорта. У фудбалу, одбојци, атлетици, кошарци, стрељаштву, аутомобилизму, шаху, стоном тенису, каратеу... готово да нема спорта у коме Ужичани нису заблистали у репрезентативном саставу. Град у коме су поникли Радомир Антић, Оливера Јевтић, Милун и Микица Веснић, Андрија Златић, Мирослав Радошевић, Весна Читаковић, Марија Трмчић и многи други врхунски спортисти угостиће током пет дана јула преко три хиљаде учеснике МОСИ игара из Србије, Црне Горе, Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Од ове године у такмичарски програм уврштени су пливање, ватерполо и баскет 3x3. Поред ужичких, млади спортски лавови из Ариља, Бајине Баште, Ивањице, Косјерића, Зубиног Потока, Нове Вароши, Новог Пазара, Пожеге, Прибоја, Пријепоља, Сјенице, Тутина, Чајетине, Севојна, Андријевице, Берања, Бијелог Поља, Гусиња, Жабљака, Колашина, Мојковца, Петњице, Плава, Плужина, Плеваља, Рожaja, Вишеграда, Калиновика, Новог Горажда, Рогатице, Рудог, Соколца, Фоче, Чајница, Сребренице, Горажда, Пала-Праче, Фоче –Устиколине и Љубовије допринеће развоју спорта и физичке културе, упознавању и зближавању у такмичарском духу.

ГРАД У КОМЕ СЕ ПРАВИ НАЈБОЉИ ДОРУЧАК НА СВЕТУ

Није далеко од истине да Ужице без лепиње не постоји, нити постоји лепиња без Ужица, она је за Ужичане нешто као Божић за Дикенса, једно без другог се не може замислити.

Од када је давне 1892. године предузимљиви Тома Наумовић излагао ракију на сајму у Бриселу и отуда донео одличја и медаље за ужичку клековачу, па и од када је пре две године на заседању Унесковог Међувладиног комитета донета одлука о упису шљивовице на листу нематеријалног културног наслеђа, није се толико причало као поводом вести да је комплет лепињу познати гастрономски сајт „Тејст атлас“ прогласио за најбољи доручак на свету у 2023. години. Ужичани знају да је комплет лепиња комплетна само у пуноћи укуса, а не у броју састојака.

„Лепиња са све“, која се иначе конзумира прстима, уз јогурт из чаше или кисело млеко, данас се може пронаћи у понуди многих пекара и кафана ужичког и златиборског краја, али од памтивека је „права“ ужичка комплет лепиња она из старе пекаре „Шуљага“ на Мегдану, где се и данас припрема на традиционалан начин.

РАКИЈА ШЉИВОВИЦА УПИСАНА ЈЕ НА УНЕСКО РЕПРЕЗЕНТАТИВНУ ЛИСТУ НЕМАТЕРИЈАЛНОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА ЧОВЕЧАНСТВА КАО ЕЛЕМЕНТ НЕМАТЕРИЈАЛНОГ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА СРБИЈЕ.

Једном годишње из „Шуљагине“ фуруне појави се највећа комплет лепиња на свету и изложи на Тргу током „Жестивала“, међународног фестивала природе и културног наслеђа. У раблеовски раскошној књизи Миодрага Раичевића „Кувар код српског писца“ Петар Арбутина пише: „Прича се да је неки пекар на ужичкој Ракијској пијаци потегла сачмару испод тезге на једног залуталог туристу који се дрзнуо да огладни на тако опасном месту, па да још помисли да би глад могао да задовољи овим надалеко познатим ужичким специјалитетом, који је тражио користећи назив који га је открио у свем његовом убогом неприпадању овом јелу. Дакле, лепиња није кајгана у хлебу, какву наивним туристима улађују поједини угоститељи, већ важно јело, које је синоним за „све“, а „све“ је оно што задовољава и физику и метафизику – ова противуречност је кључ свега; то је онај значај који имају лично и колективно искуство у укусу и трајању, поготову у временима када је свака врста монументалности доведена до краја и историјског бесмисла.

Неминовно је да се монументалност и религијска мисао сакрију у овај мали артефакт. Али на чему почива значај и аутентичност свеприсутности овог јела и какав се бог и дух вековима јављају из ове ужичке Аладинове лампе када се протрља, односно када се парче поклопца умочи у житку средину, мешавину кајмака, јаја и претопа?

Лепиња је музеј менталитета, али није претворена у рушевину, напротив. Сва четири елемента лепиње поседују своју митолошку и симболичку аутономност и идентитет и међусобно подстицајна начела: хлеб/лепиња – тело Божје, фолклорни и религиозни синоним ситости („ниси сит ако се леба не наједеш“); јаје, древни мистични симбол духа и центра света; кајмак – есенција млека, веома блиска есенцији света, поготову у индијској митологији веда; и претоп, етерично уље настало као последица процеса вишесатног печења меса („још ако се мало попрска пивом, да порумени“). Довољно за ритуал у коме се свет претвара у „лепињу са све“, а „лепиња са све“ постаје свет.

БРЕНД ТУРИСТИЧКЕ РЕГИЈЕ ЗАПАДНА СРБИЈА

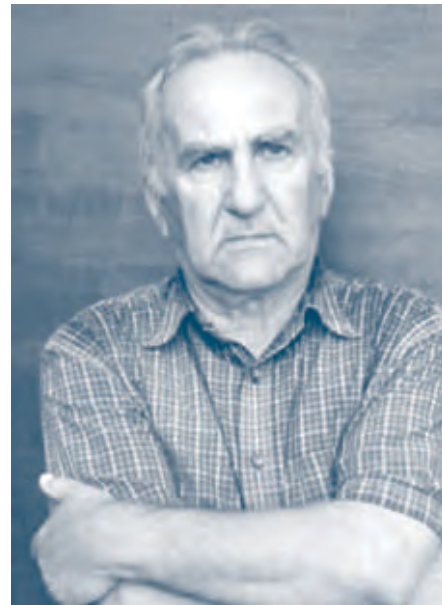
ПЛАНИНСКИ ДОРУЧАК

Специјалитети попут ужичке комплет лепиње, пите од хељде, пршуте, сира, кајмака, качамака, домаће ракије и лековитог биља налазе се на менију хотела, ресторана и других угоститељских објеката, као и сеоских домаћинстава регије Западне Србије, дизајнирани и упаковани под називом „Планински доручак“.

Пројекат „Планински доручак“ реализован је уз помоћ Регионалне развојне агенције Златибор и регистрован код Републичког завода за интелектуалну својину. На тај начин дестинација позната по гастрономији повезала је локалне произвођаче, подигла квалитет услуге у угоститељским објектима, начин припреме и услуживања тих познатих ужичких производа. Јединствен доручак са различитих дестинација заснован је на традиционалним производима, што доприноси употпуњавању гастрономске понуде регије Западне Србије. Туристичка организација регије Западна Србија, која обухвата подручје 11 општина, промовисала је „Планински доручак“ и на 37. Међународном сајму туризма у Београду, и изазвала велико интересовање посетилаца.

Аранжмани попут „Чаробног туристичког прстена“, „Чудесним друмовима ракије и малине“, „Три дана у завичају Белог Анђела“, неки су од понуђених доживљаја који обухватају целу регију и прилагођени су одређеним сегментима и циљним групама туриста. Дођите и проверите зашто је после концерта, изложбе или позоришне представе чаробно, чудесно и, дакако, „укусно“ провести дан у околини националне престонице културе.

СПОМЕН-ПЛОЧЕ ЗНАМЕНИТИМ УЖИЧАНИМА

У години у којој носи титулу престонице културе Србије Град Ужице обележиће спомен-плочама места где су живели његови познати суграђани. Тако ће задужбинар Илија Неранцић, прота Милан Ђурић, академик Зоран Герзић, сликар Бранко Ковачевић, композитор Жарко Петровић, књижевник Раде Јовановић, концептуални уметник Слободан Ера Миливојевић, инжењер Јуриј Дризо, али и Женска подружница и стара зграда Народног позоришта добити трајно обележје своје припадности и присуства у родном граду.

ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА

ОД МАРТА 2024 – ДО МАРТА 2025.

ПРЕДАВАЊА О ЗНАМЕНИТИМ УЖИЧАНИМА

ДАТУМ	ПРЕДАВАЊЕ	ПРЕДАВАЧ
-------	-----------	----------

2024.

МАРТ	МОНАХ ТЕОДОСИЈЕ	Драгиша Милосављевић
АПРИЛ	ЉУБИНКА ДОБРИЈЕВИЋ	Ана Павловић
МАЈ	ЖИВОТА ВРАНИЋ	Јелена Божовић
ЈУН	ДИМИТРИЈЕ ТУЦОВИЋ	Снежана Ђенић
ЈУЛ	РАДЕ ЈОВАНОВИЋ	Слободан Симић
АВГУСТ	ЖИВКО ТОПАЛОВИЋ	др Марина Гламочак
СЕПТЕМБАР	ЉУБА СТОЈАНОВИЋ	проф. др Љиљана Костић
ОКТОБАР	СЛОБОДАН ЕРА МИЛИВОЈЕВИЋ	Слађана Петровић Варагић
НОВЕМБАР	МИЛЕНКО МИСАИЛОВИЋ	мр Бранко Поповић
ДЕЦЕМБАР	МАГА МАГАЗИНОВИЋ	др Вера Обрадовић

2025.

ЈАНУАР	ОБРАД ЈОВАНОВИЋ	др Кристинка Селаковић
ФЕБРУАР	НАЂА ТЕШИЋ	проф. др Славица Гароња
МАРТ	МАЛИША АТАНАЦКОВИЋ	др Илија Мисаиловић

СПОМЕН-БИСТЕ

У првој половини године спомен-бисте добиће академик Љуба Стојановић и индустријалац Малиша Атанацковић.

НОВИ МУЗЕЈСКИ
И ТУРИСТИЧКИ
РАРИТЕТ

ДИНАРСКО-РИБАРСКО НАСЕЉЕ У МОКРОЈ ГОРИ

Музејска поставка формирана је као традиционална окућница, са културом становања у 19. и почетком 20. века, када се живело у „задругама“. Окућницу чини седам мањих објеката распоређених око „главне куће“: вајат, вајат са тремом, млекар, фуруна, кокошар, салаш и амбар.

Другу целину представљају три објекта пројектована у традиционалном начину градње, оригиналног изгледа, као и куће окућнице, прилагођене туристичким потребама: административна зграда, вишенаменски објекат са сутереном и приземљем и учионица (за изложбе, семинаре, књижевне сусрете...).

25. НОВЕМБАР – ДАНА КАДА СЕ У УЖИЦУ ОТВАРА ГАЛЕРИЈА УМЕТНИЧКЕ КЕРАМИКЕ

ЗЕМЉА, ВОДА, ВАЗДУХ И ВАТРА У РУКАМА УМЕТНИКА ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

Међународна колонија уметничке керамике „Злакуса“ основана је 1996, када је одржана прва колонија у којој је учествовало 13 академских уметника керамичара из Аустрије, Бугарске, Грчке и Србије. Манифестација је део ауторског пројекта „Керамика Злакуса“ Софије Бунарић, академског сликара-керамичара.

Циљ колоније је укључивање академски образованих уметника из земље и иностранства у процесу обнављања, настављања и даљег оживљавања сачуване занатске традиције у овом крају. Инспирисани старим грнчарским искуством Злакусе, уметници стварају различите употребне предмете, посуде вишеструке намене, вазе, чиније и др., као и необавезне просторне облике. Специфичности ове технологије уметничке керамике јесу древна вештина мешања глине (Врањани) са ситно млевеним калцитом (Рупељево) и рад на ручном витлу, какво се употребљавало у најстаријим временима. Након завршене израде, предмети се суше и пеку на отвореној ватри.

Злакушка керамика данас, као и некада, ствара се од четири природна елемента: земље, воде, ваздуха и ватре. Радови – керамичке посуде разних величина и намене, фигуре, портрети, сведене скулптуралне форме, модерни, често и нови керамичко-пластични облици – настају у јединственој атмосфери прожимања културе земаља из којих долазе учесници са традицијом и духом злакушких старих мајстора грнчара.

Колонија се одржава сваке године у августу. Уметници учествују по позиву и кроз размену са другим међународним колонијама са којима сарађује организатор Удружење керамике „Злакуса“. Покровитељи манифестације су Министарство културе Републике Србије, Републички завод за међународну научну, просветну, културну и техничку сарадњу, Министарство за науку и технологију Србије и Град Ужице.

Редовна изложба радова учесника колоније и ове године биће приређена у Градској галерији Ужице. Радови у техници злакушке керамике излагани су

и награђивани на светским изложбама, што колонији „Злакуса“ даје међународни значај.

Много вредних експоната уметничке керамике, преко 800 комада керамоскулптура и уникатних посуда, настало је у протеклих 27 година у оквиру рада Међународне колоније уметничке керамике „Злакуса“ и ауторског пројекта Софије Бунарић „Керамика Злакуса“. Да би отишли корак даље, искористили богатство уметничке колекције и учинили га доступним широј јавности, било је неопходно оснивање сталне поставке и галерије керамике. Пројекат подразумева потпуно нов простор за галерију уметничке керамике у згради на месту бивше стрелање.

На овогодишњој Међународној колонији уметничке керамике „Злакуса“, поред уметника, добродошли су сви посетиоци који желе да се упознају са начином рада који се није мењао и који остаје веран традицији предака.

До сада је одржано двадесет седам Међународних колонија уметничке керамике „Злакуса“ на којима је учествовало 390 уметника из 38 земаља света са свих континената. Колонија промовише културно наслеђе, аутентичну традицију лончарско-грнчарског заната и концепт савремене уметности.

Злакушка грнчарија налази се на репрезентативној УНЕСКО листи нематеријалног културног наслеђа човечанства.

Од 2024. године радови настали на Међународној колонији уметничке керамике „Злакуса“ биће изложени у Галерији уметничке керамике којом Град Ужице добија јединствено место на културној и туристичкој мапи света

Аутор пројекта „Керамика Злакуса“ Софија Бунарић добитница је Плакете УЛУПУДУС-а за допринос афирмацији струке, као и плакете УЛУПУДУ-а за стваралаштво, за самосталну изложбу керамике под називом „Трагом ватре“, приређену 2003. године у Музеју на отвореном „Старо село“ Сирогојно, као и других награда.

ОД 15. ЈУНА ДО 15. АВГУСТА
- СТАЗОМ СВЕТЛОСТИ
КРОЗ ВРЕМЕ И УМЕТНОСТ

ТРАГОВИ ИСТОРИЈЕ, СВЕТОВИ УМЕТНОСТИ

Перформанси, скулптуре и цртежи прослављеног словеначког уметника Марка Погачника, Фестивал амбијенталне музике, инсталације, мултимедијална изложба о гљивама, часови поезије и едукативне радионице за ученике основних школа на новоизграђеним сценама-одмориштима дуж стазе од Хидроелектране „Под Градом“ до СтаПарка претвориће познато ужичко шеталиште у својеврсни ролеркостер уметности

Европска асоцијација зелених стаза доделила је Ужицу 2017. године награду за ужичку зелену стазу, прву такве врсте у Србији – Награду у категорији изврности. У години у којој је Ужицу додељена титула престонице националне културе отишли смо корак даље: водећи рачуна о природној амбијенталној целини, пројекат „Стазом светлости кроз време и уметност“ отвара нове, мултифункционалне просторе за уметнике и „путнике намернике“. Двосмерна „стаза светлости“ кроз кањон Ђетиње, дужине шест километара, омогућава „просветљење“ њених

посетилаца без обзира да ли се крећу у смеру прошлости, од Хидроелектране „Под Градом“, или будућности, од СтаПарка. Одморишта постају и сценски простори, галерије на отвореном, концертне сцене, амфитеатри, а презентација садржаја из различитих области савремене уметничке продукције прилагођена је и особама са инвалидитетом.

„Стазу светлости“ 21. јуна отвориће Фестивал амбијенталне, класичне и акустичне музике који ће се одвијати у тунелима, а концертно финале

предвиђено је поред реке у близини СтаПарка. Оснивач и директор првог оваквог фестивала у Ужицу је Вања Дабић, пијанисткиња и професорка клавира у Музичкој школи „Војислав Лале Стефановић“.

Од маја до септембра „Стаза светлости“ биће и стаза песника, музичара и визуелних уметника, чији програми ће употпунити редовне туристичке посете СтаПарка.

Средином августа биће ту прослављени словеначки вајар и концептуални

уметник Марко Погачник, који је 2017. године излагао у међународној селекцији Венецијанског бијенала, како свој Ленд Арт из 1960-их (Група ОХО), тако и новије радове. Од 2016. године Марко Погачник је именован за Унесковог уметника за мир и амбасадора добре воље Уједињених нација. Он ће са групом сарадника поставити „Геопунктурни круг“ израђен у камену.

Геопунктурни кругови су пројекат Марка Погачника, који се развија од 2004. године. До сада је преко 30 таквих композиција

реализовано у Европи и Америци. Њихова намена је да „развијају дијалог са Земљом и њеним бићима и тиме подстичу процесе који воде према миру и сарадњи међу људима и нацијама Земље“.

Геопунктурни кругови су композиције каменних стубова више или мање природних облика у које су уклесани ликовни знакови – „космограми“. Сваки такав знак је јединствено уметничко дело које је креирано у односу на одређени крај или потребну поруку. Геопунктурни

кругови се називају „кругови“, али су камени стубови у односу на амбијенталну средину постављени увек у другачијим композиционим односима.

Геопунктурни кругови су увек колективни рад у којем учествује група уметника који су се школовали код Марка Погачника.

Захваљујући уметности, кањон Ђетиње и ужичка зелена стаза засветлеће у пуном сјају.

ЦЕНТАР МЛАДИХ ИСТРАЖИВАЧА У РИБАШЕВИНИ

УЖИЦЕ ДОБИЈА
КЉУЧЕВЕ
РЕКОНСТРУИСАНЕ И
АДАПТИРАНЕ КУЋЕ
МИХАИЛА
МИЛОВАНОВИЋА У
РИБАШЕВИНИ

Светлост престонице
националне културе у
2024. уклониће и
последње сенке
прошлости које су више
од пола века заклањале
кућу првог ужичког
академског сликара
Михаила
Миловановића

Град Ужице у партнерству са Регионалном
развојном агенцијом Златибор и
ужичким Народним музејом
реализоваће пројекат детаљне
реконструкције куће Михаила
Миловановића, као и њене адаптације за
потребе отварања истраживачког центра
за уметност и културу.

Сликар, вајар и писац Михаило
Миловановић био је један од оснивача
Удружења ликовних уметника Србије и
ратни сликар Врховне команде српске
војске у Првом светском рату. Аутор је
чувених портрета српских војвода
Радомира Путника, Живојина Мишића,
Степе Степановића и Петра Бојовића,
краља Петра I Карађорђевића и регента
Александра Карађорђевића. Био је велики
патриота и носилац Албанске споменице,
Ордена Светог Саве и Ордена
Југословенске круне III степена. Изложбе
његових слика у периоду између два
светска рата биле су прворазредан
културни догађај.

Рођен је 8. марта 1879. у Гостиници. После
каменорезачког заната од кога је одустао и
године проведене на усавршавању у
школи Антона Ажбеа у Минхену, 1905.
године Миловановић је у Минхену
постао студент Академије лепих
уметности. Дипломирао је 1909. године, а
у земљу се вратио на почетку балканских
ратова 1912. као добровољац.

Почетак Првог светског рата дочекао је на
усавршавању у Прагу, али је био ухапшен,
па је после бекства из прашког затвора,
преко Немачке, Пољске, Украјине, Црног
мора и Румуније, стигао да се прикључи
на ратишту својој Дринској дивизији и са
српском војском преживи њену голготу.

На почетку Другог светског рата није
желео да се определи ни за једну страну,
већ је дошао у родно место.

Миловановића су партизани стрељали у
Ужицу 28. новембра 1941, под оптужбом
да је енглески шпијун. После Другог
светског рата и социјалистичке
револуције деценијама је био под велом
ћутања – и кад су му слике излагане, име
аутора није помињано. Прећутале су га и
све енциклопедије, укључујући и
Ликовну енциклопедију.

Први академски сликар ужичког краја тек
после шест деценија заборави почео је да

добија своје заслужено место у историји
српског сликарства. То сликарство
карактерише преплитање реализма,
символизма и импресионизма, у
динамичком процесу сталних
преображаја и потраге за
препознатљивим изразом, лакоћа
прилагођавања различитим формама, уз
постојано уверење да је народна
традиција и извор и исходиште
уметничког подухвата.

Рехабилитован је 2007. године. Захтев за
његову рехабилитацију поднео је ужички
публициста Ђорђе Пилчевић који ће
објавити и први обиман Миловановићев
животопис. Реконструисана кућа
Михаила Миловановића, друго издање
поменутог животописа и изложба
Миловановићевих портрета у Народном
музеју у години у којој Ужице представља
стојерно место националне културе
залог су једне лепше будућности.

ЛЕГАТ МИХАИЛА МИЛОВАНОВИЋА

Првом академском сликару подигнута је
спомен-биста у центру Ужица, а 2003.
године Народни музеј у Ужицу му
посветио легат. Легат је настао је откупом
и поклоном уметниковог сина Момчила
Миловановића и других дародаваца, а део
предмета је из збирки Народног музеја
Ужице. Легат презентује уметничку и
личну заоставштину Михаила
Миловановића. Садрижи 15 слика (уље на
платну), фотографије, документа,
одликовања и делове кућног намештаја из
заоставштине породице Миловановић. За
овај Легат Народни музеј је добио највеће
музејско признање – Награду Михаило
Валтровић.

9. ОКТОБАР
У 12.00

ИЗЛОЖБА ПОРТРЕТА МИХАИЛА МИЛОВАНОВИЋА

САРАДЊА СА ВОЈНИМ МУЗЕЈОМ ИЗ БЕОГРАДА

У оквиру пројекта који ће представити
Ужице као националну престоницу
културе 2024. године, Народни музеј
Ужице приредиће изложбу портрета чији
је аутор Михаило Миловановић
(Гостиница, 1879 – Ужице, 1941), први
академски сликар из ужичког краја. Поред
дела из фонда Легата Михаила
Миловановића у ужичком Народном
музеју, изложба ће обухватити седам
слика из Војног музеја у Београду, међу
којима су и Миловановићеви портрети
српских војвода из Првог светског рата.
На изложби ће бити заступљена и једна
слика из Музеја Града Београда, као и
познати портрет Евелин Хаверфилд, који
се чува у Бајиној Башти. Уз портрете из
Народног музеја Ваљева и неколико слика
које су пронађене у приватним
колекцијама, ова изложба ће публицы
представити преко двадесет
Миловановићевих портрета, насталих у
временском распону од 1903. до 1931.
године.

УЖИЦЕ КРОЗ ВРЕМЕ – СТАЛНА ПОСТАВКА НАРОДНОГ МУЗЕЈА ОСАВРЕМЕЊЕНА НОВИМ ТЕХНОЛОГИЈАМА

МУЛТИМЕДИЈАЛНО ПУТОВАЊЕ ДО НЕОЛИТА

Реализацијом једног од највећих инфраструктурних пројеката у години у којој Ужице носи титулу националне престонице културе, живот Ужичана од праисторије до данас биће приказан кроз фотографије, текст, звук музике из различитих периода, али и говора, сирена, видео-записа живота, рада, учења и забаве

Пројекат унутрашњег уређења сталне музејске поставке „Ужице кроз векове“ (на првом спрату, зграда 1) Народног музеја Ужице подразумева радове на уређењу простора површине 387 м², са сувенирницом и билетарницом, где ће бити презентовани тродимензионални предмети-експонати, из археолошке, етнографске, историјске, нумизматичке и збирке историје уметности са документима, фотографијама и другим материјалом.

Уз примену савремених музеолошких принципа на поставци ће бити презентовано преко 1000 музејских експоната, који прате развој Ужица и околине од неолита до савременог доба, кроз мултимедијални приказ и употребу савремених технологија: Virtual Reality (VR, виртуелна стварност), Augmented Reality (AR, проширена стварност) и Profesional touch screen (мултимедијални екрани осетљиви на додир).

Мултимедијални садржај у поставци биће приказан на 13 монитора осетљивих на додир и на једном монитору великог формата. Садржај на њима је проширен у односу на садржај који се приказује на зидним површинама и у витринама. Период праисторије, антике и средњег

века, за који не постоје сликовни, аудио и видео записи, биће обогаћен садржајима анимације, проширене реалности AR и виртуелне стварности VR. Археолошко налазиште у Пилатовићима, где се налази Кнежева хумка, јединствени је облик гробнице. Тај спецификум може бити приказан само помоћу проширене реалности, на начин да се на екрану таблета или мобилног телефона, снимањем дела поставке из пода издигне тродимензионални приказ Кнежеве хумке.

Некадашњи изглед Ужичке тврђаве биће приближен анимираном просторном реконструкцијом и пројектован на зид као филм.

Начини одевања кроз периоде који су обухваћени поставком (од праисторије до данас) посетиоцима ће бити приближени и инсталацијом на виртуелном огледалу. Примена виртуелне реалности, омогућиће да се посетилац виртуелно преобуче у одећу из одређеног доба, снимом дигиталну фотографију или је одштампа и тиме креира персонализовани сувенир.

Поред свих стручних радова, овај пројекат подразумева обимне грађевинске радове.

УЖИЧКИ МУЗЕЈ У БАЊАЛУЦИ

Изложба ужичког Народног музеја „Чудо од светлости – Хидроелектрана „Под градом“ биће отворена у Музеју Републике Српске у Бањалуци. У Ужицу, 2. августа 1900. године, почела је са радом прва хидроелектрана на Балкану, направљена по Теслином принципу полифазних струја. Изложба садржи 25 паноа на којима су приказане све развојне фазе Хидроелектране, као и тродимензионалне експонате и документе који ће бити изложени у витринама.

У оквиру промоције књиге „Осађани – наслеђе генерацијског искуства“ Драгише Милосављевића (издање Народног музеја Ужице, Националног парка Дрина, Сребреница) у Банском двору у Бањалуци планирано је ангажовање четири лица која би говорила заборављеним бањачким језиком. Све је гласнија иницијатива да се дунђерски језик чувених осађанских градитеља – о којима су, између осталих, писали Вук Стефановић Караџић и Иво Андрић – заштити као нематеријално културно наслеђе. Он је део њихове етничке и културне посебности. Веровали су да су га наследили од свог патрона Св. Томе. Генерацијско неимарство у Осату преносило се, млађи су учили од старијих настављајући на тај начин градитељску традицију.

16. АВГУСТ У 19.00 – ИЗЛОЖБА 80 ДЕЛА СРПСКИХ УМЕТНИЦА САРАДЊА СА СПОМЕН-ЗБИРКОМ ПАВЛА БЕЉАНСКОГ ИЗ НОВОГ САДА

У оквиру сарадње са Спомен-збирком Павла Бељанског из Новог Сада планирана је гостујућа изложба у ужичком Народног музеју „Хероине Спомен-збирке Павла Бељанског“. Изложба обухвата 80 дела седам уметница из Колекције Павла Бељанског: Надежде Петровић, Видосаве Ковачевић, Зоре Петровић, Лепосаве Ст. Павловић, Лизе Крижанић, Љубице Цуце Сокић и Милице Зорић.

Осим оригиналних експоната у различитим техникама (слике, цртежи, таписерије) и фотографије уметница, поставку чине и видео-презентације о њиховом животу и стваралаштву, као и посебан видео-рад оријентисан на проблематизацију статуса женског стваралаштва кроз дијалогски однос између дела из Спомен-збирке и изабраних радова савремених уметница. Изложбу прати репрезентативан каталог на 120 страна са радовима проф. др Миланке Тодић, др Валентине Вуковић, Вере Копицл и уметнице Мије Ћук. Према квалитету изложених дела и њиховим релацијама са актуелним визуелним стваралаштвом, ова изложба има значајну улогу у промовисању вредности националне културне баштине у европском контексту. На овај начин повезују се две престонице културе и истовремено започиње сарадња између установа у којима се чувају дела стваралаца првих деценија 20. века.

ПОНЕДЕЉАК, 13. МАЈ У 19.00 – НОЋ МУЗЕЈА ВИРТУЕЛНА РЕАЛНОСТ

Пројекат „Партизанска фабрика оружја и муниције 1941. године из периода Ужичке републике, виртуелна стварност“ финансиран је од стране Министарства културе на Конкурсу за финансирање или суфинансирање пројеката из области дигитализације културног наслеђа у 2023. години.

У оквиру пројекта купљене су VR (Virtual reality) наочаре и урађен је 3D филм за који су чланови пројектног тима написали сценарио. На техничкој изради филма радио је Вук Радошевић из фирме Fresh hill AR-VR, мултимедијалне игре и апликације. Циљ пројекта је увођење дигиталне презентације сталних музејских поставки, а Фабрика оружја и муниције је једна од најинтересантијих сталних поставки Народног музеја Ужице.

ЧЕТВРТАК, 11. АПРИЛ У 19.00

Изложба Народног музеја Ужице, „Банке – носиоци привредног и друштвеног развоја ужичког краја 1919–1941“. Пројекат је финансиран средствима Министарства културе Републике Србије.

СРЕДА, 7. АВГУСТ У 12.00

Промоција и свечано отварање адаптираног и реконструисаног Музејског депоа у Народног музеју Ужице. Пројекат је финансиран у више фаза, 2022–2024, средствима Министарства културе и суфинансиран од стране Града Ужица.

ЛУЧОНОШЕ

Феб 14.	СЛИКЕ ЖИВОТА: ФОТОГРАФИЈЕ АЛБЕРА КАНА – ПРИШТИНА, ПРИЗРЕН, ЛИПЉАН И ГРАЧАНИЦА 1913. ГОДИНЕ – изложба Историјски архив Ужице
Мар 19.	ПРАВА ЖЕНА У КУЛТУРНОМ НАСЛЕЂУ СРБИЈЕ – изложба Историјски архив
Мар 25.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Монах Теодосије Народна библиотека
Апр 2.	ЧИТАЊЕ СЛИКА – изложба по књизи Љубомира Симовића у сарадњи са САНУ Градска галерија
Апр 4.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ – академик Матија Бећковић Народна библиотека
Апр 10.	СВЕЧАНО ОТКРИВАЊЕ СКУЛПТУРЕ МИЛУНА ВИДИЋА Трг Светог Саве
Апр 9.	„КОПЕЛИЈА“ – БАЛЕТСКА ПРЕДСТАВА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ У ЧАСТ ЉУБИНКЕ ДОБРИЈЕВИЋ Народна позориште
Апр 11.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Љубинка Добријевић Мала сцена Народног позоришта
Мај 13.	СВЕЧАНО ОТКРИВАЊЕ СКУЛПТУРЕ МИЛАНА МИША ВЕРГОВИЋА Атријум Народног позоришта
Мај 9–30.	СЛИКАР НЕБЕСКИХ ВИДИКА – изложба Драгића Петровића Медоша Градска галерија Ужице
Мај 31.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Живота Вранић Народна библиотека
Јун 4–17.	СТО ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА МИЛУТИНА УСКОКОВИЋА – научни скуп Педагошки факултет и Народна библиотека
Јун 10.	ПЛЕТИЉАМА У ЧАСТ – промоција монографије Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно и Град Ужице
Јун 11.	ИСХОДИШТЕ СЛИКЕ – изложба цртежа Саве Шумановића из збирке Народног музеја Србије Градска галерија
Јун 12.	ЧУДО ОД СВЕГЛОСТИ – ХИДРОЕЛЕКТРАНА „ПОД ГРАДОМ“ / Изложба ужичког Народног музеја у Музеју Републике Српске у Бањалуци
Јун 17.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Димитрије Туцовић Народна библиотека
Јул 7 – 10.	ТЕСЛА НА ЂЕТИЊИ – програм посвећен Николи Тесли Хидроелектрана „Под градом“
Јул 10.	СВЕЧАНО ОТКРИВАЊЕ СПОМЕН-БИСТЕ МАЛИШЕ АТАНАЦКОВИЋА Градска плажа
Јул 15 – 20.	ФИЛМСКИ СВЕТОВИ СТОЈАНА СТИВА ТЕШИЋА – летњи биоскоп Хидроелектрана „Под градом“
Јул 23.	СВЕЧАНО ОТКРИВАЊЕ РЕКОНСТРУИСАНЕ СПОМЕН-ЧЕСМЕ – Народни музеј обележава 110 година од почетка Великог рата Сињевац

ЛУЧОНОШЕ

Јул 29	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Раде Јовановић Градски културни центар
Авг 16.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Живко Топаловић Народна библиотека
Авг 18.	СВЕЧАНО ОТКРИВАЊЕ СПОМЕН-БИСТЕ АКАДЕМИКА ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА Плато испред Дома здравља
Авг 26–31.	„ЖЕСТИВАЛ“ - МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ПРИРОДЕ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА УЖИЦЕ
Авг 28.	КАРАНСКО ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉЕ – програм у оквиру Жестивала Каранска црква
Сеп 23.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Љуба Стојановић Народна библиотека
Сеп 17.	ПРОТА МИЛАН ЋУРИЋ: ВИЗИОНАР И ЛУЧОНОША – изложба Народног музеја Јокановића кућа
Сеп 27.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ РАДОМИРА АНДРИЋА – шездесет година стваралаштва Народна библиотека
Окт 8.	ПРОМОЦИЈА НОВОГ ФОТОТИПСКОГ ИЗДАЊА РУЈАНСКОГ ЧЕТВОРОЈЕВАНЂЕЉА Народна библиотека
Окт 9.	БОЈА СЕБАЊА: ПОРТРЕТИСТА МИХАИЛО МИЛОВАНОВИЋ У РАТУ И МИРУ – изложба Народни музеј
Окт 10.	ЖИВОТ ЈЕСТЕ УМЕТНОСТ – ретроспективна изложба Слободана Ере Миливојевића Градска галерија
Окт 10.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Слободан Ера Миливојевић Градска галерија
Окт 14.	ДАН УЖИЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ – програм поводом 185 година рада Ужичка гимназија
Окт 29.	ПРЕМИЈЕРА: „Ритмика срца“ Јелене Кајго Народно позориште
Нов 4.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Миленко Мисаиловић Мала сцена Народног позоришта
Нов 16.	ЦРКВА СВЕТОГ ЋОРЂА У УЖИЦУ – 180 ГОДИНА / Изложба о свештенству и промоција монографије Историјски архив
Дец 16.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Мага Магазиновић Народна библиотека
Јан 17.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Обрад Јовановић
Феб 10.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Нађа Тешић Народна библиотека
Мар 17.	ИЗ КУЛТУРНЕ РИЗНИЦЕ ГРАДА – Малиша Атанацковић

ПЛЕМЕНИТЕ БАКЉЕ

Феб 20.	МУРАЛ/ИНТЕРМУРАЛ – МУРАЛ МЕЂУ ЗИДОВИМА – изложба Народни музеј
Мар 23.	ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ – смотра рецитатора Градски културни центар
Мар 26.	ДАНИ ФРАНКОФОНИЈЕ Градски културни центар
Мар 28.	КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ ЗА ДЕЦУ: гост Дејан Алексић Народна библиотека Ужице
Мар 29.	СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА I ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „КРАЉА ПЕТРА II“ Народно позориште
Апр 3.	МОЈ ОМИЉЕНИ КЊИЖЕВНИ ЛИК – маскенбал поводом Међународног дана дечје књиге Народна библиотека и ОШ „Душан Јерковић“
Апр 3 – 6.	МЕЂУНАРОДНО КЛАВИРСКО ТАКМИЧЕЊЕ Музичка школа „Војислав Лале Стефановић”
Апр 8.	КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ ЗА ДЕЦУ: гост Даница Богојевић Народна библиотека Ужице
Апр 16.	СТРИПОВЈЕТКЕ О ПЕТРУ КОЧИЋУ – гостујућа изложба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске из Бањалуке Народна библиотека Ужице
Апр 23–26.	КЊИЖЕВНИ ФЕСТИВАЛ „НА ПОЛА ПУТА“ Ужичка гимназија. Мала сцена Народног позоришта
Апр 22–27.	УЖИЧКИ СТРИП СУСРЕТИ – међународни фестивал стрипа Градски културни центар
Мај 16-17.	МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ БАЛЕТСКИ ФЕСТИВАЛ Ужице
Мај 25.	КОНЦЕРТ ДЕЧЈЕГ ХОРА „КОЛИБРИ“ Трг партизана
Мај 27 – 31.	РАЂАЊЕ МУРАЛА – радионице са ученицима Уметничке школе Железничка станица, Велики парк
Јун 3 – 8.	ЈАВНИ ЧАСОВИ УЧЕНИКА УМЕТНИЧКЕ ШКОЛЕ Градске локације
Јул 8.	ДЕЧЈА КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА Народна библиотека
Јул 8.	ДЕЧЈА ПРЕСТАВА О НИКОЛИ ТЕСЛИ Позориште „ПРКОС“
Јул 10 – 14.	МОСИ ИГРЕ Ужице

ПЛЕМЕНИТЕ БАКЉЕ

Авг 2.	О МИЛАНУ МЛАДЕНОВИЋУ – трибина у сарадњи са Задужбином Милана Младеновића Народна библиотека
Авг 15–19.	ЛИЦИДЕРСКО СРЦЕ – МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА Трг партизана
Авг 19.	ДАН НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ УЖИЦЕ – књижевно-музички програм Народна библиотека
Авг 9–23.	ОНИ КОЈИ ДОЛАЗЕ – изложба ужичких студената Градска галерија
Авг 20–26.	ИНТЕРАКЦИЈА – међународни студентски филмски камп Градски културни центар
Сеп 2.	ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ ДЕЦИ – књижевни матине Народна библиотека
Сеп 24.	ПРЕМИЈЕРА: „Лето када сам научила да летим“ Јасминке Петровић Народно позориште
Сеп 26.	ЕВРОПСКИ ДАН ЈЕЗИКА Ужичка гимназија
Сеп 30.	КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ ЗА ДЕЦУ: Бранко Стевановић Народна библиотека
Окт 1–5.	ДЕЧЈА НЕДЕЉА – програм за децу Народна библиотека
Окт 9.	ФОРУМ СЛОВЕНСКИХ КУЛТУРА – промоција едиције „Сто словенских романа“ Народна библиотека
Окт 15.	ЉУБАВ, НАША ЈЕ ПЛАНЕТА – МЕЂУНАРОДНИ ДЕЧЈИ МУЗИЧКИ ФЕСТИВАЛ Народно позориште
Окт 14–19.	ФАНТАСТ ФЕСТ – међународни фестивал фантастике Градски културни центар и Народна библиотека
Нов 1.	КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ ЗА ДЕЦУ: Јасминка Петровић Народна библиотека
Нов 18–25.	МАЛИ ЈОАКИМ – Фестивал професионалних позоришта за децу и младе Народно позориште
Дец 2.	КЊИЖЕВНИ МАТИНЕ ЗА ДЕЦУ: Урош Петровић Народна библиотека

ШАРЕНА СВЕТЛА РЕФЛЕКТОРА

Феб 27.	МЕЂУНАРОДНИ ГРАФИЧКИ БИЈЕНАЛЕ „СУВА ИГЛА“ – изложба лауреата Градска галерија
Мар 25.	ПРЕМИЈЕРА – „Путујуће позориште Шопаловић“ Љубомира Симовића Народно позориште
Апр 8 – 9.	ДАНИ РОМСКЕ КУЛТУРЕ Градски културни центар
Апр 11.	БАНКЕ - НОСИОЦИ ПРИВРЕДНОГ И ДРУШТВЕНОГ РАЗВОЈА УЖИЧКОГ КРАЈА 1919-1941" - изложба • Народни музеј
Апр 17.	ПРЕМИЈЕРА: „Ковачи“ Милоша Николића Народно позориште
Апр 26–27.	САВРЕМЕНА СРПСКА ФОЛКЛОРИСТИКА 14 – међународни научни скуп Педагошки факултет
Апр 27.	ГОСТ ИЗ БАЊАЛУКЕ: Стево Грабовац, добитник Нинове награде Народна библиотека
Апр 30.	ТАНЈУГ ЈАВЉА: РАТ ЈЕ ЗАВРШЕН! – изложба Музеја Југославије из Београда Народни музеј
Мај 13 – 20.	ФЕСТИВАЛ „ЈОАКИМ ВУЈИЋ“ – Фестивал професионалних позоришта Србије Народно позориште
Мај 13 – 20.	ХЕРОЛИМА КАДИЊАЧЕ – програм учесника Фестивала „Јоаким Вујић“ Меморијални комплекс Кадињача
Мај 17.	IN WIRES – промоција монографије и концерт поводом 20 година блуз фестивала Градски културни центар
Мај 18.	НОЋ МУЗЕЈА • Народни музеј
Мај 18.	ЦЕЗ КОНЦЕРТ – Секстет Сање Марковић из Београда Плато Народног музеја
Мај 19.	TRIBUTE TO RAY CHARLES – концерт Уроша Перића уз пратњу Биг Бенда Радио-телевизије Србије Градски културни центар
Мај 23 – 25.	BAZZUM ЦЕЗ ФЕСТИВАЛ – међународни цез фестивал Народно позориште и Градски културни центар
Мај 27.	ГУСЛАРСКО ВЕЧЕ – Удружење за очување гусала и народне традиције „Право у жицу“ Градски културни центар
Мај 31.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ – Румена Божуровска Народна библиотека
Јун 1.	КОНЦЕРТ "ВИРТУОЗА" ПОД ДИРИГЕНТСКИМ ВОЂСТВОМ БОЈАНА СУЂИЋА Трг партизана
Јун 6.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ: Миљенко Јерговић и Светислав Басара Народна библиотека
Јун 7.	МОСТОВИ СВЕТЛОСТИ – изложба Музеја жртава геноцида из Београда Јокановића кућа
Јун 15 – 17.	У СУСРЕТ ВИДОВДАНУ – витешки дани у Ужицу Градски културни центар
Јун 18.	ЕПИДЕМИЈЕ У СРБИЈИ У 19. ВЕКУ – изложба у оквиру промоције књиге „Мокрогорски контумац 1836–1842“ Историјски архив
Јун 21.	КО ТО ТАМО ПЕВА – концерт поводом Светског дана музике. Композиције из домаћих филмова и серија изводе Народни оркестар и Хор РТС
Јун 28.	Јун 28. "ОХРИДСКА ЛЕГЕНДА" СТЕВАНА ХРИСТИЋА У ИЗВОЂЕЊУ СИМФОНИЈСКОГ ОРКЕСТРА И ХОРА РТС / ДИРИГЕНТ БОЈАН СУЂИЋ Трг партизана

ШАРЕНА СВЕТЛА РЕФЛЕКТОРА

Јун 24.	КОНЦЕРТ АНСАМБЛА НАРОДНИХ ИГАРА И ПЕСАМА СРБИЈЕ „КОЛО“ Трг партизана
Јул 2.	ВЕЧЕ ЋУЗЕПА ВЕРДИЈА – концерт Уметничког ансамбла Министарства одбране „Станислав Бинички“ под управом диригента Дејана Савића Трг партизана
Јул 5.	МУЗИЧКО-ПОЕТСКО ВЕЧЕ ИВАНА БОСИЉЧИЋА СА АНСАМБЛОМ „СТАНИСЛАВ БИНИЧКИ“ Трг партизана
Јул 16.	SARMEN PERPPETUUM – изложба Јелене Петровић Луковић Јокановића кућа
Јул 17.	СУНЦЕ НЕ БИРА КОГА ГРЕЈЕ – изложба скулптура, инсталација и слика Јелене Блечић Музеј на отвореном „Старо село“ Сирогојно
Авг 26 – 31.	ЖЕСТИВАЛ – Међународни фестивал природе и културног наслеђа у Ужицу Стари град, Градски трг, Градски културни центар, Бела црква каранска
Авг 30.	ВЕЧЕ ЏОРЏА ГЕРШВИНА - концерт Биг бенда РТС Трг партизана
Авг 26.	НЕГОТИН У УЖИЦУ – изложба и дегустација неготинских вина Историјски архив
Сеп 3.	ИСТОРИЈСКА БАШТИНА – промоција часописа посвећеног досадашњим редовним годишњим културним манифестацијама у Ужицу Историјски архив
Сеп 3.	КОНЦЕРТ КУД „СЕВОЈНО“ ПОВОДОМ 70 ГОДИНА РАДА Трг партизана
Сеп 5.	СНОВИ О СВЕТЛОСТИ – изложба и радионица Владимира Елвијерија и Марије Кјаре Тони (Италија) Градска галерија
Сеп 6.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ: Мухарем Баздуљ Народна библиотека
Сеп 9 – 10.	ВЕЧЕРИ ЕРСКОГ ХУМОРА – Слободан Симић и пријатељи Градски културни центар
Сеп 15.	ДАН СРПСКОГ ЈЕДИНСТВА И НАЦИОНАЛНЕ ЗАСТАВЕ – изложба посвећена Српском војничком гробљу у Алжиру Историјски архив
Сеп 24.	ОДЗИВИ ПАУНУ – књижевна манифестација Рибашевина
Окт 6.	КРАЉ АЛЕКСАНДАР КАРАЂОРЂЕВИЋ – промоција књиге Момчила Вуковића Бирчанина поводом 90 година од атентата на краља Александра Историјски архив
Окт 8.	ДРЖАВНИ СЛИКАР – изложба примењеног сликарства Ђорђа Андрејевића Куна Историјски архив
Окт 15.	КЊИЖЕВНИ ПОРТРЕТ: Радован Поповић Народна библиотека
Окт 20 – 27.	ПРОМОЦИЈА УЖИЧКОГ ИЗДАВАШТВА Међународни сајам књига у Београду
Нов 1-8.	ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПОЗОРИШНИ ФЕСТИВАЛ „БЕЗ ПРЕВОДА“ Народно позориште
Нов 14.	УЖИЧКИ ЗБОРНИК – промоција годишњака за политичку, културну и економску историју ужичког краја Народни музеј
Нов 28.	ГУСЛАРСКО ВЕЧЕ – Гусларско друштво „Михаило Миловановић“ Градски културни центар
Нов 29.	RES PUBLICA „УЖИЦЕ 1941, 1944“ – научни скуп Историјски архив
Дец 5.	ГОВОР ДУШЕ – Изложба ужичког Народног музеја Музеј у Пријепољу
Дец 20.	Дец 20. РОК КОНЦЕРТ- Сикац и група "Тина" • Ужице
Дец 22 – 23.	ПРЕДНОВОГОДИШЊИ УЖИЧКИ РОК ФЕСТИВАЛ Градски културни центар
Дец 24.	УЖИЧКИ РЕГИОНАЛНИ ЛИКОВНИ САЛОН Градска галерија

САЈБЕР ЕРА

Мар 22.

САЈАМ УНИЈЕ ЕВРОПСКИХ КУЛТУРНИХ ИНСТИТУТА
Народни музеј Ужице

Мај 18.

ПАРТИЗАНСКА ФАБРИКА ОРУЖЈА И МУНИЦИЈЕ ИЗ ПЕРИОДА
УЖИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ – дигитална презентација сталне музејске поставке
у оквиру манифестације „Музеји Србије – Музеји за 10“

Мај 21 – 31.

ДОХВАТИ УМЕТНОСТ – представљање петнаестогодишњег
интерактивног едукативног рада
Градска галерија

Јун – септембар

УРБАН ЕРА – промоција алтернативних уметничких праваца
на отвореном и јавном простору
Градски културни центар и Град Ужице

Јул 15.

СТАЗОМ СВЕТЛОСТИ КРОЗ ВРЕМЕ И УМЕТНОСТ – програм
Градска плажа – СтаПАРК

Јул 27–29.

ВИДЕО ПАРК – Фестивал савремене уметности
Галерија РЕФЛЕКТОР

Јул 9.

ЛИНИЈЕ У ПРОСТОРУ – изложба Радомира Кнежевића
Градска галерија

Јул 10.

ГРАД ГАЛЕРИЈА – изложба ликовних уметника из Атељеа Арс
Градски културни центар

Авг 7

ОТВАРАЊЕ АДАПТИРАНОГ МУЗЕЈСКОГ ДЕПОА
Народни музеј

Авг 30.

ПЕЦАЈУБИ СТАРОМ ПРУГОМ ОД УЖИЦА ДО ВИШЕГРАДА
- премијера филма по књизи Драгана Р. Филиповића
Градски културни центар

Сеп 4.

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ЛАБОРАТОРИЈЕ
Народна библиотека

Сеп 12–14.

БИБЛИОНЕТ 2024 – научни и стручни скуп из области
библиотечко-информационе делатности на тему „Библиотека и одрживи развој“
Народна библиотека Ужице, Хотел „Оморика“

Окт 1.

МОТИВАЦИОНО ПРЕДАВАЊЕ: Славимир Стојановић Футро,
графички дизајнер и писац
Народна библиотека

Нов 12.

ТНЕ THREE – мултимедијална изложба Јелене Стокуће,
Весне Поповић и Елда Станковића
Градска галерија

Нов 17.

ЛЕГАТ ЉУБОМИРА СИМОВИЋА – програм свечаног отварања
Народна библиотека

Нов 19.

ИЗЛОЖБА РАДОВА СА МЕЂУНАРОДНЕ КОЛОНИЈЕ УМЕТНИЧКЕ КЕРАМИКЕ
У ЗЛАКУСИ И СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ГАЛЕРИЈЕ УМЕТНИЧКЕ КЕРАМИКЕ
Галерија уметничке керамике

Дец 10.

ДЕЛАТНОСТ МУЗЕЈА У ОЧУВАЊУ НЕМАТЕРИЈАЛНОГ КУЛТУРНОГ
НАСЛЕЂА У СКЛАДУ СА НОВИМ ЗАКОНСКИМ ОКВИРОМ
– презентација / предавање стручњака из Етнографског музеја
и Центра за нематеријално културно наслеђе
Народни музеј Ужице

Дец 24.

УЖИЦЕ КРОЗ ВРЕМЕ – свечано отварање нове музејске поставке
Народни музеј Ужице

Мар 2025.

СВЕЧАНА ПРЕДАЈА КЉУЧЕВА РЕКОНСТРУИСАНЕ
И АДАПТИРАНЕ КУЋЕ МИХАИЛА МИЛОВАНОВИЋА
Рибашевина

Република Србија
Министарство културе

ГРАД УЖИЦЕ

ЕРА КУЛТУРЕ
УЖИЦЕ
– ПРЕСТОНИЦА
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ
2024.

ДОБРО ДОШЛИ!

С пролећа, када се званично отворе капије Престонице културе Србије;

када из ризнице њеног културно-историјског наслеђа и савремених уметничких пракси проговоре дела ерског визионарства, талента и прегалаштва;

када засија свећа монаха Теодосија и осветли слова новог издања *Рујанског четворојеванђеља*, прве штампане књиге у Србији;

када из Хидроелектране „Под градом“, прве у Србији по Теслиним принципима, светлост изнова обасја мали град са великим сновима преточеним у највише стваралачке домете;

када ту „Под градом“ свеже јулске вечери призову у летњи биоскоп све јунаке Стојана Стива Тешића, који је по Оскара кренуо из родног Ужица;

када се у граду Николе Алтомановића и Димитрија Туцовића, Маге Магазиновић и Љубинке Добријевић, Михаила

Миловановића и Ере Миливојевића, време будуће препозна у времену прошлом, а оба, елиотовски речено, продишу у времену садашњем;

када вода, ватра, земља и ваздух Злакусе, преображени у уметничку керамику, добију своје место под Сунцем у новој међународној галеријској поставци;

када град покаже зашто његова слободарска традиција не престаје да инспирише поколења стазама хероја Кадињаче;

када град који је изнедрио Љубивоја Ршумовића, песничког класика за децу, добије мултифункционални дечји културни центар, а током лета деца из целог света веселе се у фестивалској игри „Лицидерског срца“ и песми фестивала „Љубав је наша планета“;

када град саткан од стихова и прозе, од епике и лирике из врела народног генија, од романа и песама Милутина Ускоковића, Љубомира Симовића и

Светислава Басаре, отвори странице јединствене књижевне биографије и покаже како се чува његова слојевита, многозначна и жива прошлост;

када Народно позориште Ужице ове године подигне завесе Југословенског позоришног фестивала, када се глумци поклоне публици Малог и Великог Јоакима, а на премијери „Путујућег позоришта Шопаловић“ покажу и то да „ова завеса скрива / беду скупљу од злата, / век сажет у два сата, / бескрај на десет квадрата!“;

када проговори град Рада Јовановића и Слободана Симића, перјаница српског сатиричног афоризма, који баштине ерски хумор као један од најпрепознатљивијих знакова његовог културног идентитета;

када по већ препознатљивој пракси с оне стране Атлантика дођу на обале Ђетиње да засвирају мајстори цеза и блуза, а музичку панораму Престонице до класичних висина уздигну Симфонијски оркестар и

Хор РТС, Ансамбл народних песама и игара „Коло“ и Биг бенд из Београда;

када се на „Жестивалу“, међународном фестивалу природе и културног наслеђа, отворе блага духовне и материјалне ризнице, од Милешеве до Беле цркве, од Раче до ужичке Цркве Светог Ђорђа, која ове године прославља 180 година постојања;

када се путници намерници упуте старом пругом кроз кањон Ђетиње, сада Стазом светлости до СтапПарка, претходно пролазећи улицама града нових мурала, нових скулпторских дела вајарског генија Милана Верговића и Милуна Видића;

када ти исти путници намерници, долазећи из посете савременој мултимедијалној поставци Народног музеја, буду пролазили поред дрвореда гимназијских липа у чијим сенкама су проводили школске дане академици Љубомир Стојановић, Недељко Дивац, Миладин Пећинар, Данило Рашковић,

Љубомир Симовић, Зоран Герзић, Милосав Тешић и многе друге славне личности из науке и уметности;

када се, коначно, још десетине ликовних, филмских, књижевних и других програмских садржаја подељених у четири целине – Лучоноше, Племените бакље, Шарена светла рефлектора и Сајбер Ера – нађу пред Ужичанима и њиховим гостима, онда ће поверење које је Министарство културе Републике Србије указало Ужицу у пуној мери оправдати слоган под којим ће се одвијати програм овогодишње културне и уметничке продукције.

Ужице је спремно. А бити спреман, како би Вили Шекспир рекао, то је све.

Нека буде ЕРА КУЛТУРЕ!
Добро дошли!

ЗОРАН ЈЕРЕМИЋ

Градonaчелница Ужица
ДР ЈЕЛЕНА РАКОВИЋ РАДИВОЈЕВИЋ

Заменик градоначелнице
ДРАГОЉУБ СТОЈАДИНОВИЋ

Менаџер пројекта и координатор
БРАНИСЛАВ МИТРОВИЋ

Руководилац програмског тима
ЗОРАН ЈЕРЕМИЋ

Руководилац тима за инфраструктуру
МИЛОШ МИЛИВОЈЕВИЋ

Руководилац финансијског тима
МИОДРАГ ПЕТКОВИЋ

Руководилац сектора комуникација
НАЂА ЛАЗАРЕВИЋ

Секретар координационог тима
МИЛОЈКА БОСИЋ

Лектура
МАРИЈА МИТРОВИЋ

Дизајн
ДИГИТАЛ УЖИЦЕ